

PRILOGA 1 (spremni dopis – 1. del):

Številka: 014-8/2024-2711-2
Ljubljana, 7. 5. 2024
EVA (če se akt objavi v Uradnem listu RS)
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE gp.gs@gov.si
ZADEVA: Poročilo o delu Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije za leto 2023 – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
<p>Na podlagi drugega odstavka 6. člena Zakona o zdravstveni inšpekciji (Uradni list RS, št. 59/06 – uradno prečiščeno besedilo, 40/14 – ZIN-B, 196/21 – ZDOsk in 29/22) je Vlada Republike Slovenije na ..... seji dne ..... pod točko ..... sprejela naslednji</p> <p style="text-align: center;">SKLEP</p> <p>Vlada Republike Slovenije je sprejela Poročilo o delu Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije za leto 2023.</p> <p style="text-align: right;">Barbara Kolenko Helbl GENERALNA SEKRETARKA</p> <p>Priloge:</p> <ul style="list-style-type: none">
– Poročilo o delu Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije za leto 2023. <p>Sklep prejmejo:</p> <ul style="list-style-type: none">
– Ministrstvo za zdravje
– Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije
– Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
– Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
mag. Edis Grcić, glavni zdravstveni inšpektor RS
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
dr. Valentina Prevolnik Rupel, ministrica za zdravje mag. Edis Grcić, glavni zdravstveni inšpektor RS

5. Kratek povzetek gradiva:

Letno poročilo o delu Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije za leto 2023 je pripravljeno v skladu z Zakonom o zdravstveni inšpekciji (Uradni list RS, št. 59/06 – uradno prečiščeno besedilo, 40/14 – ZIN-B, 196/21 – ZDOsk in 29/22), ki v 6. členu Zdravstvenemu inšpektoratu Republike Slovenije nalaga, da predloži ministru, pristojnemu za zdravje, poročilo o svojem delu za preteklo leto najkasneje do 30.4. tekočega leta. Ministru, pristojnemu za zdravje, pa nalaga, da poročilo predloži v obravnavo Vladi Republike Slovenije.

Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije deluje kot organ v sestavi Ministrstva za zdravje. Njegove naloge, pristojnosti in postopke določajo Zakon o državni upravi, Uredba o organih v sestavi ministrstev, Zakon o zdravstveni inšpekciji, Zakon o inšpekcijskem nadzoru, Zakon o prekrških, področna zakonodaja, Kodeks ravnanja javnih uslužbencev in interna navodila za delo inšpekcije.

Inšpektorat opravlja inšpekcijski nadzor nad izvajanjem zakonov in drugih predpisov, ki urejajo področja: zdravstvene dejavnosti; pacientovih pravic; zdravniške službe; duševnega zdravja; presaditev delov telesa zaradi zdravljenja, ravnanja z odpadki, ki nastanejo v zdravstveni dejavnosti; nalezljivih bolezni, minimalnih sanitarno-zdravstvenih pogojev; zdravilstva; kopališč in kopalnih vod; pitne vode; varnosti na smučiščih; splošne varnosti proizvodov; kozmetičnih proizvodov; varnosti igrač; materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živil; prehranskih dopolnil; živil, namenjenih dojenčkom in majhnim otrokom; živil za posebne zdravstvene namene ter popolnih prehranskih nadomestkov za nadzor nad telesno težo; omejevanja porabe alkohola; omejevanja uporabe tobačnih in povezanih izdelkov; dela in zaposlovanja na črno pri izvajalcih dejavnosti, ki so pod nadzorom inšpektorata.

V poročilu za leto 2023 so predstavljeni podatki o delu inšpektorata na posameznih področjih, o najpogostejši problematiki, upravnih ukrepih in prekrškovnih sankcijah / ukrepih.

Inšpektorji so skupaj opravili 26.068 inšpekcijskih pregledov; od tega je bilo na področjih, kjer je nadzor vključeval tudi vzorčenje, odvzeto 675 vzorcev različnih vrst proizvodov in materialov za laboratorijske analize. Inšpekcijski nadzor je bil v letu 2023 opravljen na vseh področjih.

V letu 2023 je inšpektorat skupaj izrekel 4.837 ukrepov. V inšpekcijsko upravnih postopkih je bilo izrečeno 2.519 ukrepov, v prekrškovnih postopkih pa 2.318 ukrepov oziroma sankcij, od tega je bilo 51 % upravnih in 49 % prekrškovnih sankcij in ukrepov. Področja, na katerih je bilo izrečenih največ ukrepov, so bila: področje pacientovih pravic, področje nalezljivih bolezni, področje prehranskih dopolnil in področje pitne vode. Skupni znesek izrečenih glob je v letu 2023 znašal 729.276,16 EUR. Drugih terjatev, kot so upravne takse, denarne kazni je bilo izrečenih za 106.459,07 EUR.

V poročilu za leto 2023 je podan tudi oris poteka drugih aktivnosti Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije, kot so organiziranost, izobraževanje, obveščanje, sodelovanje itd, ki so bile ključnega pomena za izvedbo inšpekcijskega nadzora.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	uskklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE

č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: (Samo, če izberete DA pod točko 6.a.)		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II. c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II. a in II. b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

V seznanitev Vladi Republike Slovenije se predlaga Letno poročilo o delu Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije za leto 2023, ki nima finančnih posledic.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

NE

<ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. 	
<p>Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skupnosti občin Slovenije SOS: NE - Združenju občin Slovenije ZOS: NE - Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE <p>/</p>	
<p>9. Predstavitev sodelovanja javnosti:</p>	
<p>Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:</p>	<p>NE</p>
<p>Skladno s sedmim odstavkom 9. člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 43/01, 23/02 – popr., 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11, 64/12, 10/14, 164/20, 35/21 in 51/21) javnost ni bila povabljen k sodelovanju, ker gre za predlog sklepa Vlade RS.</p>	
<p>(Če je odgovor DA, navedite: Datum objave: ..... V razpravo so bili vključeni: - nevladne organizacije, - predstavniki zainteresirane javnosti, - predstavniki strokovne javnosti. - .</p> <p>Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):</p> <p>Upoštevani so bili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v celoti, - večinoma, - delno, - niso bili upoštevani. <p>Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:</p> <p>Poročilo je bilo dano .....</p> <p>Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)</p>	
<p>10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:</p>	<p>NE</p>
<p>11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:</p>	<p>NE</p>
<p style="text-align: right;">dr. Valentina Prevolnik Rupel MINISTRICA</p>	

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

ZDRAVSTVENI INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE

PRILOGA 3 (jedro gradiva):

Številka: 0101 - 4 / 2024 - 1

Datum: 29. 4. 2024

**POROČILO O DELU
ZDRAVSTVENEGA INŠPEKTORATA
REPUBLIKE SLOVENIJE**

2023

KAZALO VSEBINE

1.	UVOD	5
2.	PREDSTAVITEV INŠPEKTORATA	7
2.1	PRISTOJNOSTI	7
2.2	ORGANIZIRANOST, SISTEM VODENJA IN KADRI	8
	<i>Organiziranost in sistem vodenja .....</i>	<i>8</i>
	<i>Kadri .....</i>	<i>9</i>
3.	IZOBRAŽEVANJE, IZPOPOLNJEVANJE IN USPOSABLJANJE	10
4.	INFORMACIJSKA PODPORA INŠPEKCIJSKEMU NADZORU	10
5.	PRORAČUN	11
6.	IZVAJANJE INŠPEKCIJSKEGA NADZORA LETA 2023	12
6.1	INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU ZDRAVSTVENE DEJAVNOSTI	14
	<i>Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023 .....</i>	<i>15</i>
6.2	INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU PACIENTOVIH PRAVIC	18
	<i>Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023 .....</i>	<i>18</i>
6.3	INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU ZDRAVNIŠKE SLUŽBE	24
	<i>Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023 .....</i>	<i>24</i>
6.4	INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DUŠEVNEGA ZDRAVJA	26
	<i>Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023 .....</i>	<i>26</i>
6.5	INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU PRESADITEV DELOV TELESA ZARADI ZDRAVLJENJA	27
	<i>Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023 .....</i>	<i>27</i>
6.6	INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU ODPADKOV, KI NASTANEJO PRI OPRAVLJANJU ZDRAVSTVENIH DEJAVNOSTI	28
	<i>Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023 .....</i>	<i>28</i>
6.7	INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU NALEZLJIVIH BOLEZNI	30
	<i>Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023 .....</i>	<i>30</i>
6.8	INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU MINIMALNIH SANITARNO ZDRAVSTVENIH POGOJEV32 <i>Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega v leta 2023 .....</i>	32
6.9	INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU ZDRAVILSTVA	35
	<i>Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023 .....</i>	<i>35</i>
6.10	INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU KOPALIŠČ IN KOPALNIH VOD	36
	<i>Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023 .....</i>	<i>37</i>
6.11	INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU PITNE VODE	40
	<i>Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023 .....</i>	<i>41</i>
6.12	INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI NA SMUČIŠČIH	45
	<i>Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023 .....</i>	<i>45</i>
6.13	INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU SPLOŠNE VARNOSTI PROIZVODOV	46
	<i>Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023 .....</i>	<i>46</i>
6.14	INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU KOZMETIČNIH PROIZVODOV	48
	<i>Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023 .....</i>	<i>48</i>
6.15	INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU IGRAČ	51
	<i>Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023 .....</i>	<i>51</i>
6.16	INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU MATERIALOV TER IZDELKOV, NAMENJENIH ZA STIK Z ŽIVILI; NJIHOVE UPORABE V POSTOPKIH PROIZVODNJE IN DISTRIBUCIJE PREHRANSKIH DOPOLNIL TER ŽIVIL, NAMENJENIM DOJENČKOM IN MAJHNIM OTROKOM, ŽIVIL ZA POSEBNE ZDRAVSTVENE NAMENE TER POPOLNIH PREHRANSKIH NADOMESTKOV ZA NADZOR NAD TELESNO TEŽO	54
	<i>Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023 .....</i>	<i>54</i>
6.17	INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU PREHRANSKIH DOPOLNIL; ŽIVIL, NAMENJENIH DOJENČKOM IN MAJHNIM OTROKOM; ŽIVIL ZA POSEBNE ZDRAVSTVENE NAMENE TER POPOLNIH PREHRANSKIH NADOMESTKOV ZA NADZOR NAD TELESNO TEŽO	56
	<i>Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023 .....</i>	<i>56</i>

6.18	INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU OMEJEVANJA PORABE ALKOHOLA	58
	<i>Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023.....</i>	<i>58</i>
6.19	INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU OMEJEVANJA UPORABE TOBAČNIH IN POVEZANIH IZDELKOV	60
	<i>Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023 .....</i>	<i>60</i>
6.20	AKTIVNOSTI INŠPEKTORATA NA PODROČJU PREPREČEVANJA DELA IN ZAPOSLOVANJA NA ČRNO	63
6.21	IZVAJANJE PROGRAMOV VZORČENJA	64
	a) Program vzorčenja na področju splošne varnosti proizvodov	64
	b) Program vzorčenja na področju kozmetičnih proizvodov	66
	c) Program vzorčenja na področju igrač	69
	d) Program vzorčenja na področju materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živili	72
	e) Program vzorčenja na področju prehranskih dopolnil in živil za posebne skupine	76
7.	OBVEŠČANJE IN SODELOVANJE	82
7.1	OBVEŠČANJE JAVNOSTI IN ČLANIC EVROPSKE UNIJE O NEVARNIH IZDELKIH	82
7.2	SISTEM HITREGA OBVEŠČANJA ZA ŽIVILA IN KRMO - RASFF	82
7.3	EVROPSKI SISTEM UPRAVNE POMOČI IN SODELOVANJA V SKLADU Z UREDBO (EU) 2017/625 – AAC IN FF	83
7.4	EVROPSKI SISTEM IZMENJAVE INFORMACIJ – SAFETY GATE RAPEX.....	83
7.5	SPLETNE STRANI INŠPEKTORATA.....	84
7.6	SODELOVANJE PRI PRIPRAVI PREDPISOV	84
7.7	SODELOVANJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI, SLUŽBAMI IN ORGANI	85
7.8	SODELOVANJE Z ORGANI EVROPSKE UNIJE IN TRETJIMI DRŽAVAMI.....	86
7.9	SODELOVANJE Z JAVNOSTMI	86
8.	ZAKONODAJA IN PREDPISI V PRISTOJNOSTI ZDRAVSTVENEGA INŠPEKTORATA	87
8.1	SPLOŠNI PREDPISI	87
8.2	ZDRAVSTVENA DEJAVNOST	87
8.3	PACIENTOVE PRAVICE	88
8.4	ZDRAVNIŠKA SLUŽBA	88
8.5	DUŠEVNO ZDRAVJE.....	88
8.6	PRESADITEV DELOV TELESNA ZARADI ZDRAVLJENJA.....	88
8.7	RAVNANJE Z ODPADKI, KI NASTANEJO PRI OPRAVLJANJU ZDRAVSTVENIH DEJAVNOSTI	89
8.8	NALEZLJIVE BOLEZNI	89
8.9	MINIMALNI SANITARNO ZDRAVSTVENI POGOJI	90
	<i>Javni zdravstveni in socialni zavodi .....</i>	<i>90</i>
	<i>Higienska nega.....</i>	<i>90</i>
	<i>Dejavnost otroškega varstva, vzgoje in izobraževanja .....</i>	<i>90</i>
	<i>Nastanitveni in javni objekti.....</i>	<i>90</i>
8.10	ZDRAVILSTVO	90
8.11	KOPALIŠČA IN KOPALNE VODE	91
8.12	PITNA VODA	91
8.13	VARNOST NA SMUČIŠČIH.....	91
8.14	SPLOŠNA VARNOST PROIZVODOV	91
8.15	KOZMETIČNI PROIZVODI	92
8.16	IGRAČE	92
8.17	MATERIALI IN IZDELKI, NAMENJENI ZA STIK Z ŽIVILI	93
8.18	PREHRANSKA DOPOLNILA; ŽIVILA, NAMENJENA DOJENČKOM IN MAJHNIM OTROKOM; ŽIVILA ZA POSEBNE ZDRAVSTVENE NAMENE TER POPOLNI PREHRANSKI NADOMESTKI ZA NADZOR NAD TELESNO TEŽO	94
8.19	OMEJEVANJE PORABE ALKOHOLA.....	97
8.20	OMEJEVANJE UPORABE TOBAČNIH IN POVEZANIH IZDELKOV	97
8.21	DELO IN ZAPOSLOVANJE NA ČRNO.....	98

Kazalo slike:

Slika 1 – Organigram Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije za leto 2023	9
--	---

Kazalo preglednic:

Preglednica 1 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora.....	16
Preglednica 2 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora.....	19
Preglednica 3 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora.....	24
Preglednica 4 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora.....	28
Preglednica 5 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora.....	31
Preglednica 6 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora.....	32
Preglednica 7 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora.....	37
Preglednica 8 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora.....	42
Preglednica 9 - Inšpekcijski pregledi in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora	45
Preglednica 10 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora.....	46
Preglednica 11 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora.....	48
Preglednica 12 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora.....	51
Preglednica 13 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora.....	54
Preglednica 14 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora.....	57
Preglednica 15 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora.....	58
Preglednica 16 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora.....	60

Kazalo grafov:

Graf 1 - Program vzorčenja glede na tip izdelka.....	64
Graf 2 - Pregled vzorcev glede na neskladne parametre	65
Graf 3 - Pregled parametrov po skupinah izdelkov, kjer so bile ugotovljene neskladnosti	65
Graf 4 - Program vzorčenja glede na tip izdelka.....	66
Graf 5 - Neskladni vzorci glede na parameter	68
Graf 6 - Pregled parametrov po skupinah izdelkov, kjer so bile ugotovljene neskladnosti	68
Graf 7 – Pregled vzorcev glede na tip igrače	69
Graf 8 - Pregled parametrov, kjer so bile ugotovljene neskladnosti	71
Graf 9 - Pregled parametrov po skupinah izdelkov, kjer so bile ugotovljene neskladnosti	71
Graf 10 - Vzorci glede na vrsto materiala.....	72
Graf 11 - Delež analiziranih vzorcev po poreklu.....	73
Graf 12 - Število odvzetih vzorcev po skupinah in povodu vzorčenja	73
Graf 13 - Število vzorcev po skupinah materialov in skupinah preskušanj	74
Graf 14 - Delež neskladnih vzorcev glede na celotno število odvzetih vzorcev	75
Graf 15 - Število in delež neskladnih vzorcev glede na skupine materialov.....	75
Graf 16 - Vzorci po skupinah živil	76
Graf 17 - Število/delež vzorcev glede na povod vzorčenja.....	76
Graf 18 - Število/delež vzorcev glede na poreklo vzorcev.....	76
Graf 19 - Deleži vzorcev živil glede na oceno varnosti/skladnosti.....	77
Graf 20 - Število/delež vzorcev po skupinah živil glede na oceno skladnosti/varnosti	77
Graf 21 - Deleži vzorcev posameznih skupin živil, namenjenih dojenčkom in majhnim otrokom	78
Graf 22 - Deleži vzorcev posameznih skupin živil za posebne zdravstvene namene	78
Graf 23 - Število vzorcev po skupinah živil in parametrih preskušanja	78

Graf 24 - Število vzorcev po skupinah živil in oceni skladnosti/varnosti*	79
Graf 25 - Deleži preskušanih vzorcev prehranskih dopolnil glede na sestavo/namen	79
Graf 26 - Število vzorcev prehranskih dopolnil glede na skupine vzorcev in skupine preskušanj.....	80
Graf 27 - Pregled števila/deleža vzorcev glede na oceno skladnosti/varnosti po posameznih skupinah prehranskih dopolnil	81
Graf 28 - Pregled števila/deleža vzorcev glede na oceno skladnosti/varnosti po posameznih skupinah preskušanj	81

1. UVOD

Varovanje javnega zdravja prebivalstva Republike Slovenije je poglavito poslanstvo Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije (ZIRS). Pristojnosti inšpektorata so določene z Zakonom o zdravstveni inšpekciji, delokrog inšpektorata je obsežen in pester. Področja na katerih inšpektorat opravlja svoje naloge, zahtevajo pri nadzoru različne pristope, zato namenjamo posebno pozornost kompetencam zaposlenih in organizaciji dela.

V letu 2023 smo izvedli 26.068 nadzorov na vseh področjih pristojnosti ZIRS in smo presegli zastavljeni letni plan. Prioritetno področje naših nadzorov je bilo področje pacientovih pravic, kjer smo s preverjanjem spoštovanja zakonodaje strmeli k izboljšanju obravnave pacientov in spoštovanju čakalnih dob. Posebno pozornost smo namenili področju prehranskih dopolnil in živil za posebne skupine. Poleg rednih nalog smo izvajali še nujne naloge inšpektorata, in sicer: izredne inšpekcijske nadzore po prijavi, nadzore na področju pitne vode, delovanje kontaktnih točk RASFF in RAPEX ter nadzor pošiljk na področju materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živilom in področju prehranskih dopolnil; živil, namenjenih dojenčkom in majhnim otrokom; živil za posebne zdravstvene namene ter popolnih prehranskih nadomestkov za nadzor nad telesno težo.

Po 4. avgustu 2023, ko so Slovenijo prizadele močne poplave je ZIRS kot prioriteto nalogo organa zastavil področje pitne vode oziroma spremljanje, svetovanje in nadzor pri zagotavljanju zdravstveno ustrezne pitne vode na poplavljenih območjih. Ob tej priložnosti se zahvaljujem vsem zaposlenim, ki so v času največje naravne katastrofe v naši državi pokazali veliko pripravljenost, humanost in solidarnost, tako na strokovnem področju kot tudi na osebni ravni.

Tudi ob povečanem obsegu nalog je delo potekalo skladno s temeljnimi načeli inšpekcijskega nadzora in postopkovnimi ter materialnimi predpisi. Zagotovljena je bila tudi dostopnost do podatkov o našem delu širši javnosti.

V poročilu za leto 2023 predstavljamo podatke o delu inšpektorata na posameznih področjih in o najpogostejši problematiki, ki smo jo zasledili. Hkrati podajamo tudi oris poteka drugih aktivnosti inšpektorata, ki so bile ključnega pomena za izvedbo inšpekcijskega nadzora.

Mag. Edis Grcić
Glavni zdravstveni inšpektor RS

2. PREDSTAVITEV INŠPEKTORATA

2.1 PRISTOJNOSTI

Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije je inšpekcijski organ v sestavi Ministrstva za zdravje. Njegove naloge, pristojnosti in postopke delovanja določajo Zakon o državni upravi, Uredba o organih v sestavi ministrstev, Zakon o zdravstveni inšpekciji, Zakon o inšpekcijskem nadzoru, Zakon o prekrških, področna zakonodaja, Kodeks ravnanja javnih uslužbencev in interni dokumenti za delo inšpekcije. Osmo poglavje tega poročila vsebuje seznam zakonodaje in predpisov iz delokroga inšpektorata v letu 2023.

Delovanje inšpektorata je povezano z varovanjem zdravja kot javnega interesa. Svoje poslanstvo inšpektorat uresničuje z inšpekcijskim nadzorom, s katerim se preverjata izvajanje in spoštovanje zakonov in predpisov ter z vodenjem prekrškovnih postopkov.

Delokrog inšpektorata obsega področja:

- zdravstvene dejavnosti,
- pacientovih pravic,
- zdravniške službe,
- duševnega zdravja,
- presaditev delov telesa zaradi zdravljenja,
- ravnanja z odpadki, ki nastanejo v zdravstveni dejavnosti,
- nalezljivih bolezni,
- minimalnih sanitarno-zdravstvenih pogojev,
- zdravilstva,
- kopališč in kopalnih vod,
- pitne vode,
- varnosti na smučiščih,
- splošne varnosti proizvodov,
- kozmetičnih proizvodov,
- varnosti igrač,
- materialov ter izdelkov, namenjenih za stik z žvili; njihove uporabe v postopkih proizvodnje in distribucije prehranskih dopolnil ter žvil, namenjenim dojenčkom in majhnim otrokom, žvil za posebne zdravstvene namene ter popolnih prehranskih nadomestkov za nadzor nad telesno težo,
- prehranskih dopolnil; žvil, namenjenih dojenčkom in majhnim otrokom; žvil za posebne zdravstvene namene ter popolnih prehranskih nadomestkov za nadzor nad telesno težo,
- omejevanja porabe alkohola in omejevanja uporabe tobačnih in povezanih izdelkov,
- dela in zaposlovanja na črno pri izvajalcih dejavnosti, ki so pod nadzorom inšpektorata.

2.2 ORGANIZIRANOST, SISTEM VODENJA IN KADRI

Organiziranost in sistem vodenja

Notranja organiziranost inšpektorata, ki zagotavlja izvajanje inšpekcijskega nadzora na celotnem območju Slovenije, je določena z Aktom o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Zdravstvenem inšpektoratu Republike Slovenije.

Inšpektorat je v letu 2023 opravljal svoje naloge v okviru devetih notranjih organizacijskih enot: Sektorja za strategijo in planiranje ter Službe za kakovost in podporo inšpekcijskemu delu, ki delujeta na sedežu inšpektorata, ter sedmih območnih enot (OE), in sicer OE Celje in Dravograd, OE Koper, OE Kranj, OE Ljubljana, OE Maribor in Murska Sobota, OE Nova Gorica in OE Novo mesto. V sestavi območnih enot je delovalo tudi osem inšpekcijskih pisarn, in sicer v Dravogradu, Idriji, Kočevju, Murski Soboti, Postojni, Slovenski Bistrici, Velenju in na Jesenicah. Organiziranost inšpektorata je razvidna iz organigrama na sliki 1.

V inšpektoratu poteka poleg vertikalnega vodenja, razvidnega iz organigrama, tudi horizontalno vodenje po področjih inšpekcijskega nadzora. Vodje področij iz Sektorja za strategijo in planiranje so odgovorni za pripravo dokumentov s strokovnimi usmeritvami za izvajanje nalog na posameznih področjih. Vodje področij so zadolženi za vodenje po področjih nadzora in v okviru tega tudi za pripravo programov inšpekcijskega nadzora in sprotno spremljanje njihovega izvajanja; za pripravo in izvedbo internih izpopolnjevanj in usposabljanj ter za izvedbo različnih preventivnih aktivnosti. Vodenje področij je podprto z delom mentorjev; to so inšpektorji na območnih enotah, ki imajo na posameznem področju največ izkušenj. Mentorji so odgovorni tudi za prenos znanja na ostale inšpektorje.

Naloge inšpekcijskega nadzora in prekrškovne naloge opravljajo inšpektorji iz območnih enot ter Sektorja za strategijo in planiranje.

Služba za kakovost in podporo inšpekcijskemu delu je zadolžena za pripravo, izvajanje kadrovske in finančne načrtov ter zagotavljanje delovnih pogojev za izvajanje inšpekcijskega nadzora, vključno z ustrezno informacijsko podporo.

Delovanje celotnega inšpektorata je podprto z dokumentiranim sistemom vodenja, ki vključuje tudi sistem kakovosti. S tem sistemom, za katerega je inšpektorat v letu 2007 pridobil in v letu 2022 obnovil certifikat skladnosti s standardom ISO 9001, je zagotovljen procesni pristop pri načrtovanju, izvajanju in notranjem kontroliranju dejavnosti inšpektorata.

Slika 1 – Organigram Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije za leto 2023

Kadri

Na Zdravstvenem inšpektoratu Republike Slovenije je bilo na dan 31. 12. 2023 skupno zaposlenih 109 javnih uslužbencev, od tega 89 inšpektorjev in 20 ostalih zaposlenih javnih uslužbencev (uradniki in strokovno tehnični delavci).

Po izobrazbeni strukturi so prevladovali uslužbenci z najmanj visoko strokovno izobrazbo in s smerjo diplomirani sanitarni inženir.

Povprečna starost vseh zaposlenih javnih uslužbencev inšpektorata je konec poročevalskega obdobja znašala 49,49 let.

Bolniška odsotnost vseh zaposlenih javnih uslužbencev je v letu 2023 znašala 1.290,5 dni, od tega je bilo 78,42 % bolniških odsotnosti zaradi bolezni, 21,58 % bolniških odsotnosti pa zaradi ostalih razlogov (nega družinskega člana, spremstvo, izolacija itd.).

Štirje javni uslužbenci so bili letu 2023 v daljšem bolniškem staležu in dve javni uslužbenki na materinskem oz. starševskem dopustu.

3. IZOBRAŽEVANJE, IZPOPOLNJEVANJE IN USPOSABLJANJE

Izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje zaposlenih na Zdravstvenem inšpektoratu Republike Slovenije je potekalo na podlagi letnega načrta izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja.

V letu 2023 so se zaposleni izpopolnjevali in usposabljali 608 dni oziroma v povprečju 5,5 dni na zaposlenega.

Interna izpopolnjevanja so potekala preko sestankov v živo, sestankov na daljavo preko aplikacije Teams in asistenc, ki so jih izvajali področni vodje / mentorji. Izvajala so se na področjih: prehranska dopolnila in živila za posebne skupine, materiali in izdelki, namenjeni za stiki z živil, ZOUPTI (e-cigarete) in ZOPA, novih zahtev Uredbe o pitni vodi, cepljenja, nalezljivih bolezni in odpadkov v zdravstvu, pacientovih pravicah, izobraževanje o zakonu o zaščiti prijaviteljev in izobraževanje na področju e-naročanja.

Vsebine eksternih izpopolnjenj so zajemale področja: informacijske varnosti, usposabljanja z ravnanja z arhivskim gradivom, čustvene inteligence, dela z digitalnimi orodji, usposabljanja o vodenju v upravi, izobraževanja o kompetenčnem modelu in informacijskem sistemu Muza, področje zakonodaje ZIN, ZUP, ZP, varstvo osebnih podatkov v skladu z ZVOP in GDPR, varnosti in zdravja pri delu, požarnega varstva, promocije zdravja na delovnem mestu in izobraževanja o strupenih rastlinah, ki jih ne sme biti v okolici vzgojno varstvenih ustanov.

4. INFORMACIJSKA PODPORA INŠPEKCIJSKEMU NADZORU

Delo na področjih inšpekcijskega nadzora podpira informacijski sistem z dvema moduloma. Vsi postopki inšpekcijskega nadzora na posameznem področju so sproti dokumentirani.

V okviru modula za nadzor objektov je vzpostavljen register objektov, v katerem se vodijo podatki o objektih pod nadzorom inšpektorata, inšpekcijskih pregledih (rednih, izrednih, kontrolnih), o vzorcih, ugotovitvah nadzora in ukrepih. Register objektov z ukrepi in informacijski sistem za vodenje prekrškovnih postopkov sta podlaga za postavitve ocene tveganja. Sistem omogoča prenos podatkov o vzorcih in rezultatih laboratorijskih analiz med inšpektoratom in laboratoriji, ki opravljajo analize.

V okviru modula za nadzor uvoza na področjih materialov ter izdelkov, namenjenih za stik z živil, prehranskih dopolnil; živil, namenjenih dojenčkom in majhnim otrokom; živil za posebne zdravstvene namene ter popolnih prehranskih nadomestkov za nadzor nad telesno težo, je vzpostavljen sistem za sprejem elektronskih vlog za pregled pošiljk (oddaja preko spletne strani) in zbiranje podatkov o pošiljkah, ki se uvažajo (osnovni podatki o uvoznikih, vrsti in količini blaga, ki se uvažajo).

Pri vodenju prekrškovnih postopkov inšpektorat uporablja informacijski sistem, ki omogoča procesno vodenje in spremljanje prekrškovnih zadev, spremljanje plačil glob in sodnih taks. Navedeni sistem omogoča prenos izvršb v sistem e-Izvršbe.

Zadeve in dokumenti se evidentirajo v sistemu SPIS.

Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije vzdržuje svoj intranet, imenovan Portal ZIRS, s pomočjo katerega se obvladujejo dokumenti, ki podpirajo vse poslovne procese (poslovnik, opisi procesov, navodila in obrazci - vzorci pravnih aktov ...) skladno z zahtevami standarda ISO 9001. Na Portalu ZIRS so poleg dokumentov notranjega izvora objavljene povezave do dokumentov zunanjega izvora (predpisov), zapisi o korektivnih oziroma preventivnih ukrepih in možnostih za izboljšavo, pooblastila zaposlenih, knjižnice s strokovnimi mnenji in poročila ter evidence, ki so potrebne za spremljanje delovanja procesov.

5. PRORAČUN

Veljavni proračun za leto 2023 je za Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije znašal 6.296.815 EUR. Porabljeni so bila sredstva v višini 5.258.211 EUR.

Poraba sredstev za delo inšpektorata je evidentirana na proračunskih postavkah: 2915 Investicije, 4530 Materialni stroški, 5993 Plače, 6136 Analize vzorcev, in 7683 Izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje.

Investicije (proračunska postavka 2915)

Poraba sredstev za investicije in investicijsko vzdrževanje je evidentirana na proračunski postavki 2915. V letu 2023 so bila sredstva na tej postavki porabljeni za nakup službenih vozil, računalniške programske opreme, posodobitev informacijskih sistemov ter nakup pisarniške opreme.

V letu 2023 se je za investicije porabilo 92.509 EUR.

Materialni stroški (proračunska postavka 4530)

Sredstva na proračunski postavki 4530 so namenjena za pokrivanje stroškov obratovanja organa v poslovnih prostorih na lokacijah, kjer inšpektorat deluje; opravljanje nalog zaposlenih v organu; servisiranje, vzdrževanje in zavarovanje službenih vozil ter izvajanje nalog na podlagi Zakona o varnosti in zdravja pri delu (naloge pooblaščenega zdravnika in izvajalca za opravljanje strokovnih nalog organiziranja in zagotavljanja varnosti pri delu).

Za pokrivanje materialnih stroškov v letu 2023 je bilo porabljeno 327.414 EUR.

Plače zaposlenih (proračunska postavka 5993)

Sredstva za plače zaposlenih so evidentirana na proračunski postavki 5993.

Poraba sredstev na tej postavki je bila v letu 2023 realizirana v višini 4.677.497 EUR.

Analize vzorcev (proračunska postavka 6136)

Za laboratorijske analize vzorcev različnih proizvodov oziroma materialov, odvzetih v okviru inšpekcijskega nadzora, vključno z zagotavljanjem njihovega pravilnega transporta do laboratorijev pod kontroliranimi in dokumentiranimi pogoji ter pripravo potrebnih končnih ekspertiz in ocen tveganj, katerih cilj je ugotavljanje skladnosti stanj, dejavnosti oziroma proizvodov s predpisanimi zahtevami oziroma ocena njihove varnosti, so sredstva evidentirana na proračunski postavki 6136.

V letu 2023 je bilo za storitve v zvezi z vzorci porabljeno 148.434 EUR.

Izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje (proračunska postavka 7683)

Sredstva za izvajanje letnega načrta izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja so evidentirana na proračunski postavki 7683.

Na navedeni postavki je bilo v letu 2023 porabljeno 12.355 EUR.

6. IZVAJANJE INŠPEKCIJSKEGA NADZORA LETA 2023

Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije je z namenom varovanja javnega zdravja opravil inšpekcijske nadzore nad izvajanjem zakonov in drugih predpisov, na vseh področjih, ki spadajo v njegovo pristojnost. V celoti je izvedel Letni program inšpekcijskega nadzora ZIRS 2023 na področjih nadzora:

- o zdravstvene dejavnosti, pacientovih pravic, zdravniške službe, duševnega zdravja, presaditev delov telesa zaradi zdravljenja, ravnanja z odpadki, ki nastanejo v zdravstveni dejavnosti,
- o nalezljivih boleznih, minimalnih sanitarno-zdravstvenih pogojev,
- o zdravilstva,
- o kopališč in kopalnih vod, pitne vode ter varnosti na smučiščih,
- o splošne varnosti proizvodov, kozmetičnih proizvodov, varnosti igrač,
- o materialov ter izdelkov, namenjenih za stik z živili; njihove uporabe v postopkih proizvodnje in distribucije prehranskih dopolnil ter živil, namenjenim dojenčkom in majhnim otrokom, živil za posebne zdravstvene namene ter popolnih prehranskih nadomestkov za nadzor nad telesno težo, prehranskih dopolnil; živil, namenjenih dojenčkom in majhnim otrokom; živil za posebne zdravstvene namene ter popolnih prehranskih nadomestkov za nadzor nad telesno težo,
- o omejevanja porabe alkohola in omejevanja uporabe tobačnih in povezanih izdelkov,
- o dela in zaposlovanja na črno pri izvajalcih dejavnosti, ki so pod nadzorom inšpektorata.

Letni program inšpekcijskega nadzora ZIRS 2023 je obsegal redne in izredne inšpekcijske preglede ter programe vzorčenja po posameznih področjih delovanja. Znotraj rednih inšpekcijskih nazorov so bili planirani in izvedeni tudi odvzemi vzorcev različnih vrst proizvodov in materialov za laboratorijske analize na mikrobiološke in / ali kemične oziroma fizikalne parametre. Odvzem vzorcev je potekalo na področjih proizvodnje oziroma prometa različnih vrst proizvodov ter pri dejavnostih, pri katerih se preverjajo sanitarno zdravstveni pogoji.

Druge redne naloge oziroma inšpekcijski nadzori, ki jih je inšpektorat opravil v letu 2023, so bili:

- o sodelovanje pri izmenjavi informacij o nevarnih in neskladnih; prehranskih dopolnil, živil, namenjenih dojenčkom in majhnim otrokom, živil za posebne zdravstvene namene ter popolnih prehranskih nadomestkov za nadzor nad telesno težo in izdelkih, namenjenih za stik z živili, preko EU mreže za opozarjanje in sodelovanje, ki jo sestavljajo mreža RASFF, mreža AAC in mreža proti goljufijam (FF) in
- o sodelovanje pri izmenjavi informacij in ukrepov v zvezi z nevarnimi in neskladnimi izdelki na področjih varnosti igrač, kozmetičnih izdelkov, splošne varnosti proizvodov in povezanih izdelkov (e-cigaret), preko sistemov ICSMS in Safety Gate RAPEX.

Inšpektorji so skupaj opravili 26.068 inšpekcijskih pregledov; od tega je bilo na področjih, kjer je nadzor vključeval tudi vzorčenje, odvzeto 675 vzorcev različnih vrst proizvodov in materialov za laboratorijske analize.

V letu 2023 je inšpektorat skupaj izrekel 4.837 upravnih ukrepov in prekrškovnih sankcij.

2.519 ukrepov je bilo izrečenih v inšpekcijskem upravnem postopku, in sicer 358 upravnih odločb, 15 odločb o prepovedi in 2.088 upravnih opozoril oziroma opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru. Inšpektorji so izdali 58 sklepov o izrečenih denarnih kaznih po Zakonu o splošnem upravnem postopku, in sicer večinoma v okviru upravne izvršbe ali neodziva stranke na vabilo inšpektorja, da se o zadevi v postopku izjasni.

2.318¹ sankcij je bilo izrečenih v prekrškovnem postopku in sicer 286 odločb z izrekom globe, 146 plačilnih nalogov, 265 odločb z izrekom opomina, 13 obdolžilnih predlogov in 1.608 opozoril po ZP-1 za storjen prekršek. Skupni znesek izrečenih glob je v obdobju leta 2023 znašal 729.276,16 EUR. Drugih terjatev, kot so upravne takse, denarne kazni je bilo izrečenih za 106.459,07 EUR.

Področja, na katerih je bilo izrečenih največ ukrepov, so: področje pacientovih pravic, področje nalezljivih bolezni, področje prehranskih dopolnil in področje pitne vode.

Strokovno podporo pri izvajanju inšpekcijskih pregledov je inšpektoratu zagotavljal Nacionalni inštitut za javno zdravje (v nadaljevanju NIJZ). Izvedbo analiz odvzetih vzorcev pa je zagotavljal Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano (v nadaljevanju NLZOH).

---

¹ Vrednost vsebuje stek prekrškov.

6.1 INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU ZDRAVSTVENE DEJAVNOSTI

Cilj Zakona o zdravstveni dejavnosti (v nadaljevanju: ZZDej) je ureditev dovoljenj za opravljanje zdravstvene dejavnosti, ureditev pravnih podlag za opravljanje zdravstvene dejavnosti za javno socialne varstvene zavode in javno vzgojno izobraževalne zavode, ureditev koncesij za izvajanje zdravstvenih storitev, dopolnitev ureditve glede dela zdravstvenih delavcev izven javnih zdravstvenih zavodov in oglaševanje zdravstvenih storitev.

ZZDej ureja področje nadzorov zdravstvene dejavnosti. Namen pravne ureditve tega področja je povečati kakovost, učinkovitost in zakonitost delovanja zdravstvenega sistema. Za zagotovitev strokovnosti dela zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev ter zavodov se v skladu z zakonom izvajajo interni strokovni nadzor, strokovni nadzor s svetovanjem, upravni nadzor, inšpekcijski nadzor in nadzor, ki ga izvaja Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Ureja pristojnosti za izvajanje inšpekcijskega nadzora nad izvrševanjem določb tega zakona različnih inšpekcijskih organov, ki imajo tudi funkcijo prekrškovnega organa.

ZZDej ureja pogoje za izdajo dovoljenj za opravljanje zdravstvene dejavnosti in institut »odgovornega nosilca«, ki bo izvajal določeno zdravstveno dejavnost in bo hkrati odgovoren za celoten delovni proces izvajanja določene zdravstvene dejavnosti. Izpolnjevati mora v zakonu določene pogoje. Določa tudi razloge za odvzem dovoljenja. Zasebnim zdravstvenim delavcem se dovoljenje za opravljanje zdravstvene dejavnosti izda v obliki odločbe o vpisu v register zasebnih zdravstvenih delavcev. Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 64/17) so se vpisi zasebnih zdravnikov prenesli v register zasebnih zdravstvenih delavcev, ki ga vodi Ministrstvo za zdravje. ZZDej ureja vprašanje pravnih podlag za delo socialnovarstvenih zavodov in vzgojno izobraževalnih zavodov, ki oskrbovancem in varovancem zavodov omogoča celostno zdravstveno oskrbo na primarni ravni zdravstvene dejavnosti.

ZZDej ureja oglaševanje zdravstvenih storitev; in sicer ni dovoljeno oglaševanje zdravstvene dejavnosti, ki je zavajajoče, nedostojno in na način, da se podajajo informacije, za katerimi ne stoji stroka.

ZZDej ureja tudi označevanje objektov, v katerih se izvaja zdravstvena dejavnost. Objekt, v katerem se opravlja zdravstvena dejavnost, se označi z napisom z osebnim imenom oziroma firmo in naslovom izvajalca zdravstvene dejavnosti; z navedbo, ali gre za izvajalca zdravstvene dejavnosti v mreži javne zdravstvene službe ali izven nje; s strokovnim naslovom izvajalca zdravstvene dejavnosti, kadar gre za zasebnega zdravstvenega delavca oziroma zasebnega zdravnika; vrsto zdravstvene dejavnosti, ki jo izvajalec zdravstvene dejavnosti opravlja in delovnim časom izvajalca zdravstvene dejavnosti. Napis na objektu mora biti v slovenskem jeziku; na območjih občin, v katerih živi italijanska ali madžarska narodna skupnost, pa tudi v italijanskem ali madžarskem jeziku.

ZZDej med drugim ureja pogoje, pod katerimi lahko zdravstveni delavci, ki so zaposleni v javnem zdravstvenem zavodu ali javnem zavodu opravljajo zdravstvene storitve pri drugem delodajalcu, in sicer zdravstveni delavec, ki je zaposlen v javnem zdravstvenem zavodu ali javnem zavodu, lahko zdravstvene storitve pri drugem izvajalcu zdravstvene dejavnosti ali kot izvajalec zdravstvene dejavnosti opravlja le na podlagi predhodnega pisnega soglasja delodajalca, ki ga izda direktor javnega zavoda na podlagi pisne vloge zdravstvenega delavca za največ 12 mesecev. Soglasje ima tudi zakonsko predpisane obvezne elemente. Nadalje zakon v 53. c členu določa še pogoje, pod katerimi javni zdravstveni zavod lahko za opravljanje zdravstvenih storitev sklene podjemno pogodbo z zdravstvenim delavcem. Zdravstveni delavec pred sklenitvijo podjemne pogodbe predloži veljavno soglasje za delo pri drugem javnem zdravstvenem zavodu oziroma pri drugi pravni ali fizični osebi, ki opravlja zdravstveno dejavnost. Javni zdravstveni zavod ali drugi javni zavod pa mora v skladu s 53.

č členom voditi evidenco izdanih soglasij in sklenjenih podjemnih pogodb z določenimi elementi.

Za namen povečane dostopnosti do zdravstvenih storitev in odprave oziroma skrajševanja čakalnih dob je Zakon o nujnih ukrepih za zajezitev širjenja in blaženja posledic nalezljive bolezni COVID-19 na področju zdravstva (ZNUNBZ) posegel v 15. člen Zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema (v nadaljevanju: ZNUZSZS), ki je sprva določal, da ne glede na 53.c člen ZZDej lahko javni zdravstveni zavod za namen opravljanja zdravstvenih storitev iz tega ukrepa sklene podjemno pogodbo ali drugo pogodbo civilnega prava (v nadaljnjem besedilu: podjemna pogodba) za opravljanje zdravstvenih storitev z zdravstvenim delavcem, zaposlenim pri njem, za redni obseg programa zdravstvene dejavnosti, če rednega obsega programa ta zaposleni ne more izvesti v okviru svojega rednega delovnega časa, in za izvajanje zdravstvenih storitev nad rednim programom zdravstvene dejavnosti, če zdravstvene storitve opravi zunaj svojega rednega delovnega časa. Zakon o spremembi Zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema (Uradni list RS, št. 76/23) je spremenil 15. člen, ki določa, da ne glede na 53.c člen ZZDej lahko javni zdravstveni zavod za namen opravljanja zdravstvenih storitev iz tega člena sklene podjemno pogodbo z zdravstvenim delavcem, zaposlenim pri njem, za opravljanje izbranih vrst zdravstvenih storitev, ki presegajo redni obseg programa zdravstvene dejavnosti, če te zdravstvene storitve tak delavec opravi zunaj svojega rednega delovnega časa. Javni zdravstveni zavod v primeru sklenitve podjemne pogodbe iz tega odstavka vodi evidenco opravljenih zdravstvenih storitev za posameznega zaposlenega tako, da sta iz nje razvidna datum in časovno obdobje vseh zdravstvenih storitev, ki jih ta zaposleni opravi za javni zdravstveni zavod izven rednega delovnega časa, in izven rednega obsega programa tega zaposlenega. Nadzor nad evidenco iz prejšnjega stavka izvaja Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije.

Z namenom omogočanja dostopa in izmenjave zdravstvenih podatkov za izvajanje zdravstvene oskrbe ter ažuriranja podatkov zdravstvene dokumentacije so izvajalci zdravstvene dejavnosti v skladu z Zakonom o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (v nadaljevanju: ZZPPZ) dolžni obdelovati podatke in jih posredovati v Centralni register podatkov o pacientu (v nadaljevanju: CRPP). Za izvajalce zdravstvene dejavnosti v mreži javne zdravstvene službe velja obveznost posredovanja podatkov o pacientih v CRPP – povzetek podatkov o pacientu od aprila 2016.

Zakon o nujnih ukrepih za zajezitev širjenja in blaženja posledic nalezljive bolezni COVID-19 na področju zdravstva (v nadaljevanju: interventni zakon ZNUNBZ) v 36. členu določa, da so zaposleni v mreži izvajalcev javne zdravstvene službe, ki neposredno delajo s pacienti oziroma uporabniki, obolelimi za COVID-19, upravičeni do dodatka COVID-19. Izvajalec v javni mreži za namen izvajanja nadzora iz tega člena mesečno vodi evidenco obolelih, obravnavanih po posameznih dnevih in deloviščih, v povezavi s prejemniki dodatka COVID-19. Evidenca mora biti preverljiva z zdravstveno dokumentacijo obolelega, ki je vnesena v Centralni register podatkov o pacientu. Zdravstveni inšpektorat je pristojen za izvajanje nadzora v delu, ki se nanaša na skladnost upravičenosti obračunanega dodatka s podatki v zdravstveni dokumentaciji obolelega.

Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023

V letu 2023 so zdravstveni inšpektorji na področju zdravstvene dejavnosti opravili skupaj 1.497 inšpekcijskih pregledov. Na podlagi ugotovitev nadzora je bilo izrečenih skupaj 215 ukrepov, od tega 116 upravnih ukrepov (štiri upravne odločbe, 12 odločb o prepovedi, 96 opozoril po ZIN in štirje sklepi o denarni kazni) in 99 prekrškovnih sankcij/ukrepov (11 odločb z izrekom globe, dva plačilna naloga, 13 odločb z izrekom opomina in 73 opozoril za storjen prekršek po ZP-1).

Preglednica 1 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora

ŠTEVILO OPRAVLJENIH INŠPEKCIJSKIH PREGLEDOV	ŠTEVILO IZREČENIH UKREPOV/SANKCIJ										
	Upravni ukrepi					Prekrškovne sankcije/ukrepi					SKUPAJ
	Upravna odločba	Odločba o prepovedi	Upravno opozorilo po ZIN	Sklep o denarni kazni	SKUPAJ	Odločba o prekršku (globa)	Plačilni nalog	Odločba o prekršku (opomin)	Opozoril o za storjen prekršek po ZP-1	SKUPAJ	
1.497	4	12 ²	96	4	116	11 ³	2	13	73	99	215

V letu 2023 je bil redni inšpekcijski nadzor na področju zdravstvene dejavnosti usmerjen v preverjanje, ali izvajalci zdravstvene dejavnosti razpolagajo z dovoljenjem za opravljanje zdravstvene dejavnosti, vpis zdravstvenih delavcev v ustrezne registre ter izpolnjevanje zahtev za izvajanje zdravstvenih storitev pri drugem izvajalcu zdravstvene dejavnosti (izdano soglasje, časovna omejitev, podjemna pogodba). V javnih zdravstvenih zavodih se je preverjalo tudi ustrezno vodenje evidenc soglasij in podjemnih pogodb po 53.č členu ZZDej in ustrezno vodenje evidenc opravljenih zdravstvenih storitev, ki jih je posamezni zaposleni zdravstveni delavec opravil na podlagi sklenjene podjemne pogodbe z javnim zdravstvenim zavodom, pri katerem je zaposlen (podjemna pogodba z lastnim zaposlenim).

V okviru inšpekcijskih pregledov so inšpektorji na področju opravljanja zdravstvene dejavnosti v 13,4 % ugotovili neskladnosti v zvezi z vodenjem evidenc soglasij in podjemnih pogodb, v 12 % pa so se ugotovljene neskladnosti nanašale na opravljanje zdravstvenih storitev po podjemni pogodbi, in sicer o času, v katerem bo zdravstveni delavec opravljal zdravstvene storitve na podlagi podjemne pogodbe, ob upoštevanju dnevnega in tedenskega počitka ter letnega dopusta in glede ocene ur, ki se bodo opravile na podlagi podjemne pogodbe. V 11,1 % so bile ugotovljene neskladnosti, ki so se nanašale na elemente, ki jih mora vsebovati podjemna pogodba, sklenjena z lastnim zaposlenim po ZNUNBZ. V 5,6 % pa so inšpektorji ugotovili neskladnosti, ki se nanašajo na časovno omejitev števila ur iz soglasij delodajalca za delo pri drugem izvajalcu zdravstvene dejavnosti.

Na področju izpolnjevanja pogojev za samostojno opravljanje dela v zdravstveni dejavnosti so inšpektorji ugotovili neskladnosti v 12,5 %. Največ neskladnosti je bilo ugotovljenih v zvezi z neizpolnjevanjem pogoja glede vpisa v register (21,1 %), neizpolnjevanjem pogoja glede strokovnega izpita (15,4 %) in strokovne usposobljenosti - kvalifikacije (11,1 %) ter neizpolnjevanjem pogoja glede licence (7,4 %).

Na področju oglaševanja zdravstvene dejavnosti je bilo izvedenih 21 inšpekcijskih pregledov, v okviru katerih so inšpektorji ugotovili neskladnosti v 57,1 %.

Pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti na področju splošne in družinske medicine, in sicer pri zasebnih izvajalcih zdravstvene dejavnosti s koncesijo, se je v okviru inšpekcijskega pregleda preverjalo pošiljanje podatkov o kroničnih in akutnih diagnozah ter podatke o poteku bolezni v CRPP v skladu z zakonom. Inšpektorji so v 22 % ugotovili neskladnosti v zvezi s posredovanjem podatkov v CRPP.

V letu 2023 se predviden nadzor po interventnem zakonu ZNUNBZ v zvezi s preverjanjem skladnosti upravičenosti zaposlenih v mreži izvajalcev javne zdravstvene službe do obračunanega dodatka za neposredno delo s pacienti, obolelimi za COVID-19, s podatki v zdravstveni dokumentaciji obolelega, pri izvajalcih v mreži javne zdravstvene službe ni

² Izrečene odločbe o prepovedi so navedene tudi na področju dela in zaposlovanja na črno.

³ Vrednost vsebuje stek prekrškov.

izvajal, saj nas glede na predhodni dogovor z Ministrstvom za zdravje, le to ni obvestilo o izvajalcih, ki so podali zahteve za izplačilo sredstev na Ministrstvo za zdravje.

6.2 INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU PACIENTOVIH PRAVIC

Osnovni cilj Zakona o pacientovih pravicah (v nadaljevanju ZPacP) je izboljšanje razmer na področju varovanja in uresničevanja temeljnih pravic pacientov ter s tem zagotavljanje višje kakovosti sistema zdravstvenega varstva. Zakon o pacientovih pravicah določa, da imajo vsi uporabniki zdravstvenih storitev pravico do enakopravnega dostopa in obravnave pri zdravstveni in preventivni oskrbi, do primerne, kakovostne in varne zdravstvene oskrbe, do proste izbire zdravnika in izvajalca zdravstvenih storitev ter do drugega mnenja. Poleg tega imajo uporabniki zdravstvenih storitev pravico do obveščeniosti in sodelovanja pri izbiri načina zdravljenja, vključno s samostojnim odločanjem o zdravljenju ter seznanitvi z zdravstveno dokumentacijo. Po drugi strani morajo izvajalci zdravstvene dejavnosti spoštovati pacientov čas, upoštevati njegovo vnaprej izraženo voljo, preprečevati in lajšati njegovo trpljenje ter zagotavljati varstvo osebnih podatkov. Pacienti imajo pravico do brezplačne pomoči, ki jim jo pri uresničevanju njihovih pravic nudijo zastopniki pacientovih pravic. Določa tudi postopke za obravnavo kršitev naštetih pacientovih pravic. Postopek za obravnavo vključuje sprotno razreševanje nespোরazumov in sporov ter zahtevo za prvo obravnavo kršitve pacientove pravice pri izvajalcu zdravstvenih storitev oziroma za drugo obravnavo pred Komisijo RS za varstvo pacientovih pravic, ki ima sedež na Ministrstvu za zdravje.

Zaradi težav pri implementaciji nekaterih pacientovih pravic, opredeljenih v zakonu, se je konec leta 2017 z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o pacientovih pravicah bolj podrobno uredila pravica do spoštovanja pacientovega časa in področje čakalnih dob, kjer se kot obveznost izvajalcev zdravstvene dejavnosti opredeljuje elektronsko vodenje čakalnih seznamov, način uvrščanja pacientov na čakalne sezname in črtanja iz seznama ter način informiranja pacientov. Med zdravstvene storitve, za katere ni potrebno voditi čakalnega seznama, so bile poleg storitev pri osebnem zdravniku splošne oz. družinske medicine in izbranem osebnem pediatru dodane še storitve pri izbranem osebnem ginekologu. Vsi ti pa morajo voditi naročilno knjigo. Za osebne izbrane zobozdravnike je bil določen manjši obseg podatkov v čakalnem seznamu. Na novo in strožje je bila opredeljena obveznost pacienta, da sporoči, če na že načrtovano izvedbo zdravstvene storitve ne more priti.

Pri vodenju čakalnih seznamov in s tem povezanim spremljanjem čakalnih dob sta bili določeni vloga in odgovornost poslovnega organa. V primeru čakalnih dob, ki so daljše od najdaljših dopustnih, mora poslovodni organ najmanj mesečno analizirati vzroke za nastanek čakalnih dob ter o izsledkih analize poročati organu upravljanja; torej svetu zavoda, ki pa mora sprejeti ukrepe v skladu s svojimi zakonskimi pristojnostmi.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pacientovih pravicah je uvedel inšpekcijski nadzor in dodal nove prekrškovne določbe, kar omogoča učinkovitejši nadzor nad zakonom.

Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023

V letu 2023 so zdravstveni inšpektorji na področju pacientovih pravic opravili skupaj 1.000 inšpekcijskih pregledov.

Na podlagi ugotovitev nadzora je bilo izrečenih skupaj 651 ukrepov, od tega 338 upravnih ukrepov (12 upravnih odločb in 326 upravnih opozoril) in 313 prekrškovnih sankcij/ukrepov (štiri odločbe z izrekom globe, sedem odločb z izrekom opomina in 302 opozorila za storjen prekršek po ZP-1).

Preglednica 2 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora

ŠTEVILO OPRAVLJENIH INŠPEKCIJSKIH PREGLEDOV	ŠTEVILO IZREČENIH UKREPOV/SANKCIJ									
	Upravni ukrepi				Prekrškovne sankcije/ukrepi					SKUPAJ
	Upravna odločba	Upravno opozorilo po ZIN	Sklep o denarni kazni	SKUPAJ	Odločba o prekršku (globa)	Plačilni nalog	Odločba o prekršku (opomin)	Opozorilo za storjen prekršek po ZP-1	SKUPAJ	
1.000	12	326	0	338	4	0	7 ⁴	302	313	651

Na področju pacientovih pravic je bil tudi v letu 2023 inšpekcijski nadzor usmerjen v zagotavljanje ažurnih in resničnih podatkov o prostih terminih oziroma okvirnih terminih in številu uvrščenih na čakalni seznam ter drugih podatkov, ki jih izvajalec zdravstvene dejavnosti posreduje v zbirko eNapotnica in eNaročilo (izmenjava podatkov), saj se na podlagi ažurnih in resničnih podatkov o čakalni dobi za posamezno vrsto zdravstvene storitve (VZS), ki so objavljene na spletni strani eZdravja pacient odloči, pri katerem izvajalcu bo izvedel naročilo za izvedbo zdravstvene storitve.

Inšpektorat je navedeno vsebino prioritarno preverjal pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti v javni mreži (v bolnišnicah, zdravstvenih domovih, ki izvajajo specialistične dejavnosti in v zasebnih specialističnih ambulantah s koncesijo), ki so v skladu z ZPacP zavezanci za vodenje čakalnih seznamov in njihovo upravljanje.

ZPacP določa, da izvajalec zdravstvene dejavnosti v svojem informacijskem sistemu zagotavlja ažurne in resnične podatke o prostih terminih oziroma okvirnih terminih (proces A) in številu uvrščenih na čakalni seznam (proces B) ter druge podatke, ki jih posreduje v zbirko eNapotnica in eNaročilo. Drugi podatki so določeni v Zakonu o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva v prilogi 2: Priloga zbirk podatkov eZdravja - ime zbirke: eNapotnica in eNaročilo. Zbirka vsebuje pacientove identifikacijske in statusne podatke, podatke o napotitvi in naročilu, podatke o eNapotnici, podatke o naročilih v čakalnem seznamu, podatke o izvedbi storitve, podatke o komunikaciji (pisnih in zabeleženih ustnih sporočilih) glede napotne listine, naročila, usklajevanja glede storitve ali termina storitve (med pacientom in zdravstvenimi delavci ali med zdravstvenimi delavci).

Izvajalec zdravstvene dejavnosti v svojem informacijskem sistemu za vsakega pacienta zagotavlja vse navedene podatke, ki jih posreduje v centralni informacijski sistem in vplivajo na resničnost in ažurnost podatkov o prostih terminih oziroma okvirnih terminih in številu uvrščenih na čakalni seznam. Pomembni so zlasti podatki o naročilih v čakalnem seznamu (termin, statusi naročila in spremembe statusov, predvideni datum izvedbe storitve, dejanski datum izvedbe storitve, želje pacientov, podatki o medicinski indikaciji, spremembi stopnje nujnosti, podatki o izvedbi storitve, podatki o komunikaciji (pisnih in zabeleženih ustnih sporočilih).

Po vsebinah izmenjave podatkov je bilo opravljenih 567 pregledov in obravnavanih 12.149 vrst zdravstvenih storitev (VZS), ob tem je bilo obiskanih 357 zavezancev in sicer 27 bolnišnic, 61 zdravstvenih domov, 11 naravnih zdravilišč in 258 zasebnih izvajalcev zdravstvene dejavnosti s koncesijo.

Ostalih 433 pregledov pa je bilo opravljenih po drugih vsebinah ZPacP (postopek prve obravnave, obvezne objave, uvrščanje na čakalni seznam, oblike in načini naročanja...).

V okviru izmenjave podatkov je bilo za vsak posamezen VZS v letu 2023 preverjenih šest vsebin:

- ali so storitve, ki jih zavezanec izvaja in za katere vodi čakalni seznam, povezane iz lokalnega v centralni informacijski sistem - povezljivost vrst zdravstvenih storitev (VZS) / proces A;

⁴ Vrednost vsebuje stek prekrškov.

- ali so v centralni informacijski sistem povezani podatki o uvrščenih pacientih na čakalni seznam za posamezno storitev / proces B;
- resničnost in ažurnost podatkov o čakalni dobi za posamezno storitev;
- zagotavljanje termina za storitve s čakalno dobo krajšo kot 120 dni oziroma zagotavljanje okvirnega termina s triažo napotnih listin;
- realizirana naročila/ proces C in
- VZS 9999 / nerazvrščeni pacienti na ustrezni VZS po posameznih izvajalcih – ta vsebina se je preverjala samo pri tistih izvajalcih, ki so imeli paciente razvrščene na VZS 9999.

Ugotovitve nadzora po zavezancih za leto 2023 (% odstotek neskladnih zavezancev z enim ali več VZS-ji):

- 11 % (58) zavezancev ni imelo povezanih vseh VZS (ene ali več), ki jih izvajajo in za katere se vodi čakalni seznam, povezanih iz lokalnega v centralni informacijski sistem; povezljivost vrst zdravstvenih storitev (VZS) / PROCES A;
- pri devetih odstotkih (44) zavezancev so bile ugotovljene neskladnosti v procesu B, ker proces ni bil povezan iz lokalnega v centralni informacijski sistem in posledično ni potekala komunikacija / izmenjava podatkov med sistemoma glede števila vseh čakajočih pacientov na posamezno VZS;
- pri 27 % (151) zavezancev so bile ugotovljene neskladnosti pri zagotavljanju resničnih in ažurnih podatkov o čakalni dobi za posamezno VZS;
- pri 14 % (5) zavezancev so bile ugotovljene neskladnosti pri zagotavljanju terminov za VZS s čakalno dobo krajšo kot 120 dni. Pravilnik o naročanju in upravljanju čakalnih seznamov ter najdaljših dopustnih čakalnih dobah določa, da se pacientu ob uvrstitvi na čakalni seznam določi za operativne postopke in vse druge zdravstvene storitve, kjer čakalna doba znaša več kot štiri mesece, okvirni termin ali termin; za zdravstvene storitve, kjer čakalna doba znaša manj kot štiri mesece, pa termin. Izjema so VZS s čakalno dobo krajšo od 120 dni, za katere izvajalec izvaja triažo napotne listine in jo tudi označi v čakalnem seznamu;
- pri devetih odstotkih (45) zavezancev je bilo ugotovljeno, da v procesu C ni potekala komunikacija med lokalnim in centralnim informacijskim sistemom in posledično ni potekala izmenjava podatkov o preklicanih in realiziranih naročilih; oziroma je komunikacija potekala, ni pa bilo vidnih podatkov o realiziranih in zaključenih storitvah;
- VZS 9999 / nerazvrščeni pacienti je bil obravnavan v 499 primerih, 18 % (100 zavezancev) je imelo naročila pacientov v VZS 9999, kar pomeni, da niso bili uvrščeni na čakalni seznam za napoteno storitev.

Ugotovitve nadzora po neskladnih VZS za leto 2023:

- trije odstotki oziroma 278 VZS -jev, ki jih izvajalci zdravstvene dejavnosti izvajajo in za katere vodijo čakalne sezname, ni bilo povezanih iz lokalnega v centralni informacijski sistem - povezljivost vrst zdravstvenih storitev (VZS) / proces A;
- pri dveh odstotkih oziroma 251 VZS -jev so bile ugotovljene neskladnosti v procesu B, ker niso bile povezane iz lokalnega v centralni informacijski sistem in posledično ni potekala komunikacija med sistemoma in izmenjava podatkov o številu vseh čakajočih pacientov na posamezno storitev;

- pri osmih odstotkih oziroma 761 VZS - jev so bile ugotovljene neskladnosti pri zagotavljanju resničnih in ažurnih podatkov o čakalni dobi za posamezno storitev;
- pri petih odstotkih oziroma 423 VZS - jev so bile ugotovljene neskladnosti pri zagotavljanju terminov za VZS s čakalno dobo, krajšo od 120 dni. Pravilnik o naročanju in upravljanju čakalnih seznamov ter najdaljših dopustnih čakalnih dobah določa, da se pacientu ob uvrstitvi na čakalni seznam določi za operativne postopke in vse druge zdravstvene storitve, kjer čakalna doba znaša več kot štiri mesece okvirni termin ali termin; za zdravstvene storitve, kjer čakalna doba znaša manj kot štiri mesece, pa termin. Izjema so VZS s čakalno dobo krajšo od 120 dni, za katere izvajalec izvaja triažo napotne listine in jo tudi označi v čakalnem seznamu;
- pri petih odstotkih oziroma 473 VZS - jev je bilo ugotovljeno, da v procesu C ni potekala komunikacija med sistemi o preklicanih in realiziranih naročilih oziroma je komunikacija potekala, ni pa bilo vidnih podatkov o realiziranih in zaključenih storitvah.

V skladu s četrtem odstavkom 16. člena ZPacP mora izvajalec zdravstvene dejavnosti v svojem informacijskem sistemu zagotavljati ažurne in resnične podatke o prostih terminih oziroma okvirnih terminih in številu uvrščenih na čakalni seznam ter druge podatke, ki jih posreduje v zbirko eNapotnica in eNaročilo. Inšpektorat je pri nadzoru preverjal povezljivost procesov A, B in C iz lokalnega v centralni informacijski sistem eNaročanja, odstopanje med prikazano in dejansko čakalno dobo, vpisovanje vseh podatkov v čakalnem seznamu, saj pravilen vpis vpliva na resničnost in ažurnost podatkov (izvajanje triaže, želja pacienta glede izbire točno določenega izvajalca zdravstvene dejavnosti, zdravstvenega delavca ali zdravstvenega sodelavca, želja pacienta glede izbire nadomestnega termina). Navedeni podatki so se preverjali v tabeli NIJZ, na portalu eZdravja in pri izvajalcu zdravstvene dejavnosti v čakalnem seznamu.

V letu 2023 je bil na podlagi določil Zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema predviden prenos dela nalog iz področja pacientovih pravic, in sicer vsebine nadzora čakalnih seznamov oziroma čakalnih dob na Urad Republike Slovenije za nadzor, kakovost in investicije v zdravstvu. Do prenosa ni prišlo, saj je bila skladno z Zakonom o interventnih ukrepih na področju zdravstva, dela in sociale ter z zdravstvom povezanih vsebin (Uradni list RS, št. 136/23) pristojnost opravljanja nalog inšpekcijskega nadzora na področju čakalnih seznamov oziroma čakalnih dob (tretji odstavek 52. člena), ki je določena v Zakonu o pacientovih pravicah (Uradni list RS, št. 15/08, 55/17, 177/20 in 100/22 – ZNUZSZS), ponovno prenesena nazaj na Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije. Nadzor čakalnih seznamov oziroma čakalnih dob znotraj področja pacientovih pravic tako ostaja eno izmed najpomembnejših področij, kjer inšpektorat z namenom varovanja javnega zdravja opravlja inšpekcijske nadzore.

Inšpektorat je v mesecu februarju s strani Zagovornika načela enakosti (v nadaljevanju: Zagovornik) prejel predlog za nadzor nad izvajanjem 15/a člena ZPacP v povezavi s 4. členom Pravilnika o naročanju in upravljanju čakalnih seznamov in najdaljših dopustnih čakalnih dobah na področju zagotavljanja vseh možnosti komuniciranja v ambulantah družinske medicine.

Na podlagi predloga je inšpektorat po uradni dolžnosti izvedel izredne inšpekcijske nadzore pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti na področju družinske medicine v tistih ambulantah, pri katerih so bile na podlagi ugotovitev Zagovornika razvidne nepravilnosti oziroma neskladnosti s področno zakonodajo v delu, ki se nanaša na zagotavljanje oblik telefonskega naročanja in zagotavljanje obveznih objav po ZPacP.

V obdobju med 28. februarjem in 31. marcem 2023 so bili izvedeni izredni inšpekcijski nadzori v 49 ambulantah družinske medicine, kjer se je preverjalo zagotavljanje telefonskega naročanja v skladu z drugim odstavkom 15.a člena ZPacP v povezavi s tretjim odstavkom 4. člena pravilnika in zagotavljanje obveznih objav glede oblik naročanja,

morebitne časovne omejitve v sklopu posamezne oblike naročanja in kontaktne podatke izvajalca zdravstvene dejavnosti v skladu s prvim odstavkom 15.č člena ZPacP.

Zagotavljanje oblike telefonskega naročanja:

V drugem odstavku 15.a člena je določeno, da izvajalec zdravstvene dejavnosti zagotovi naslednje oblike naročanja: elektronsko, po pošti, po telefonu in osebno v ordinaciji. Nadalje tretji odstavek določa, da podrobnejši način naročanja na zdravstveno storitev določi minister, pristojen za zdravje.

V skladu s tretjim odstavkom 4. člena pravilnika se telefonsko naročanje zagotovi v okviru ordinacijskega časa, in sicer najmanj dve uri na dan, v preostalem ordinacijskem času in izven ordinacijskega časa pa z obveščanjem o terminu za naročanje in o drugih oblikah naročanja, in sicer prek avtomatskega telefonskega odzivnika. Ne glede na prejšnji stavek se telefonsko naročanje na primarni ravni zdravstvene dejavnosti zagotavlja v okviru celotnega ordinacijskega časa ambulate. V primeru nedosegljivosti v navedenem obdobju izvajalec pacientu zagotovi povratni klic še isti dan ali najpozneje naslednji delovni dan.

Inšpektorji so zagotavljanje oblike telefonskega naročanja v ambulantah družinske medicine preverjali v celotnem ordinacijskem času, in sicer na način, da so v ordinacijskem času poklicali k zavezancu, pri čemer so inšpektorji med posameznimi klici upoštevali določen časovni razmik, zato da se je preverila dosegljivost v okviru celotnega ordinacijskega časa. Inšpektorji so prvi dan opravili klice, v primeru neodzivnosti pri izvajalcu zdravstvene dejavnosti so isti dan in naslednji dan preverjali, ali bodo zavezanci vrnili klic. Nadalje so inšpektorji opravili klice izven ordinacijskega časa, pri čemer se je preverjalo, če zavezanec prek avtomatskega telefonskega odzivnika zagotavlja vse informacije glede termina o naročanju (obveščanje o ordinacijskem času in možnosti naročanja v okviru celotnega ordinacijskega časa ambulate) in oblikah naročanja (elektronsko, po pošti, po telefonu in osebno v ordinaciji).

Zagotavljanje obveznih objav na spletni strani izvajalca zdravstvene dejavnosti:

V skladu s prvo alinejo prvega odstavka 15. č člena ZPacP izvajalec zdravstvene dejavnosti v mreži izvajalcev javne zdravstvene službe na svojih spletnih straneh, na vidnem mestu v čakalnici na primarni ravni in v specialistični ambulantni dejavnosti, v specialistični bolnišnični dejavnosti pa ob vходу na oddelek ali na običajnem oglasnem mestu bolnišnice objavi oblike naročanja, morebitne časovne omejitve v sklopu posamezne oblike naročanja in kontaktne podatke izvajalca zdravstvene dejavnosti.

Inšpektorji so v okviru zagotavljanja obveznih objav v skladu z zgoraj navedeno določbo preverjali spletne strani izvajalcev zdravstvene dejavnosti, pri čemer se je preverjalo, da je na spletni strani za paciente objavljena informacija glede oblike naročanja, in sicer da so za paciente objavljeni naslednji podatki:

- da izvajalec v skladu z drugim odstavkom 15.a člena ZPacP zagotavlja vse oblike naročanja (elektronsko, osebno, telefonsko in po pošti),
- da izvajalec v skladu z drugim odstavkom 15.a člena ZPacP zagotavlja vse oblike naročanja (elektronsko, osebno, telefonsko in po pošti),
- biti mora naveden ordinacijski čas,
- da se telefonsko naročanje zagotavlja v okviru celotnega ordinacijskega časa in ne sme biti časovna omejitev glede telefonskega naročanja znotraj ordinacijskega časa (npr.: telefonsko naročanje je možno samo od 9:00-11:00) in
- kontaktne podatke izvajalca zdravstvene dejavnosti (navedba kontaktnih podatkov za posamezno obliko naročanja).

Pri 78 % zavezancev so bile ugotovljene neskladnosti s področno zakonodajo, za kar so inšpektorji izrekli opozorila po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru in določili rok za odpravo

ugotovljenih neskladij. V 67 % so za ugotovljene kršitve izrekli tudi opozorila po Zakonu o prekrških. Zaradi visokega odstotka neskladnosti spoštovanja določil ZPacP v delu, ki se nanaša na zagotavljanje oblik telefonskega naročanja in zagotavljanje obveznih objav bo v letu 2024 ta nadzor ponovno izveden.

6.3 INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU ZDRAVNIŠKE SLUŽBE

Cilj zakonodaje⁵ na tem področju je ustvariti pogoje za nemoteno delovanje zdravniške službe in zagotavljanje izvajanja programov obveznega zdravstvenega zavarovanja, vključno z zagotavljanjem neprekinjenega zdravstvenega varstva in nujne zdravniške pomoči za prebivalstvo.

Zakon o zdravniški službi določa pogoje za opravljanje zdravniške službe ter pravice in dolžnosti zdravnikov za kakovostno opravljanje javne in zasebne zdravniške službe.

V skladu z navedenim zakonom sme zdravnik samostojno opravljati zdravniško službo, če poleg pogojev, določenih z delovnopравnimi in drugimi predpisi izpolnjuje še posebne pogoje, določene s tem zakonom, in sicer da ima ustrezno izobrazbo in usposobljenost (kvalifikacija), je vpisan v register zdravnikov pri Zdravniški zbornici Slovenije ter ima dovoljenje za samostojno opravljanje zdravniške službe na določenem strokovnem področju (licenca). Zdravniki zasebniki pa morajo poleg izpolnjevanja zgoraj navedenih pogojev biti vpisani še v register zasebnih zdravnikov. Ob izpolnjevanju pogojev je lahko izbrani osebni zdravnik na podlagi ocene mentorja tudi specializant s področja družinske medicine, ki opravlja četrto leto specializacije iz družinske medicine, če specializant s tem pisno soglaša. Navedeno se smiselno uporablja tudi za specializante pediatrije ter specializante ginekologije in porodništva.

Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije opravlja nadzor nad spoštovanjem in izvajanjem določb tega zakona z izjemo določb, ki se nanašajo na zaposlitev zdravnikov, saj le-te sodijo v delokrog Inšpektorata RS za delo ter določb, ki se nanašajo na znanje in rabo slovenskega jezika, ki sodijo v pristojnost Inšpektorata RS za kulturo in medije.

V pristojnost našega inšpektorata sodi tudi nadzor nad določbami prvega odstavka 26. člena ter 27. in 28. členom Zakona o priznavanju poklicnih kvalifikacij zdravnik, zdravnik specialist, doktor dentalne medicine in doktor dentalne medicine specialist. Ta zakon določa pogoje, pod katerimi lahko osebe, ki so navedeno poklicno kvalifikacijo pridobile v tretjih državah, opravljajo zdravniško službo tudi v Republiki Sloveniji.

Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023

V letu 2023 so inšpektorji opravili 1.092 inšpekcijskih pregledov. V okviru inšpekcijskih pregledov se je preverjalo izpolnjevanje pogojev za samostojno opravljanje zdravniške službe na določenem strokovnem področju, in sicer dovoljenja za samostojno opravljanje zdravniške službe na določenem strokovnem področju (licenca), pri čemer se je preverjala tako časovna veljavnost licenc kot tudi njihova vsebinska ustreznost.

Pri specializantih s področja družinske medicine, ki so opravljali dela kot izbrani osebni zdravniki se je preverjalo, če jim je Zdravniška zbornica izdala potrdilo o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dela izbranega osebnega zdravnika.

Na podlagi ugotovitev nadzora je bila izdana ena odločba o prepovedi.

Preglednica 3 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora

ŠTEVILO OPRAVLJENIH INŠPEKCIJSKIH PREGLEDOV	ŠTEVILO IZREČENIH UKREPOV/SANKCIJ									
	Upravni ukrepi				Prekrškovne sankcije/ukrepi					SKUPAJ
	Upravna odločba	Odločba o prepovedi	Upravno opozorilo po ZIN	SKUPAJ	Odločba o prekršku (globa)	Plačilni nalog	Odločba o prekršku (opomin)	Opozorilo za storjen prekršek po ZP-1	SKUPAJ	
1.092	0	1 ⁶	0	1	0	0	0	0	0	1

⁵ Seznam predpisov, ki urejajo področje, je del osmega poglavja Zakonodaja in predpisi v pristojnosti Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije.

⁶ Izrečena odločba o prepovedi je navedena tudi na področju dela in zaposlovanja na črno.

Pri eni osebi je bilo ugotovljeno, da je izvajala zdravstveno storitev ukinjanja psihiatričnih zdravil, ki je v izključni pristojnosti zdravnikov, za katero pa ni izpolnjevala pogojev za samostojno opravljanje zdravniške službe, in sicer ni imela ustrezne izobrazbe in usposobljenosti (kvalifikacijo), ni bila vpisana v register zdravnikov in ni imela veljavne licence na določenem strokovnem področju, zato ji je bila izdana odločba o prepovedi.

6.4 INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU DUŠEVNEGA ZDRAVJA

Zakon o duševnem zdravju⁷ določa specifične pravice oseb na psihiatričnem zdravljenju ter opredeljuje postopke sprejema osebe na zdravljenje v oddelek pod posebnim nadzorom psihiatrične bolnišnice ter postopke, povezane z različnimi načini obravnav, s ciljem zagotavljanja posamezniku dostojanstvo in pravico do samoodločanja.

Zdravstveni inšpektorji izvajajo inšpekcijski nadzor nad delom izvajalcev psihiatričnega zdravljenja; inšpekcijski nadzor nad delom izvajalcev socialno varstvenih storitev pa izvajajo inšpektorji socialne inšpekcije v okviru Inšpektorata RS za delo.

Pri izvajalcih psihiatričnega zdravljenja se izvaja nadzor tudi po Pravilniku o kadrovskih, tehničnih in prostorskih pogojih izvajalcev psihiatričnega zdravljenja ter o postopku njihove verifikacije. V okviru minimalnih sanitarno zdravstvenih pogojev se izvaja nadzor nad tehničnimi in prostorskimi pogoji za izvajanje psihiatričnega zdravljenja (vrsta prostorov, oprema, hramba zdravil, varnost prostorov).

Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023

Pri izvajalcih psihiatričnega zdravljenja so bili izvedeni dva redna in štiri izredni inšpekcijski pregledi in sicer pri štirih izvajalcih psihiatričnega zdravljenja.

V okviru rednih pregledov so se preverjali postopki sprejema osebe na zdravljenje, pravice oseb v oddelku pod posebnim nadzorom in evidence omejevanja pravic, v okviru izrednih pa izvajanje posebnih varovalnih ukrepov in vodenje evidenc ter postopek sprejema osebe na zdravljenje.

Na podlagi ugotovitev nadzora ni bilo izrečenih ukrepov.

---

⁷ Seznam predpisov, ki urejajo področje, je del osmega poglavja Zakonodaja in predpisi v pristojnosti Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije.

6.5 INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU PRESADITEV DELOV TELESA ZARADI ZDRAVLJENJA

Presaditev delov telesa je način zdravljenja, ki se zaradi narave posega razlikuje od drugih medicinskih metod in terja poseben način urejanja. S stališča pravnega varovanja človekovih pravic je pomembno vprašanje, pod kakšnimi pogoji je dopustno odvzeti del telesa živemu dajalcu, oziroma pod kakšnimi pogoji je tak odvzem dopusten iz telesa umrle osebe.

Osnovno načelo, ki se upošteva pri darovanju organov, je načelo medicinske upravičenosti, na podlagi katerega so v zakonu točno opredeljena merila za odvzem in presaditev dela človeškega telesa. Glede na predmet urejanja sledi načelo varstvo osebnosti. Slednje se odraža v zahtevi po izrecni privolitvi v poseg ob zagotovitvi anonimnosti. Ta načela veljajo tudi za umrle vključno s postmortalno zaščito in zahtevo do pietetnega ravnanja do umrle osebe, kakor tudi ustrezno spoštovanje in upoštevanje svojcev oziroma oseb, ki so bile umrlemu blizu. Zakon poudarja tudi splošno pravno načelo, ki dele človeškega telesa izloča iz pravnega prometa in je poudarjeno s prostovoljnostjo in neodplačnostjo darovanja za odvzete dele človeškega telesa. Posebno varstvo je namenjeno tudi mladoletnim in osebam, ki niso sposobne odločanja. Zakon v luči navedenih načel torej ureja področje privolitve v darovanje pri umrlih osebah. Določa tudi, da dejavnost donorskih in transplantacijskih centrov lahko opravljajo zdravstveni zavodi ob izpolnjevanju kadrovskih, prostorskih, tehničnih in drugih pogojev na podlagi dovoljenja Ministrstva za zdravje.

Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023

V okviru inšpekcijskega nadzora se je v donorskih in transplantacijskih centrih preverjalo pogoje za pridobivanje in presaditev delov telesa umrlega darovalca za vse umrle darovalce in prejemnike organov za leto 2023, vodenje zbirk podatkov o darovalcih in prejemnikih organov ter sporočanje podatkov v centralni register v skladu z zakonom.

V javnem zavodu Zavod Republike Slovenije za presaditve organov in tkiv Slovenija transplant se je v okviru inšpekcijskega nadzora preverjalo vodenje čakalnih seznamov prejemnikov organov in upravljanje centralnega registra.

Na področju presaditev delov telesa zaradi zdravljenja je bilo skupaj izvedenih pet rednih inšpekcijskih pregledov, in sicer v donorskih in transplantacijskih centrih UKC Ljubljana (CIT, OINT, KOIIM in KOOKIR) in v Zavodu Republike Slovenije za presaditve organov in tkiv Slovenija transplant.

Na podlagi ugotovitev nadzora sta bili izrečeni dve opozorili po ZIN zaradi pomanjkljivosti na obrazcu, ki ni predvideval podaje dovoljenja preiskovalnega sodnika za odvzem organa, temveč zgolj seznanitev preiskovalnega sodnika z odvzemom organov in posledično nepridobitve dovoljenja preiskovalnega sodnika za odvzem organa ter nepridobitve pisne privolitve zakonitega zastopnika v primerih, ko je šlo za odvzem delov telesa umrle mladoletne osebe.

6.6 INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU ODPADKOV, KI NASTANEJO PRI OPRAVLJANJU ZDRAVSTVENIH DEJAVNOSTI

Ravnanje in odstranjevanje odpadkov je v zdravstvu specifično zaradi posebnih lastnosti odpadkov, ki nastajajo pri opravljanju te dejavnosti. Ker se s pravilnim ravnanjem lahko preprečijo možni škodljivi vplivi odpadkov iz zdravstvenih ustanov na okolje in zmanjša tveganje za okužbe in poškodbe oseb, ki prihajajo v stik z odpadki, zdravstvena zakonodaja⁸ določa, da so izvajalci zdravstvene dejavnosti dolžni izvajati načrt ravnanja s tovrstnimi odpadki.

Inšpektorji izvajajo nadzor nad ravnanjem z odpadki iz zdravstva od mesta nastanka odpadkov do začasnega skladiščenja v zbiralnici odpadkov ter vodenja evidenc o nastanku in oddaji odpadkov pooblaščenim zbiralcem odpadkov.

Od povzročiteljev odpadkov iz zdravstva predpisi zahtevajo ločeno odlaganje po vrsti odpadkov na mestu nastanka v ustrezne posode ali vreče, ustrezno označevanje posod oziroma vreč, ustrezen transport oziroma prenos odpadkov do zbiralnice odpadkov, obvezno začasno skladiščenje vseh odpadkov iz zdravstva v zbiralnici odpadkov in vodenje ustreznih evidenc o oddaji odpadkov pooblaščenemu zbiralcu. V zobozdravstveni dejavnosti, kjer nastajajo amalgamski odpadki, predpis določa obvezen način ravnanja z odpadki. Ti se morajo na mestu nastanka z uporabo filtrov ali ločevalnikov v zobozdravstvenih ordinacijah izločati iz komunalne odpadne vode.

Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023

V letu 2023 so zdravstveni inšpektorji na področju opravili skupaj 1.444 inšpekcijskih pregledov.

Na podlagi ugotovitev nadzora je bilo izrečenih skupaj 271 ukrepov, od tega 151 upravnih ukrepov (pet upravnih odločb in 146 upravnih opozoril) in 120 prekrškovnih sankcij/ukrepov (štiri odločbe z izrekom opomina in 116 opozoril za storjen prekršek po ZP-1).

Preglednica 4 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora

ŠTEVILO OPRAVLJENIH INŠPEKCIJSKIH PREGLEDOV	ŠTEVILO IZREČENIH UKREPOV/SANKCIJ									
	Upravni ukrepi				Prekrškovne sankcije/ukrepi					SKUPAJ
	Upravna odločba	Upravno opozorilo po ZIN	Sklep o denarni kazni	SKUPAJ	Odločba o prekršku (globa)	Plačilni nalog	Odločba o prekršku (opomin)	Opozorilo za storjen prekršek po ZP-1	SKUPAJ	
1.444	5	146	0	151	0	0	4 ⁹	116	120	271

V letu 2023 je bil nadzor usmerjen na ravnanje z odpadki v Socialno varstvenih zavodih oziroma Domovih starejših občanov (v nadaljevanju DSO), saj so DSO-ji s spremembo ZZDej (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti - ZZDej-K) postali zavezani za Uredbo o ravnanju z odpadki, ki nastajajo pri opravljanju zdravstvene in veterinarske dejavnosti (v nadaljevanju: Uredba) ter z njimi povezanih raziskavah, ki do tedaj niso bili. Uredba določa v 2. členu določa, da so odpadki, ki nastajajo na področju socialnega varstva, katerega dejavnosti se v skladu z Uredbo 1893/2006/ES na področju zdravstva in socialnega varstva z oznako Q uvrščajo v oddelek z zaporedno številko 87 ali 88, komunalni odpadki iz skupine odpadkov s številko 20 iz klasifikacijskega seznama odpadkov v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z odpadki. Uredba o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07 in 17/08) – priloga II določa:

⁸ Seznam predpisov, ki urejajo področje, je del osmega poglavja Zakonodaja in predpisi v pristojnosti Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije.

⁹ Vrednost vsebuje stek prekrškov.

Q87.100 (dejavnost nastanitvenih ustanov za bolniško nego) – izvaja se v domovih za ostarele, okrevališčih, negovalnih ustanovah... DSO - ji so imeli do uveljavitve ZZDej-K registrirano to dejavnost in zanje Uredba ni veljala.

ZZDej-K, ki je začel veljati 17. 12. 2017 je določil, da morajo DSO - ji, ki ob uveljavitvi ZZDej-K že opravljajo zdravstveno dejavnost, pridobiti dovoljenje za opravljanje zdravstvene dejavnosti v treh letih od uveljavitve tega zakona. DSO - ji, ki ob uveljavitvi ZZDej-K že opravljajo zdravstveno dejavnost, ki jo financira ZZZS, ministrstvo, pristojno za zdravje izda odločbo o opravljanju javne zdravstvene službe v treh mesecih od uveljavitve tega zakona. V letu 2023 so vsi DSO-ji že pridobili odločbe o opravljanju javne zdravstvene službe, v teku je bila tudi izdaja dovoljenj. Ministrstvo za zdravje jim izda dovoljenje za dejavnosti Q86.909 544 Zdravstvene nega v drugi dejavnosti, Q86.909 507 fizioterapija in Q86.909 506 delovna terapija. S tem dejavnost DSO ne sodi več v Q87.100, ampak v Q86.909 in DSO-ji morajo pri ravnanju z odpadki spoštovati določila Uredbe.

Na področju ravnanja z odpadki iz zdravstva je bilo največ neskladnosti ugotovljenih pri začasnem skladiščenju odpadkov (16,3 %), pri pravilnem odlaganju odpadkov (sedem odstotkov), pri vodenju evidenc o oddaji odpadkov pooblaščenemu zbiralcu odpadkov (pet odstotkov) in pri notranjem prevozu/prenosu odpadkov (tri odstotke).

6.7 INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU NALEZLJIVIH BOLEZNI

Cilj predpisov¹⁰ na področju nalezljivih bolezni je vzpostavitev enotnega sistema varstva pred nalezljivimi boleznimi. Zakon o nalezljivih boleznih določa nalezljive bolezni, ki ogrožajo prebivalce Slovenije, obravnava varstvo prebivalstva pred nalezljivimi boleznimi, vključno z varstvom pred vnosom nalezljivih bolezni iz tujine in bolnišničnimi okužbami, ki nastanejo v vzročni povezavi z opravljanjem zdravstvene dejavnosti; ter predpisuje ukrepe za njihovo preprečevanje in obvladovanje.

Inšpektorji izvajajo nadzor nad spoštovanjem in izvajanjem splošnih in posebnih ukrepov, določenih v Zakonu o nalezljivih boleznih.

Splošne ukrepe izvajajo fizične in pravne osebe ter nosilci javne skrbi za zdravje. Cilj izvajanja splošnih ukrepov je zagotavljanje zdravstveno ustrezne pitne vode ter ustrezne kakovosti zraka v zaprtih prostorih, sanitarno tehnično in sanitarno higiensko vzdrževanje javnih objektov, javnih površin, vključno s preventivno dezinfekcijo, dezinfekcijo in deratizacijo, ter ravnanje z odpadki na način, ki ne ogroža zdravja ljudi.

Posebne ukrepe izvajajo tiste fizične in pravne osebe, ki opravljajo zdravstveno dejavnost, oziroma v primeru zoonoz veterinarsko dejavnost. Cilj posebnih ukrepov je dosledno prijavljanje in obravnava nalezljivih bolezni in izbruhov, izvajanje cepljenja, izvajanje obveznega zdravljenja ter izolacije, prevoz in pokop posmrtnih ostankov ter izdaja posmrtnih potnih listov.

Inšpektorji izvajajo nadzor nad pripravo in izvajanjem programov preprečevanja in obvladovanja bolnišničnih okužb pri vseh izvajalcih zdravstvene dejavnosti.

Program preprečevanja in obvladovanja bolnišničnih okužb mora imeti in izvajati vsaka fizična ali pravna oseba, ki opravlja zdravstveno dejavnost. Program mora obsegati epidemiološko spremljanje bolnišničnih okužb, doktrino izvajanja vseh diagnostičnih, terapevtskih, negovalnih in ostalih postopkov, doktrino sterilizacije, dezinfekcije, čiščenja in rokovanja z odpadki, doktrino ravnanja z bolniki, zdravstvenimi delavci in sodelavci z okužbami, program zaščite zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev na delovnih mestih ter program usposabljanja zdravstvenih delavcev in drugih zaposlenih. Za pripravo in izvajanje programa morajo biti zagotovljeni tudi strokovni, tehnični in organizacijski pogoji, ki jih določa Pravilnik o pogojih za pripravo in izvajanje programa preprečevanja in obvladovanja bolnišničnih okužb. Pravilnik določa, da mora imeti bolnišnica komisijo, zdravnika in sestro za obvladovanje bolnišničnih okužb. Določa tudi tehnične pogoje za izvajanje programa, med katere sodi tudi zagotavljanje zdravstveno ustrezne pitne vode. Pravilnik natančno opredeljuje pisna navodila v okviru posameznih doktrin, ki jih mora izvajalec zdravstvene dejavnosti pripraviti. V letu 2011 je bil pravilnik dopolnjen z določbami, ki v bolnišnice uvajajo program smotrne rabe in spremljanje porabe protimikrobnih zdravil.

V okviru varstva prebivalstva pred vnosom nalezljivih bolezni iz tujine inšpektorji izdajajo spričevala o zdravstvenem nadzoru ladij oziroma spričevala o oprostitvi ladij iz zdravstvenega nadzora in sicer v skladu z Mednarodnim zdravstvenim pravilnikom (IHR - International Health Regulation).

Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023

Leta 2023 so zdravstveni inšpektorji na področju nalezljivih bolezni skupaj opravili 2.516 inšpekcijskih pregledov.

Na podlagi ugotovitev nadzora je bilo izrečenih skupaj 602 ukrepa, od tega 410 upravnih ukrepov (57 upravnih odločb, 316 upravnih opozoril in 37 sklepov o izrečeni denarni kazni

---

¹⁰ Seznam predpisov, ki urejajo področje, je del osmega poglavja Zakonodaja in predpisi v pristojnosti Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije.

po Zakonu o splošnem upravnem postopku) in 192 prekrškovnih sankcij/ukrepov (14 odločb z izrekom globe, en plačilni nalog, 28 odločb z izrekom opomina in 149 opozoril po ZP-1).

Preglednica 5 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora

ŠTEVILO OPRAVLJENIH INŠPEKCIJSKIH PREGLEDOV	ŠTEVILO IZREČENIH UKREPOV/SANKCIJ									
	Upravni ukrepi				Prekrškovne sankcije/ukrepi					SKUPAJ
	Upravnih odločba	Upravno opozorilo po ZIN	Sklep o denarni kazni	SKUPAJ	Odločba o prekršku (globa)	Plačilni nalog	Odločba o prekršku (opomin)	Opozorilo za storjen prekršek po ZP-1	SKUPAJ	
2.516	57	316	37	410	14	1	28	149	192	602

Pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti (bolnišnice, zdravstveni domovi, zasebni izvajalci zdravstvene in zobozdravstvene dejavnosti) je bil nadzor osredotočen na izvajanje programa preprečevanja in obvladovanja bolnišničnih okužb (v nadaljevanju: Program) in zagotavljanje minimalnih tehničnih pogojev za izvajanje programa, s poudarkom na preverjanju postopkov sterilizacije in vrsto zaščitnih sredstev in njihovo uporabo. V domovih za ostarele se je preverjalo izvajanje ukrepov za preprečevanje razmnoževanja legionel v internem vodovodnem omrežju.

Največ neskladnosti je bilo ugotovljenih pri izvajanju Programa (14 %), v 12 % je bilo ugotovljeno, da Program ni imel vseh elementov, v 11 % je bila v Programu ugotovljena neskladnost glede razvrščanja, zbiranja in shranjevanje odpadkov, v 11 % so bile ugotovljene neskladnosti pri izvajanju sterilizacije in v sedmih odstotkih pri izvajanju razkuževanja. V DSO - jih so bile v 14 % ugotovljene neskladnosti pri pripravi navodil za preprečevanje legioneloz, v 23 % pa pri izvajanju navodil.

Glede na zahteve Mednarodnega zdravstvenega pravilnika in z namenom obvladovanja nalezljivih bolezni v mednarodnem prometu je bilo za ladje v Luki Koper izdanih skupaj 110 spričeval.

6.8 INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU MINIMALNIH SANITARNO ZDRAVSTVENIH POGOJEV¹¹

Cilj zakonodaje¹² na področju minimalnih sanitarno zdravstvenih pogojev je varovanje zdravja ljudi pred negativnimi vplivi iz okolja.

Inšpektorji preverjajo spoštovanje predpisov na področju minimalnih sanitarno zdravstvenih pogojev pri izvajalcih različnih dejavnosti.

Pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti se preverja minimalno tehnične pogoje za oskrbo s sterilnim materialom, izvajanje izolacije, za izvajanje cepljenja, čiščenje in razkuževanje ter za odlaganje, transport in začasno skladiščenje odpadkov.

Pri izvajalcih higienske nege, kamor sodijo frizerska in brivska dejavnost, kozmetična dejavnost, dejavnost salonov za nego telesa, pedikura, dejavnost piercinga, tetoviranja in drugih podobnih postopkov zdravstveni inšpektorji preverjajo, ali izvjalci izpolnjujejo zahteve splošnih in posebnih pogojev, ki jih določa Pravilnik o minimalnih sanitarno zdravstvenih pogojih za opravljanje dejavnosti higienske nege in drugih podobnih dejavnosti.

Pri izvajalcih otroškega varstva je delo inšpektorjev usmerjeno v nadzor opreme na otroškem igrišču in izvajanje ukrepov za preprečevanje razraščanja legionel v internem vodovodnem omrežju. V okviru nadzora igral se preverja, če so igrala proizvedena in nameščena v skladu z veljavnimi slovenskimi standardi, če se igrala vzdržujejo in se izvajajo redni pregledi igral, če obstajajo evidence o opravljenih pregledih in vzdrževalnih posegih na igralih oziroma igriščih, da na igrišču vrtca ni posajenih strupenih grmov in rastlin. Pregledi zajemajo tudi nadzor nad vzdrževanjem in čiščenjem prostorov, pripadajočih zunanjih površin in opreme. V osnovnih šolah se nadzira zagotavljanje minimalnih sanitarno zdravstvenih pogojev, in sicer čiščenje in vzdrževanje šolskih prostorov, ustreznost šolskih stopnišč in ograj.

V javnih in nastanitvenih objektih se preverja higiensko vzdrževanje ter zagotavljanje sanitarno tehničnih pogojev, ki omogočajo čiščenje oziroma higiensko vzdrževanje.

Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega v leta 2023

V letu 2023 so zdravstveni inšpektorji opravili skupaj 2.415 inšpekcijskih pregledov.

Na podlagi ugotovitev nadzora je bilo izrečenih skupaj 400 ukrepov, od tega 378 upravnih ukrepov (ena odločba o prepovedi opravljanja zdravstvene dejavnosti, 56 upravnih odločb in 321 opozoril po ZIN) in 22 prekrškovnih sankcij/ukrepov (ena odločba z izrekom globe in 21 opozoril za storjen prekršek po ZP-1).

Preglednica 6 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora

ŠTEVILO OPRAVLJENIH INŠPEKCIJSKIH PREGLEDOV	ŠTEVILO IZREČENIH UKREPOV/SANKCIJ							
	Upravni ukrepi				Prekrškovne sankcije/ukrepi			
	Odločba o prepovedi	Upravna odločba	Upravno opozorilo po ZIN	SKUPAJ	Odločba o prekršku (globo)	Opozorilo za storjen prekršek po ZP-1	SKUPAJ	SKUPAJ
2.415	1 ¹³	56	321	378	1	21	22	400

¹¹ Minimalni sanitarno zdravstveni pogoji v javnih zdravstvenih zavodih, pri pravnih in fizičnih osebah, ki opravljajo zdravstveno dejavnost, v dejavnostih na področjih otroškega varstva, vzgoje, izobraževanja, gostinstva, turizma, higienske nege, sociale, zdravstveno-higienskega stanja začasnih bivališč ob naravnih nesrečah in evakuacijah.

¹² Seznam predpisov, ki urejajo področje, je del osmega poglavja Zakonodaja in predpisi v pristojnosti Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije.

¹³ Izrečena odločba o prepovedi opravljanja zdravstvene dejavnosti v objektu Higienske nege je navedena tudi na področju dela in zaposlovanja na črno.

Pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti je bil nadzor usmerjen v zagotavljanje pogojev za odlaganje odpadkov, ki nastajajo pri izvajanju zdravstvene dejavnosti, pogojev za izvajanje sterilizacije in razkuževanja ter opremljenost delovnih mest z osebnimi zaščitnimi sredstvi. V bolnišnicah se je preverjalo vzdrževanje prezračevalnih naprav.

Pri zagotavljanju pogojev za odlaganje odpadkov (zagotavljanje predpisanih posod in vreč) so bile neskladnosti ugotovljene v šestih odstotkih, pri zagotavljanju pogojev za izvajanje sterilizacije so bile neskladnosti ugotovljene v treh odstotkih, pri opremljenosti delovnih mest z osebnimi zaščitnimi sredstvi pa v dveh odstotkih. Pri preverjanju vzdrževanja prezračevalnih naprav so bile ugotovljene neskladnosti pri obveznih pregledih prezračevalnih naprav in sicer v osmih odstotkih.

Pri nadzoru izpolnjevanja splošnih pogojev, ki jih morajo izpolnjevati vsi izvajalci higienske nege, so inšpektorji največkrat ugotovili neskladnosti, ki so se nanašale na sterilizacijo opreme in pribora v 12 % opravljenih pregledov, na zagotavljanje opreme za prvo pomoč in pri izvajanju dobre higienske prakse v sedmih odstotkih, pri namestitvi oz. zagotovitvi obvestil o zdravstvenih tveganjih in omejitvah izvajanja nege oseb, ki imajo nalezljivo okužbo kože, nohtov ali zajedavce na koži ali lasišču v osmih odstotkih, glede velikosti, razporeditve, izvedbe in opremljenosti delovnih in pomožnih postorov, ki morajo omogočati učinkovito čiščenje in razkuževanje, učinkovito naravno ali umetno prezračevanje in preprečevati navzkrižno kontaminacijo med posameznimi postopki v šestih odstotkih in na zagotavljanje oskrbe s toplo in hladno pitno vodo v delovnem prostoru v petih odstotkih opravljenih pregledov.

Posebne pogoje se je preverjalo v solarijih, v savnah, v frizerski in kozmetični dejavnosti, dejavnosti manikure in pedikure ter dejavnosti piercinga, tetoviranja in drugih podobnih postopkov. Največ neskladnosti je bilo ugotovljeno v dejavnosti piercinga, tetoviranja in drugih podobnih postopkov in sicer v 44 % glede vsebine obvestil o zdravstvenih tveganjih in omejitvah. Uporabnik mora biti seznanjen z morebitnimi tveganji za zdravje, ki izhajajo iz posega in o nadaljnji negi po tetoviranju ali drugih podobnih postopkih. V 39 % so bile ugotovljene neskladnosti pri zagotavljanju sterilnosti izdelka, ki mora biti steril in dobavljen v posodi, kjer je ohranjena sterilnost izdelka vse do neposredne uporabe pri uporabniku. V 24 % so bile neskladnosti ugotovljene pri zagotavljanju sterilnega pribora.

Pri nadzoru izpolnjevanja posebnih pogojev v solarijih (nadzor je bil opravljen v šestih solarijih) so bile neskladnosti ugotovljene v 29 % zaradi odsotnosti ali pomanjkljivih obvestil o zdravstvenih tveganjih in omejitvah, v 25 % zaradi neizvedenih meritev UV sevanja, ki jih je potrebno izvesti vsaka tri leta s strani akreditiranega izvajalca meritev optičnega sevanja, pri zagotavljanju tehnično brezhibnega solarija, ki mora biti redno vzdrževan in servisiran v skladu z navodili proizvajalca, vključno z redno menjavo sijalk in o tem voditi dokumentacijo v 14 % in zavezanci v 14 % niso imeli nameščenih tabel s fototipi kože.

V savnah je bilo 16 % neskladnosti ugotovljenih pri opremi kabin (kabina mora imeti zagotovljeno prezračevanje, toplotni vir, higrometer, termometer, ura in stikalo za alarmiranje) in v 15 % pri namestitvi navodil za uporabe savne. V petih odstotkih so nile neskladnosti ugotovljene pri zagotavljanju opreme za nadzor delovanja.

Na področju otroškega varstva je bil nadzor usmerjen v ustreznost igral otroškega igrišča. V okviru nadzora igral se je preverjalo, če so igrala proizvedena in nameščena v skladu z veljavnimi slovenskimi standardi, če se igrala vzdržujejo, če se izvajajo redni pregledi igral, če se vodijo evidence o opravljenih pregledih in evidence o opravljenih vzdrževalnih posegih na igralih oziroma igriščih. V okviru izvedenih nadzorov so inšpektorji največ neskladnosti ugotovili pri izvajanju rutinskih, periodičnih in letnih pregledov igral na otroškem igrišču in sicer v sedmih odstotkih, pri vodenju evidenc o opravljenih pregledih in

pri odgovorni osebi za pripravo programa pregledov igral v petih odstotkih. V treh odstotkih so bile neskladnosti ugotovljene pri izvajanju programa pregledov igral, v skladu s katerim se izvajajo pregledi in vzdrževanje igral in igrišč in vodenju evidenc o opravljenih vzdrževalnih posegih. V osmih odstotkih so bile ugotovljene neskladnosti pri zagotavljanju predpisane temperature tople vode na pipi.

V nastanitvenih objektih so inšpektorji izvajali nadzor na podlagi prijav. Neskladnosti so ugotovili glede čiščenja oziroma higienskega vzdrževanja ter zagotavljanja sanitarno tehničnih pogojev, ki omogočajo čiščenje oziroma higiensko vzdrževanje in sicer v 60 % opravljenih pregledov. Pregledi so bili opravljeni v 15 objektih.

6.9 INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU ZDRAVILSTVA

Zdravilstvo opravljajo zdravilci z namenom izboljšati zdravje uporabnikov; njihovo delovanje pa temelji na uporabi zdravilskih sistemov in metod kot so; kiropraktika, Bownova terapija ... itd.

Cilj Zakona o zdravilstvu¹⁴ je normativna ureditev področja zdravilstva z namenom zagotoviti varnost uporabnikov zdravilskih storitev. Zakon opredeljuje dejavnost zdravilstva, uvaja temeljne zdravilske sisteme in metode ter ureja način in pogoje za izvajanje zdravilske dejavnosti. Zakon ureja pravice uporabnikov storitev vključno z možnostjo pritožbe ter odgovornost zdravilca, pri čemer zahteva od zdravilca zavarovanje odgovornosti za škodo, ki bi lahko nastala pri izvajanju zdravilstva. Zakon prepoveduje oglaševanje na zavajajoč način ter zahteva, da zdravilci pri izvajanju zdravilske dejavnosti uporabljajo kakovostne in varne zdravilske izdelke in pripomočke v skladu s predpisi za te izdelke. Za izvajanje zdravilstva zakon določa pridobitev dovoljenja in licence za zdravilca ter pogoje in načine za pridobitev le-teh.

Po zakonu podeljuje, podaljšuje in odvzema licence zdravilska zbornica, ki je odgovorna tudi za vzpostavitev, vzdrževanje in vodenje registra zdravilcev, izvajanje strokovnega nadzora nad zdravilci ter izdajanje in odvzemanje dovoljenj za opravljanje zdravilske dejavnosti. Ker zdravilska zbornica ni bila ustanovljena, je za naloge zbornice, vključno z vodenjem registra ter podeljevanjem licenc, dovoljenj in strokovnim nadzorom, zadolženo Ministrstvo za zdravje.

Ministrstvo za zdravje je licence in dovoljenja začelo izdajati v prvi polovici leta 2014 in je do konca leta 2017 vzpostavilo sistem izdaje in register izdanih licenc in kasneje še sistem izdaje dovoljenj.

Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023

V letu 2023 so zdravstveni inšpektorji na podlagi prijav na področju zdravilstva opravili skupaj devet inšpekcijskih pregledov. Na podlagi ugotovitev nadzora je bil izrečen en ukrep in sicer ena odločba o prepovedi opravljanja dejavnosti/metode¹⁵, ker zavezanec ni imel dovoljenja za opravljanje zdravilske dejavnosti. Pri ostalih zavezancih neskladnosti niso bile ugotovljene.

---

¹⁴ Seznam predpisov, ki urejajo področje, je del osmega poglavja Zakonodaja in predpisi v pristojnosti Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije.

¹⁵ Izrečena odločba o prepovedi je navedena tudi na področju dela in zaposlovanja na črno.

6.10 INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU KOPALIŠČ IN KOPALNIH VOD

Kopališča so bazenska ali naravna kopališča namenjena kopanju, rekreativnemu in športnemu plavanju ter skakanju v vodo s pripadajočo opremo in infrastrukturo v javni, zdraviliški, športni, rekreativni, turistični ali gostinski uporabi. Kopališča so namenjena opravljanju kopališke dejavnosti in lahko obratujejo trajno ali sezonsko. Izpolnjevanje minimalnih higienskih zahtev na kopališčih, higiensko vzdrževanje objektov, opreme, naprav in sredstev so nujno potrebni, da se zagotovi varnost kopalcev. S kontrolo in stalnim nadzorom kopalne vode v bazenih se zagotovi varovanje zdravja uporabnikov kopališč oziroma bazenov.

Na podlagi Zakona o varstvu pred utopitvami¹⁶ zdravstveni inšpektorji pri upravljavcih bazenskih in naravnih kopališč preverjajo izpolnjevanje minimalnih higienskih zahtev za kopalno vodo, minimalnih higienskih zahtev za kopališča, opreme in sredstev za dajanje prve pomoči ter opreme in sredstev za varno obratovanje kopališč.

Minimalne higienske zahteve, ki jih morajo izpolnjevati kopalne vode v konvencionalnih in bioloških bazenih in kopališčih ter način njihovega ugotavljanja in spremljanja predpisuje Pravilnik o minimalnih higienskih zahtevah, ki jih morajo izpolnjevati kopališča in kopalna voda v bazenih. Pravilnik med drugim določa, da kopalne vode ne smejo vsebovati mikroorganizmov, parazitov ali snovi v številu in koncentracijah, ki same ali v kombinaciji z drugimi snovmi predstavljajo nevarnost za zdravje uporabnikov.

Na podlagi pravilnika inšpektorji pri upravljavcih preverjajo izvajanje ustrezne priprave kopalne vode in vzorčenja v okviru notranjega nadzora, s katerim upravljavci ugotavljajo kakovost vode, vodenje zapisov kontinuiranih meritev ter ali je bil vzpostavljen sistem ukrepanja v primerih, ko se je z meritvami oziroma laboratorijsko analizo ugotovila neskladnost vode. Dodatno preverijo, če upravljavci bazenov in kopališč uporabnike bazenov o rezultatih analiz in meritvah ustrezno obveščajo ter na informacijskem mestu objavljajo predpisane informacije in navodila.

Predmet inšpekcijskega nadzora je tudi stanje opreme in sredstev za nudenje prve pomoči. Inšpekcijski pregled zajema tudi preverjanje skladnosti kopališč z določenimi tehničnimi zahtevami (kopališki znaki), izvajanje ukrepov in upoštevanje pravil, ki so namenjena varovanju zdravja kopalcev.

Kakovost kopalne vode v bazenih in bazenskih kopališčih spremljajo upravljavci, ki so odgovorni za zagotavljanje ustrezne vode. Analize vzorcev izvajajo za to usposobljeni laboratoriji, ki rezultate analiz vzorcev, odvzetih s strani upravljavcev, posredujejo tudi Nacionalnemu inštitutu za javno zdravje. Vzorčenje, ki ga izvajajo zdravstveni inšpektorji, se izvaja v podporo inšpekcijskemu nadzoru, s katerim se ugotavlja skladnost vode s Pravilnikom o minimalnih higienskih zahtevah, ki jih morajo izpolnjevati kopališča in kopalna voda v bazenih v času odvzema vzorca.

Na področju kopališč in bazenov so poleg zdravstvenih inšpektorjev za nadzor pristojni še gradbeni inšpektorji, ki nadzorujejo tehnično ustreznost bazenov in kopališč, in inšpektorji za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki nadzorujejo zagotavljanje pogojev za varnost kopalcev. Nadzor nad kopalno vodo v naravnih kopališčih je v pristojnosti Ministrstva za okolje in prostor; Agencija Republike Slovenije za okolje pa izvaja monitoring in rezultate objavlja na informacijskih tablah ter na svojih spletnih straneh.

---

¹⁶ Seznam predpisov, ki urejajo področje, je del osmega poglavja Zakonodaja in predpisi v pristojnosti Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije.

Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023

V letu 2023 so zdravstveni inšpektorji pri upravljalcih bazenov in kopališč opravili 534 inšpekcijska pregleda. Inšpektorji so odvzeli 150 vzorcev kopalnih vod za laboratorijske analize na mikrobiološke, kemične in fizikalne parametre.

Na podlagi ugotovitev nadzora je bilo izrečenih skupaj 344 ukrepov; od tega je bilo 202 upravnih ukrepov (82 upravnih odločb in 120 upravnih opozoril) in 142 prekrškovnih sankcij/ukrepov (dve odločbi z izrekom globe, deset plačilnih nalogov, 27 odločb z izrekom opomina in 103 opozoril za storjen prekršek).

Preglednica 7 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora

ŠTEVILO OPRAVLJENIH INŠPEKCIJSKIH PREGLEDOV	ŠTEVILO ODVZETIH VZORCEV	ŠTEVILO IZREČENIH UKREPOV/SANKCIJ										
		Upravni ukrepi				Prekrškovne sankcije/ukrepi						SKUPAJ
		Upravnih odločba	Upravno opozorilo po ZIN	Sklep o denarni kazni	SKUPAJ	Odločba o prekršku (globa)	Plačilni nalog	Odločba o prekršku (opomin)	Opozorilo za storjen prekršek po ZP-1	SKUPAJ	SKUPAJ	
534	150	82	120	0	202	2 ¹⁷	10 ¹⁸	27 ¹⁹	103	142	344	

Na področju zagotavljanja minimalnih higienskih zahtev, ki jih morajo izpolnjevati kopalne vode, so inšpektorji pri izvajanju inšpekcijskega nadzora največkrat ugotavljali: da upravljalci ne vodijo evidenc obratovanja bazena ali pa so te evidence nepopolne, ne razpolagajo v celoti z dokumentom načrta zagotavljanja varnosti kopalne vode, ne izvajajo notranjega nadzora na podlagi načrta zagotavljanja varnosti kopalne vode, ne zagotavljajo najmanjše pogostosti vzorčenja kopalne vode, ki so jo dolžni izvajati na podlagi svojega notranjega nadzora. Rezultati vzorčenja pogosto niso bili skladni z zahtevami Pravilnika o minimalnih higienskih zahtevah, ki jih morajo izpolnjevati kopališča in kopalna voda, zato so morali upravljalci izvesti oceno primernosti kopalne vode za kopanje v skladu z merili, ki jih je pripravil NIJZ. Pogosto so inšpektorji ugotavljali, da upravljalci ne izvajajo ukrepov za odpravo vzrokov neskladnosti kopalne vode, imajo neustrezno pripravo kopalne vode ter objavljajo manjkajoče in nepopolne podatke na informacijskih mestih.

Na področju kopališč so inšpektorji ugotavljali največ neskladnosti zaradi pomanjkljive opreme in sredstev za dajanje prve pomoči. Oprema za prvo pomoč je bila največkrat neskladna zaradi pretečenih rokov uporabe sanitetnega materiala ali pa kopališča niso zagotavljala vse predpisane opreme in sredstev za dajanje prve pomoči. Na kopališčih so pogosto inšpektorji ugotavljali neizpolnjevanje minimalnih higienskih zahtev in sicer je bilo največ primerov neskladnosti zaradi neustrezno izvedenega prehajanja na bazensko ploščad, nezadostnega higienskega stanja na bazenski ploščadi, v bazenčkih za vode, sanitarnih prostorih in garderobah.

V okviru letnega programa nadzora so inšpektorji v sedmih območnih enotah skupaj odvzeli 150 vzorcev kopalne vode pri 125 zavezancih. 28 vzorcev je bilo odvzetih v času spomladanskih počitnic, 94 vzorcev je bilo odvzetih v poletnem času, 28 vzorcev v jesenskem času. 145 vzorcev kopalne vode je bilo odvzetih v konvencionalnih bazenih, pet vzorcev je bilo odvzetih v bioloških bazenih. Vzorci so bili laboratorijsko preskušani na fizikalne, kemijske in mikrobiološke parametre. Neskladnih je bilo skupaj 34 vzorcev, kar predstavlja 23 % analiziranih vzorcev. 33 neskladnih vzorcev je bilo odvzetih iz konvencionalnih bazenov ter eden neskladen vzorec iz biološkega bazena. V spomladanskem času so bile ugotovljene neskladnosti v štirih vzorcih kopalne vode, v

¹⁷ Vrednost vsebuje stek prekrškov.

¹⁸ Vrednost vsebuje stek prekrškov.

¹⁹ Vrednost vsebuje stek prekrškov.

poletnem času v 26 in v času jesenskih počitnic v štirih vzorcih kopalne vode. Največ neskladnih vzorcev kopalne vode je bilo zaradi preseženih vsebnosti trihalometanov, sledijo neskladnosti zaradi neustrezne vrednosti pH, povečanega števila skupnih mikroorganizmov pri 36 ± 2 °C (v nadaljevanju SŠM 36 °C), prisotnosti *Escherichie coli*, prisotnosti *Pseudomonas aeruginose*, povišane vrednosti motnosti in povišane vrednosti celotnega fosforja. Največ neskladnih vzorcev je bilo ugotovljenih v savinjski in obalno-kraški statistični regiji. Vzorci kopalne vode so bili v savinjski statistični regiji največkrat neskladni zaradi neustrezne vrednosti pH, povišanega števila SŠM 36 °C, povišane vsebnosti trihalometanov ter v enem primeru zaradi povišane vrednosti parametra motnosti. V obalno kraški regiji je bila kopalna voda največkrat neskladna zaradi povišane vrednosti trihalometanov, poleg trihalometanov so bili v vzorcu prisotne bakterije *Pseudomonas aeruginose* ter bakterije *Escherichia coli*.

Trihalometani (THM) so rezultat reakcije klora, ki se uporablja kot sredstvo za razkuževanje z rezidualnim učinkom v kopalni vodi in praviloma organskih prekurzorjev. Tvorba trihalometanov v vodi je večja pri višjih koncentracijah klora in prekurzorjev, tudi bromidnega iona, višji temperaturi in pH vrednosti ter daljšem kontaktnem času. Čim višje so koncentracije, tem slabši je učinek priprave vode. Mejna vrednost THM določena v pravilniku znaša 0,050 mg/l kopalne vode. Zaradi presežene mejne vrednosti THM je bilo neskladnih 19 (12,6 %) vzorcev kopalne vode. Presežene mejne vrednosti trihalometanov v kopalni vodi so se gibale med 0,058 mg/l in 0,18 mg/l.

Pri pripravi kopalne vode v konvencionalnih bazenih je potrebno opraviti najmanj razkuževanje z rezidualnim učinkom in korekcijo pH-vrednosti. Vrednost pH kopalne vode je eden izmed pomembnejših dejavnikov pri kemični pripravi kopalne vode. Mejne vrednosti za parameter pH so v pravilniku določene glede na tip polnilne vode. Zaradi preseženih mejnih vrednosti za parameter pH je bilo neskladnih šest (štiri odstotkov) vzorcev kopalne vode.

S parametrom SŠM 36 °C določamo število bakterij, ki kažejo na učinkovitost postopkov priprave kopalne vode. Mejna vrednost je 100 v 1 ml vzorca kopalne vode. Pet vzorcev kopalne vode (3,33 %) je bilo neskladnih zaradi parametra SŠM 36 °C. Koliformno bakterijo *Pseudomonas aeruginosa* sta vsebovala dva vzorca (1,3 % vseh vzorcev) kopalne vode. Mejna vrednost za parameter *Pseudomonas aeruginosa* je 0 v 100 ml vzorca kopalne vode. Prisotnost *Escherichie coli* v kopalni vodi konvencionalnih bazenov dokazuje, da je kopalna voda fekalno onesnažena. Mejna vrednost za parameter *Escherichia coli* v konvencionalnih bazenih je 0 v 100 ml vzorca kopalne vode. Glede na odvzete vzorce kopalne vode je bil eden vzorec neskladen zaradi *Escherichie coli* (1,3 %). Higijenske zahteve za kopalne vode v bioloških bazenih določajo mejno vrednost za parameter *Escherichia coli* 100 v 100 ml. Eden vzorec kopalne vode odvzet iz biološkega vzorca je bil neskladen zaradi presežene vrednosti *Escherichie coli* v vzorcu. V istem vzorcu kopalne vode iz biološkega bazena je ugotovljena tudi povišana vrednost celotnega fosforja.

Motnost vode je pokazatelj prisotnosti delcev, velikosti od 1 nm do 1 mm. Delci so lahko anorganske in/ali organske snovi ter mikroorganizmi. Motnost je izražena v NTU enotah (nefelometrične turbidimetrične enote). Mejna vrednost za parameter motnost znaša $\leq 0,5$ NTU. Zaradi presežene mejne vrednosti parametra motnost sta bila neskladna dva vzorca (1,3 %) kopalne vode.

Legionella sp. je bakterija, ki se najbolje razmnožuje v vodnem okolju in pri višjih temperaturah. Običajna pot okužbe z *Legionello* sp. je z vdihavanjem prek aerosola, ki se tvori v bazenih z vrtinčenjem vode in/ali bazenih in če je temperatura kopalne vode večja ali enaka 23 °C. *Legionella* sp. lahko povzroči pljučnico in Pontiaško mrzlico. Mejna vrednost za parameter *Legionella* sp. je 0 v 100 ml vzorca kopalne vode. Za preizkušanje kopalne vode na parameter *Legionella* sp. je bilo odvzetih 20 vzorcev kopalne vode. Vsi vzorci kopalne vode so bili skladni z mejnimi vrednostmi za parameter *Legionella* sp.

Če vrednost posameznega preiskanega parametra ustreza higienskim zahtevam iz Priloge 1 pravilnika, je vzorec skladen, v nasprotnem primeru je vzorec neskladen. Ugotovitev o skladnosti oz. neskladnosti vzorca kopalne vode poda laboratorij, ki je vzorec preizkušal.

V primeru neskladnosti vzorca, upravljavec oceni primernost kopalne vode za kopanje v skladu z merili, ki jih pripravi NIJZ in so objavljena na spletni strani NIJZ. Kadar je kopalna voda neskladna je treba raziskati vzroke onesnaženja in ustrezno ukrepati. Vrsta ukrepanja je odvisna od celotne ocene sistema, priprave vode, delovanja bazena, vključno z ostalimi indikatorji onesnaženja. Ocena neprimernosti temelji na rezultatih dveh zaporednih preizkusov; če rezultati prvega preizkušanja kažejo na neprimernost, je treba vzorčenje takoj ponoviti. V primerih, ko rezultati preizkusa kažejo na neskladnost vzorca kopalne vode, se upravljavca pozove, da razišče vzroke in izvede ukrepe za odpravo neskladja. V primeru, da rezultati preizkusa kažejo na neprimernost, mora upravljavec takoj natančno ugotoviti vzroke, ki kažejo na neprimernost in takoj po izvedenih ukrepih zagotoviti vzorčenje kopalne vode po celotnem predpisanem obsegu priloge 1 pravilnika. Kadar je voda ponovno ocenjena kot neprimerna za kopanje, se jo ne uporablja kot kopalno vodo.

6.11 INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU PITNE VODE

Pitna voda je vsa voda v svojem prvotnem stanju ali po pripravi in je namenjena pitju, kuhanju, pripravi hrane ali za druge gospodinjske namene v javnih in tudi zasebnih prostorih, ne glede na njeno poreklo in ne glede na to, ali se zagotavlja iz vodovodnega omrežja ali cisterne ali je v prometu kot predpakirana pitna voda, vključno z izvirske vodo in namizno vodo ter vsa voda, ki se uporablja za izvajanje živilske dejavnosti.

Cilj predpisov²⁰ na področju zdravstvene ustreznosti in skladnosti pitne vode je varovanje zdravja ljudi pred škodljivimi vplivi vsakršnega onesnaženja vode z zagotavljanjem, da je voda, namenjena za prehrano ljudi, zdravstveno ustrežna in skladna.

V letu 2023 je začela veljati nova zakonodaja, ki ureja zdravstveno ustreznost in skladnost pitne vode in v nacionalni pravni red prenaša Direktivo (EU) 2020/2184. Uredba o pitni vodi (v nadaljevanju Uredba) je bila objavljena v Uradnem listu RS, št. 61/23 dne 2. 6. 2023 in je začela veljati dne 17. 6. 2023. Z dnem uveljavitve Uredbe je prenehal veljati Pravilnik o pitni vodi, razen določenih členov. V prehodnih in končnih določbah Uredba podrobneje določa datume začetka veljavnosti posameznih določb. Navodilo o načinih obveščanja Uradni list RS, št. 109/23 je bilo izdano na podlagi 12. člena Uredbe in je v veljavi od novembra 2023.

Novost Uredbe je, da uvaja pristop do varne oskrbe s pitno vodo, ki temelji na oceni in upravljanju tveganja na celotni oskrbovalni poti s pitno vodo, od prispevnih območij za odvzemna mesta pitne vode prek sistemov za oskrbo s pitno vodo do interne vodovodne napeljave. Določa tudi nove parametre spremljanja in za določene parametre določa posodobljene mejne vrednosti. Prav tako določa ukrepe, ki bodo izboljšali obveščanje uporabnikov pitne vode o varni oskrbi s pitno vodo.

Za občine Uredba določa izvajanje ukrepov za izboljšanje ali ohranjanje dostopa do pitne vode. V okviru varne oskrbe s pitno vodo, ki temelji na oceni tveganja, Uredba na novo ureja oceno tveganja pitne vode zaradi interne vodovodne napeljave. Na podlagi navodil za obvladovanje tveganj povezanih z interno vodovodno napeljavo, bodo lastniki oziroma upravljavci ali upravniki prednostnih objektov, ki so potencialno izpostavljeni tveganjem, morali izvajati ukrepe za obvladovanje tveganj v interni vodovodni napeljavi. Lastniki oziroma upravljavci ali upravniki prednostnih objektov bodo odgovorni za program spremljanja parametrov pitne vode, ki so pomembni v interni vodovodni napeljavi. V interni vodovodni napeljavi največje tveganje predstavlja prisotnost Legionell in svinca v pitni vodi. Izvajanje ukrepov na podlagi navodil za obvladovanje tveganj povezanih z interno vodovodno napeljavo, stopijo v veljavo s 1. 1. 2029, do takrat bodo morali lastniki, upravljavci ali upravniki prednostnih prostorov izvajati ukrepe na podlagi Navodil za izdelavo načrta preprečevanja legioneloz.

Zdravstveni inšpektorji izvajajo nadzor pri vseh upravljavcih javnih vodovodov in pri upravljavcih zasebnih vodovodov, ki oskrbujejo več kot 50 uporabnikov ali pa oskrbujejo javne objekte oziroma objekte za izvajanje živilske dejavnosti. Določilo Pravilnika o pitni vodi glede izvajanja notranjega nadzora na osnovah HACCP sistema, ki omogoča prepoznavanje mikrobioloških, kemičnih in fizikalnih agensov, ki lahko predstavljajo potencialno nevarnost za zdravje ljudi, ostaja po uveljavitvi Uredbe, še naprej v veljavi. Inšpektorji preverjajo tudi higienske razmere, učinkovitost dezinfekcije pitne vode, če je ta potrebna, dokumentacijo in druge spise, ki so lahko pomembni za oceno skladnosti, ter sanacijske ukrepe, ki jih upravljavci izvajajo v primerih neskladnosti, vključno z obveščanjem uporabnikov.

---

²⁰ Seznam predpisov, ki urejajo področje, je del osmega poglavja Zakonodaja in predpisi v pristojnosti Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije.

Z uveljavitvijo Uredbe je obvezno tudi zagotavljanje spletnih informacij o pitni vodi s strani upravljavcev vodovodov. Uredba natančno določa katere spletne informacije mora upravljavec vodovoda zagotoviti uporabnikom pitne vode.

Uredba na novo določa izpolnjevanje zahtev glede vzorčenja in preskušanja pitne vode in ne predvideva prehodnega roka za zahteve, ki so navedene v 25. členu Uredbe. Vzorčenje in laboratorijsko preskušanje parametrov določenih v Uredbi, lahko opravljajo laboratoriji ali pravne osebe, ki izpolnjujejo zahtevane pogoje.

Upravljavec vodovoda mora v okviru notranjega nadzora zagotavljati skladnost in zdravstveno ustreznost pitne vode na pipah oziroma mestih, kjer se voda uporablja kot pitna voda, v objektih za proizvodnjo, promet živil in pakiranje vode in v primeru oskrbe s pitno vodo s cisternami na mestu iztoka iz cistern. V primerih, ko je vzrok za neskladno pitno vodo na pipi interno vodovodno omrežje, mora upravljavec vodovoda o tem obvestiti lastnika oziroma upravljalca ali upravnika objekta in ga seznaniti s Priporočili lastnikom objektov o ukrepih za zmanjšanje ali odpravo tveganja.

Inšpektorji so bili v času, ko je del Slovenije bil prizadet zaradi poplav, stalno v kontaktu z upravljavci sistemov za oskrbo s pitno vodo ter aktivno spremljali dogajanja na področju oskrbe s pitno vodo. Sistemi za oskrbo s pitno vodo so morali zaradi poškodb na vodovodnem omrežju ali zaradi nezmožnosti zagotavljanja skladnosti pitne vode, sprejeti ustrezne ukrepe. Sistemi za oskrbo s pitno vodo so glede na ugotovljene vzroke sprejemali različne ukrepe: razglasili ukrepe omejitve uporabe pitne vode, ukrepe prekuhavanja pitne vode ali v nekaterih primerih organizirali nadomestno oskrbo pitne vode s cisternami. Pri tem so upravljavci morali poskrbeti tudi za ustrezno obveščanje uporabnikov. Na določenih mestih Slovenije so bili s strani Civilne zaščite aktivirani Akcijski načrti zaščite in reševanja pri oskrbi s pitno vodo.

V Sloveniji se izvaja sistematično preverjanje (monitoring) pitne vode, s katerim se ugotavlja, ali pitna voda izpolnjuje predpisane zahteve. Monitoring pitne vode je predpisan z Uredbo in določili Pravilnika o pitni vodi. Izvajanje monitoringa pitne vode zagotavlja Ministrstvo za zdravje, njegov nosilec pa je bil tudi v letu 2023 Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano. Namen monitoringa je preveriti ali sprejeti ukrepi za nadzorovanje tveganja za zdravje ljudi delujejo učinkovito. Z izvajanjem monitoringa se zagotovijo informacije o kakovosti in zdravstveni ustreznosti pitne vode. Program monitoringa temelji na oceni tveganja, izdelani za vsako oskrbovalno območje. S programom zagotavljamo informacije o pitni vodi, da se dokaže izpolnjevanje zahtev v skladu s predpisi za pitno vodo. V programu monitoringa so opredeljena mesta vzorčenja, pogostost vzorčenja, metodologija vzorčenja in predvidena preskušanja. Letna poročila o pitni vodi so objavljena na spletnih straneh NIJZ. Uredba določa, da s 1. 1. 2029 obveznost izdelave ocene tveganj in upravljanje tveganj sistemov za oskrbo s pitno vodo ter spremljanje parametrov pitne vode prevzamejo upravljavci vodovodov.

Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023

Leta 2023 so zdravstveni inšpektorji na tem področju opravili 586 inšpekcijskih pregledov ter odvzeli 60 vzorcev vode, namenjene za pitje. Odvzeti vzorci so bili v podporo inšpekcijskemu nadzoru, s katerim se ugotavlja skladnost pitne vode s Pravilnikom o pitni vodi v času odvzema vzorca.

Na podlagi ugotovitev nadzora je bilo izrečenih skupaj 516 ukrepov, od tega 326 upravnih ukrepov (84 upravnih odločb, 227 upravnih opozoril in 15 sklepov o izrečni denarni kazni po Zakonu o splošnem upravnem postopku) in 190 prekrškovnih sankcij / ukrepov (ena odločba z izrekom globe, dva plačilna naloga, pet odločb z izrekom opomina in 182 opozoril za storjen prekršek po ZP-1).

Preglednica 8 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora

ŠTEVILO OPRAVLJENIH INŠPEKCIJSKIH PREGLEDOV	ŠTEVILO ODVZETIH VZORCEV	ŠTEVILO IZREČENIH UKREPOV/SANKCIJ									
		Upravni ukrepi				Prekrškovne sankcije/ukrepi					SKUPAJ
		Upravnih odločba	Upravno opozorilo po ZIN	Sklep o denarni kazni	SKUPAJ	Odločba o prekršku (globa)	Plačilni nalog	Odločba o prekršku (opomin)	Opozorilo za storjen prekršek po ZP-1	SKUPAJ	
586	60	84	227	15	326	1	2	5	182	190	516

Inšpektorji so pri izvajanju inšpekcijskih nadzorov največkrat ugotavljali, da upravljavci ne zagotavljajo spletnih informacij za uporabnike pitne vode in akreditiranega vzorčenja pitne vode. Še vedno inšpektorji ugotavljajo, da upravljavci vodovodov nimajo vzpostavljenega notranjega nadzora na osnovah HACCP sistema oz. je ta pomanjkljiv. V sklopu notranjega nadzora nimajo izdelane analize tveganja, nimajo določenih kritičnih mejnih vrednosti, niso imeli vzpostavljenih monitoringov na kritičnih kontrolnih točkah, niso izvajali korekcijskih postopkov ter tudi ne postopkov verifikacij s katerimi bi preverjali ali sistem HACCP pravilno deluje. Inšpektorji ugotavljajo, da upravljavci vodovodov zelo pogosto nimajo vzpostavljene in vodene dokumentacije v skladu s HACCP načrtom. Pri inšpekcijskem nadzoru so zdravstveni inšpektorji ugotavljali, da upravljavci vodovodov ne izvajajo vzorčenja skladno z notranjim nadzorom ter ne izvajajo sanacijskih ukrepov.

Inšpektorji so preverjali tudi izvajanje obveščanja, kadar pitna voda na mestu uporabe ni zdravstveno ustrezna in skladna ter kadar upravljavec vodovoda izda ukrep omejitve, prepovedi ali prekinitve pitne vode. Inšpektorji ugotavljajo, da so upravljavci v večini primerov obveščali uporabnike pitne vode v skladu z navodilom, vendar v določenih konkretnih dogodkih pa obveščanja niso izvedli ali pa ga niso izvedli v celotnem predpisanem obsegu.

Največ neskladnosti je bilo ugotovljeno v manjših sistemih, število neskladnosti pa se praviloma zmanjšuje z velikostjo sistemov. Velike sisteme upravljajo javna podjetja s ciljno usposobljenim osebjem, manjše pa posamezniki ali lokalna skupnost, katere odgovorna oseba ima še veliko obveznosti iz drugih področij.

Inšpektorji ob svojih inšpekcijskih nadzorih na terenu zaznavajo različne težave upravljavcev vodooskrbnih sistemov, ki so odgovorni za zagotavljanje zdravstveno ustrezne pitne vode. Za dobro poznavanje, predvsem pa obvladovanje določenega sistema se morajo upravljavci zavedati, da na zdravstveno ustreznost pitne vode poleg priprave pitne vode lahko pomembno vpliva tudi vir pitne vode. Medtem ko je priprava pitne vode v celoti v rokah upravljavca, na kakovost vira pogosto le-ta nima nobenega vpliva, kar še dodatno otežuje njegovo delo. Stanje na vodovarstvenih pasovih, s katerimi je pogojena kakovost vira pitne vode, v večini primerov ni ustrezno zakonsko urejeno. Poleg tega se na teh pasovih lahko izvajajo tudi določene aktivnosti (gnojenje, paša živine, uporaba pesticidov), na kar upravljavci vodooskrbnih sistemov nimajo nobenega vpliva.

Letni program nadzora pitne vode v letu 2023 je poleg rednih nadzorov vključeval tudi vzorčenje pitne vode s katerim se je preverjala skladnost pitne vode s Pravilnikom o pitni vodi do junija 2023, od junija 2023 naprej pa z Uredbo, na mestih uporabe, kjer se voda uporablja kot pitna voda. Odvzem vzorcev pitne vode je zajemal vzorčenje pitne vode predvsem na mikrobiološke in fizikalno kemijske parametre.

V obdobju od marca do septembra 2023 je bilo skupaj odvzetih 60 vzorcev pitne vode na 54 sistemih za oskrbo s pitno vodo. Vzorci so bili laboratorijsko preizkušani na fizikalno-kemijske in mikrobiološke parametre.

Pitna voda ne sme vsebovati mikroorganizmov, parazitov in njihovih razvojnih oblik v številu, ki lahko pomeni nevarnost za zdravje ljudi, ter snovi v koncentracijah, ki same ali skupaj z drugimi snovmi lahko pomenijo nevarnost za zdravje ljudi. Pitna voda je skladna, kadar izpolnjuje zahteve za mejne vrednosti parametrov iz Priloge 1 Uredbe in ne vsebuje vidnih nečistoč, kot so deli rastlin, živali, gradbeni material, razlite tekočine in podobno.

Delež neskladnih vzorcev v pitni vodi je bil pri preizkušanju parametrov na mikrobiološke parametre 18 %, oz. 11 vzorcev pitne vode od skupno 60 odvzetih vzorcev pitne vode.

Na podlagi fizikalnih, kemijskih in mikrobioloških izvedenih preizkušanj je največ neskladnih vzorcev bilo ugotovljenih v posavski statistični regiji (trije), sledijo zasavska (dva), savinjska (dva) in osrednjeslovenska (dva) statistična regija ter po eden vzorec pitne vode v podravski in gorenjski statistični regiji.

V letu 2023 so bili vsi vzorci pitne vode preizkušani na mikrobiološke parametre, dva vzorca pitne vode sta bila preizkušana na parameter motnosti ter dva vzorca na vsebnost aluminija. Največ neskladnih vzorcev pitne vode je bilo zaradi vsebnosti koliformnih bakterij, sledijo število kolonij 22 °C (v nadaljevanju: SŠMO 22 °C), *Escherichia coli*, Enterokokov, število kolonij 36 °C (v nadaljevanju: SŠMO 36 °C) ter *Clostridium perfringens*. V vzorcih pitne vode ni bilo ugotovljeno preseganje mejne vrednosti za parameter aluminij, prav tako je bilo ugotovljeno, da je motnost vzorcev sprejemljiva in brez neobičajnih sprememb.

V štirih vzorcih (6,6 %) pitne vode je bila ugotovljena prisotnost le indikatorskih parametrov (koliformne bakterije, SŠMO 36 °C ter povišano število SŠMO 22 °C). Koliformne bakterije so skupina organizmov, ki lahko preživijo in rastejo v vodi. Pojavljajo se v odpadkih in v naravnih vodah. So kazalnik učinkovitosti priprave pitne vode in kakovosti distribucijskega omrežja. Te bakterije naj se ne bi pojavljale v dezinficiranih vodah, saj so v tem primeru kazalnik kontaminacije. Uredba koliformne bakterije uvršča med indikatorske parametre, mejna vrednost je 0 v 100 ml.

Nenadne in znatne spremembe v številu SŠMO 22 °C in SŠMO 36 °C kažejo na težave z oskrbo s pitno vodo. V Uredbi so razvrščeni med indikatorske parametre, mejna vrednost za parameter SŠMO 36 °C je 100 v 1 ml, SŠMO 22 °C nima določene številčne mejne vrednosti, samo opisno, brez neobičajnih sprememb. V sedmih vzorcih so rezultati za SŠMO 22 °C nakazovali na povišano vrednost, v štirih vzorcih pa so rezultati pri parameteru SŠMO 36 °C presegli mejno vrednost 100/ml.

V sedmih vzorcih (11,6 %) pitne vode so bili prisotni mikroorganizmi iz dela A priloge 1 uredbe/pravilnika (*Escherichia coli* in/ali Enterokoki), ki lahko predstavljajo nevarnost za zdravje ljudi. Bakterija *Escherichia coli* je prisotna v človeških ali živalskih fekalijah. V primeru prisotnosti v pitni vodi je dober kazalnik onesnaženosti vodnega vira in neustrezne priprave pitne vode. Mejna vrednost za parameter *Escherichia coli* je 0 v 100 ml. Enterokoki izvirajo iz človeškega ali živalskega blata. Prisotnost Enterokokov v pitni vodi je kazalnik fekalnega onesnaženja. Mejna vrednost za parameter Eterokoke je 0 v 100 ml.

Clostridium perfringens je bil ugotovljen v dveh vzorcih (3,3 %), v katerih sta bila ugotovljena tudi *Escherichia coli* in Enterokoki. Mejna vrednost za parameter *Clostridium perfringens* je 0 v 100 ml. *Clostridium perfringens* je ena izmed bakterij črevesne flore ljudi, zato se lahko uporablja kot indikator fekalne onesnaženosti. Izvor teh bakterij je lahko tudi v okolju. Spore so posebej odporne proti neugodnim razmerami, ki lahko preživijo zelo dolgo. Če jih najdemo skupaj z *Escherichia coli*, ocenjujemo to kot svežo kontaminacijo, če so sami ali z Enterokoki brez *Escherichia coli*, je onesnaženje starejšega izvora. Iščemo jih v pitnih vodah, ki imajo stik s površinsko vodo.

V primerih, ko rezultati preizkusa kažejo na neskladnost vzorca pitne vode, se upravljavca sistema za oskrbo s pitno vodo pozove, da razišče vzroke in izvede sanacijske ukrepe oz. se upravljavec pri inšpekcijskem vzorčenju odloči za dokazovanje skladnosti na najbližjem odjemnem mestu sistema za oskrbo s pitno vodo, če meni, da je lahko vzrok neskladnosti interna vodovodna napeljava.

6.12 INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU VARNOSTI NA SMUČIŠČIH

Smučišče je prostor, ki ga sestavljajo smučarske proge in druge površine, na katerem se izvaja smučanje in je organiziran prevoz smučarjev. Na varnost smučarjev na urejenih smučiščih vplivata predvsem urejenost prog in žičniških naprav ter število smučarjev in njihovo spoštovanje smučarskih pravil.

Zakon o varnosti na smučiščih ureja temeljna pravila za uporabo smučišč z namenom zagotavljanja varnosti in reda na smučiščih, ureditev in obratovanje smučišča, reševanje na smučišču, obveznosti upravljavcev smučišč in samoodgovorno ravnanje smučarjev in smučark ter drugih oseb, ki se zadržujejo na smučišču in ne smučajo.

Zdravstveni inšpektorji imajo v skladu z zakonom nadzor nad ustreznostjo načrta za reševanje, številom reševalcev in njihovo usposobljenostjo, prostorov za prvo pomoč in reševalce, opremo za prvo pomoč in izpolnjevanja poročil o izvajanju reševanja na smučišču.

Za izvrševanje določil zakona je Ministrstvo za zdravje sprejelo še podzakonske dokumente, ki podrobno določajo vsebino zahtev, ki so pod nadzorom Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije. Pravilnik o reševanju na smučiščih je v veljavnosti od 1. 7. 2018.

Na smučiščih so poleg zdravstvenih inšpektorjev za nadzor pristojni še inšpektorji za notranje zadeve, inšpektorji za infrastrukturo in policisti.

Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023

V letu 2023 so zdravstveni inšpektorji pri upravljavcih smučišč opravili 60 inšpekcijskih pregledov.

Na podlagi ugotovitev nadzora je bilo izrečenih skupaj 97 ukrepov; od tega 49 upravnih ukrepov (11 upravnih odločb in 38 upravnih opozoril) in 48 prekrškovnih sankcij / ukrepov (dve odločbi z izrekom opomina in 46 opozoril za storjen prekršek po ZP-1).

Preglednica 9 - Inšpekcijski pregledi in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora

ŠTEVILO OPRAVLJENIH INŠPEKCIJSKI H PREGLEDOV	ŠTEVILO IZREČENIH UKREPOV/SANKCIJ									
	Upravni ukrepi				Prekrškovne sankcije/ukrepi					SKUPAJ
	Upravna odločba	Upravno opozorilo po ZIN	Sklep o denarni kazni	SKUPAJ	Odločba o prekršku (globa)	Plačilni nalog	Odločba o prekršku (opomin)	Opozorilo za storjen prekršek po ZP-1	SKUPAJ	
60	11	38	0	49	0	0	2	46	48	97

Inšpektorji so pri izvajanju inšpekcijskih nadzorov v zvezi z zagotavljanjem varnosti in reda na smučiščih v letu 2023 največkrat ugotavljali, da upravljavci smučišč niso imeli izdelanega načrta reševanja v primeru poškodbe ali nenadnega obolenja na smučišču ali pa načrt ni vseboval vseh zahtevanih vsebin. Prav tako je bilo pogosto ugotovljeno, da reševalci v službi za reševanje na smučišču niso bili opremljeni s predpisanimi oznakami ali pa so bile te oznake neustrezne. Inšpektorji so ugotavljali neskladnosti tudi zaradi nezagotavljanja predpisane opreme reševalcev na smučišču in prostorov za reševanje ter neustrezne označenosti prostorov službe za reševanje in lokacij opreme za reševanje na majhnih smučiščih. Inšpektorji so ugotavljali še, da upravljavci smučišč ne zagotavljajo reševanja na smučišču z reševalci, ki izpolnjujejo predpisane pogoje za reševalce na smučišču.

6.13 INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU SPLOŠNE VARNOSTI PROIZVODOV

Cilj predpisov²¹, ki urejajo področje splošne varnosti proizvodov, je zagotovitev visoke ravni varnosti in zdravja potrošnikov in drugih uporabnikov. Zakon o splošni varnosti proizvodov določa, da se smejo dati na trg samo varni proizvodi in se uporablja zlasti za proizvode, ki niso predmet posebnih predpisov, so pa za nekatere izdelke med njimi sprejeti harmonizirani standardi s podrobneje razčlenjenimi zahtevami glede njihove varnosti.

Zakonodaja na področju splošne varnosti proizvodov opredeljuje varnostne zahteve, ki jih morajo izpolnjevati proizvodi, način njihovega označevanja ter obveznosti gospodarskih subjektov. Le-ti so odgovorni za varnost oziroma spremljanje varnosti izdelkov na trgu, vključno z izvedbo preventivnih in korektivnih ukrepov, pri tem pa so dolžni sodelovati z nadzornimi organi.

Inšpekcijski pregledi na področju splošne varnosti proizvodov se izvajajo pri gospodarskih subjektih, ki opravljajo dejavnost proizvodnje, uvoza, distribucije in maloprodaje, kot tudi v objektih, kjer se proizvodi splošne varnosti uporabljajo (otroško varstvo, objekti higienske nege). Obseg inšpekcijskega pregleda je odvisen od vloge gospodarskega subjekta in lahko vključuje pregled dokumentacije, s katero zavezanci dokazujejo skladnost proizvodov z varnostnimi zahtevami (določenimi v predpisih oziroma standardih; če pa teh ni, s priporočili Evropske komisije, kodeksi uveljavljenega ravnanja itd.), pregled označevanja in vodenja registra pritožb ter pregled evidenc obveščanja gospodarskih subjektov in pristojnega inšpekcijskega organa o proizvodu, ki pomeni tveganje ter o sprejetih ukrepih (umik/odpoklic). Zdravstvena ustreznost proizvodov se ugotavlja z laboratorijskimi analizami vzorcev. Del nadzora se izvaja tudi v obliki akcij, katerih namen je preveriti stanje na trgu glede ponudbe posameznih skupin izdelkov, ponudbe na sejnih, pri specifičnih gospodarskih subjektih in podobno. Usmerjenost akcijskih pregledov se vsako leto spreminja glede na rezultate pregledov iz prejšnjih let, spremembe predpisov na področju, morebitna nova tveganja in najnovejša spoznanja stroke. Nadzor se izvaja nad določenimi proizvodi splošne varnosti, predvsem proizvodi za otroke in nego otrok.

Zaradi raznolikosti proizvodov, za katere veljajo določbe Zakona o splošni varnosti proizvodov, Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije pri nadzoru pogosto sodeluje tudi s Tržnim inšpektoratom Republike Slovenije in Uradom Republike Slovenije za kemikalije.

Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023

V letu 2023 so zdravstveni inšpektorji pri gospodarskih subjektih, ki opravljajo dejavnost proizvodnje, uvoza, distribucije, maloprodaje, kot tudi v objektih, kjer se proizvodi pod nadzorom inšpektorata uporabljajo, opravili 136 inšpekcijskih pregledov. Inšpektorji so odvzeli 16 vzorcev proizvodov za laboratorijske analize na mikrobiološke in/ali kemične oziroma fizikalne parametre.

Na podlagi ugotovitev nadzora je bilo izrečenih skupaj 88 ukrepov, od tega 56 upravnih ukrepov (osem upravnih odločb in 48 upravnih opozoril) in 32 prekrškovnih sankcij/ukrepov (32 opozoril za storjen prekršek po ZP-1).

Preglednica 10 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora

ŠTEVILO OPRAVLJENIH INŠPEKCIJSKIH PREGLEDOV	ŠTEVILO ODVZETIH VZORCEV	ŠTEVILO IZREČENIH UKREPOV/SANKCIJ						
		Upravni ukrepi			Prekrškovne sankcije/ukrepi			SKUPAJ
		Upravna odločba	Upravno opozorilo po ZIN	SKUPAJ	Odločba o prekršku (opomin)	Opozorilo za storjen prekršek po ZP-1	SKUPAJ	
136	16	8	48	56	0	32	32	88

²¹ Seznam predpisov, ki urejajo področje, je del osmega poglavja Zakonodaja in predpisi v pristojnosti Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije.

Inšpektorji so največ neskladnosti ugotovili pri označevanju v slovenskem jeziku glede varnostnih opozoril in navodil in sicer v 40 % obravnava.

Inšpekcijski pregledi na področju splošne varnosti proizvodov so bili izvedeni predvsem na podlagi Safety Gate RAPEX obvestil za izdelke za otroke, na podlagi prijav in v okviru ciljano usmerjenega nadzora izdelkov - akcij.

V okviru akcije tekstilni izdelki v spalnem okolju otrok je bilo opravljenih 35 pregledov, zdanih je bilo 21 upravnih in 11 prekrškovnih ukrepov. Standardi, ki določajo varnostne zahteve za tekstilne izdelke v spalnem okolju majhnih otrok so relativno novi, vendar je večina zavezancev z njimi že seznanjena. Pregledane so bile predvsem spalne vreče in prešite posteljne obrobe. Še vedno je precej neskladnosti glede manjkajočih opozoril in trajnih oznak/opozoril na izdelkih, označb, da je dovoljeno kemijsko čiščenje in izjav o termalni odpornosti. Prav tako zavezanci na spletni strani trgovin ne navajajo vseh obveznih informacij, ki morajo biti vidne na mestu prodaje.

V okviru akcije posteljni vložki (vzmetnice) za posteljice in zibelke je bilo izvedenih 24 pregledov, izdanih je bilo devet upravnih in šest prekrškovnih ukrepov. Standard, ki določa varnostne zahteve za posteljne vložke (vzmetnice) za posteljice in zibelke je relativno nov, vsi zavezanci še niso seznanjeni z zahtevami. Pregledane so bile samostojne otroške vzmetnice in otroške posteljice z vzmetnico. Ugotovljene so neskladnosti glede na potrebne informacije ob nakupu, navodila in opozorila. Največji problem pri vzmetnicah za otroška ležišča je bila namestitev trajnih označb in opozoril. Dogaja se, da so opozorila in navodila navedena v drugih jezikih, v slovenščino pa niso prevedena. Nekateri zavezanci so umaknili izdelke iz prodaje, saj jim njihovi dobavitelji (npr. iz Češke) niso mogli zagotoviti zahtev iz standarda (trajne označbe,...).

V okviru akcije kopalni izdelki za majhne otroke je bilo izvedenih devet pregledov, izdani so bili štiri upravni in dva prekrškovna ukrepa. V okviru pregledov so bile ugotovljene neskladnosti glede trajnih označb in prevoda opozoril v slovenski jezik. Zavezanci tudi niso seznanjeni z obveznimi podatki na mestu nakupa, posebej v spletnih trgovinah. Ker zunanja embalaža ni del predstavitve na spletu, ob pregledu izdelkov v spletni trgovini ni mogoče ugotoviti ali je potrošnik ob naročilu izdelka deželen vseh potrebnih informacij, predvsem navodil za uporabo in obveznih opozoril v slovenskem jeziku. V mnogih primerih imajo zavezanci na spletni strani tovrstne izdelke v prometu le kot dodatno ponudbo pri prodaji svojih osnovnih artiklov. Taki zavezanci običajno niso seznanjeni z zakonodajo.

Na sejnih/tržnicah sta bila izvedena dva pregleda, pregledani so bili trije izdelki, ni bilo neskladnih; prevladujejo mejni izdelki privlačni za otroke, ki bi lahko bili igrače, vendar niso. Na deklaracijah je večinoma navedeno, da gre za dekorativne izdelke.

Letni program nadzora je poleg inšpekcijskih pregledov vključeval tudi vzorčenje. O programu vzorčenja in rezultatih analiz je podrobneje poročano v 6.21 poglavju poročila - Program vzorčenja na področju splošne varnosti proizvodov.

6.14 INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU KOZMETIČNIH PROIZVODOV

Cilj predpisov²² na tem področju je zagotoviti proizvodnjo in promet kozmetičnih izdelkov, ki so v običajnih in predvidljivih pogojih uporabe varni za uporabnike.

Uredba (ES) št. 1223/2009 o kozmetičnih izdelkih določa obveznosti, ki jih morajo izpolnjevati odgovorne osebe za kozmetični izdelek, ki so vpisane v evropsko bazo CPNP in drugi gospodarski subjekti (uvozniki, distributerji). To je med drugim zagotavljanje ustrezne dokumentacije s podatki o varnosti kozmetičnih proizvodov in proizvodnjo v skladu z načeli dobre proizvodne prakse. Določa zahteve glede označevanja, predstavljanja in oglaševanja kozmetičnih proizvodov ter ureja njihovo mikrobiološko in kemijsko varnost in sicer opredeljuje snovi, ki jih kozmetični proizvodi ne smejo vsebovati ter sestavine, za katere veljajo posebne omejitve in pogoji, pod katerimi se kozmetični proizvodi, ki jih vsebujejo, lahko dajejo na trg.

V okviru inšpekcijskega nadzora zdravstveni inšpektorji pri odgovornih osebah pregledajo dokumentacijo in podatke o sestavi kozmetičnega proizvoda, ocene varnosti ter, v primerih navedenega delovanja oziroma učinkih kozmetičnega proizvoda, ustrezna dokazila. Pri proizvajalcih se inšpektorji prepričajo še o izvajanju elementov dobre proizvodne prakse. V maloprodaji se primarno preverja ustrezno označevanje kozmetičnih proizvodov, medtem ko se ustrezno predstavljanje oziroma oglaševanje kozmetičnih proizvodov preverjata preko spremljanja različnih medijev, predvsem spleta. Nadzor poteka tudi v objektih za higiensko nego tako nad kozmetičnimi proizvodi, ki se tržijo, kot tudi nad njihovo uporabo.

Del nadzora se izvaja tudi v obliki akcij, katerih namen je preveriti stanje na trgu glede ponudbe posameznih skupin izdelkov, ponudbe na sejnih, pri specifičnih gospodarskih subjektih in podobno. Usmerjenost akcijskih pregledov se vsako leto spreminja glede na rezultate pregledov iz prejšnjih let, spremembe predpisov na področju, morebitna nova tveganja in najnovejša spoznanja stroke.

Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023

V letu 2023 so zdravstveni inšpektorji pri gospodarskih subjektih, ki opravljajo dejavnost proizvodnje, uvoza, distribucije, maloprodaje kot tudi končne uporabe za profesionalne namene v objektih za higiensko nego opravili 330 inšpekcijskih pregledov. Inšpektorji so odvzeli 35 vzorcev kozmetičnih proizvodov za laboratorijske analize na mikrobiološke in/ali kemijske parametre.

Na podlagi ugotovitev nadzora je bilo izrečenih skupaj 277 ukrepov, od tega 132 upravnih ukrepov (štiri upravne odločbe in 128 upravnih opozoril) in 145 prekrškovnih sankcij/ukrepov (deset odločb z izrekom globe, osem plačilnih nalogov, osem odločb z izrekom opomina in 119 opozoril za storjen prekršek po ZP-1).

Preglednica 11 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora

ŠTEVILO OPRAVLJENIH INŠPEKCIJSKIH PREGLEDOV	ŠTEVILO ODVZETIH VZORCEV	ŠTEVILO IZREČENIH UKREPOV/SANKCIJ									
		Upravni ukrepi				Prekrškovne sankcije/ukrepi					SKUPAJ
		Upravnih odločba	Upravno opozorilo po ZIN	Sklep o denarni kazni	SKUPAJ	Odločba o prekršku (globa)	Plačilni nalog	Odločba o prekršku (opomin)	Opozorilo za storjen prekršek po ZP-1	SKUPAJ	
330	35	4	128	0	132	10	8	8	119	145	277

²² Seznam predpisov, ki urejajo področje, je del osmega poglavja Zakonodaja in predpisi v pristojnosti Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije.

Inšpektorji so ugotovili največ neskladnosti zaradi pripisovanja navedb o učinkih kozmetičnim izdelkom (v 29 % obravnava), bodisi s strani distributerjev in uvoznikov, kot tudi s strani odgovornih oseb.

Inšpekcijski pregledi na področju kozmetike so bili izvedeni na podlagi letnega plana nadzora gospodarskih subjektov, prijav, Safety Gate RAPEX obvestil in v okviru usmerjenih akcij: 'zdravstvene navedbe', navedbe o učinkovitosti, 'CMR sestavine in druge omejene sestavine v kozmetičnih izdelkih, Metilsalicilat v kozmetičnih izdelkih in pregled ponudbe kozmetike na sejmih ter tržnicah.

V okviru akcije 'zdravstvene navedbe' je bilo opravljenih 50 inšpekcijskih pregledov. Izdanih je bilo 31 upravnih in 38 prekrškovnih ukrepov. Večina neskladnih navedb je bila ugotovljena v spletnih trgovinah in le v manjši meri na samih izdelkih. Za različne kozmetične izdelke so bile zaznane močne zdravstvene navedbe, ki so se nanašale na zdravljenje bolezni, celjenje ran, regeneracijo tkiva, protivnetne in protibakterijske učinke, lajšanje alergijskih reakcij, anestetični učinek, zdravljenje raka....Zdravstvene navedbe zavezanci najbolj pogosto navajajo posredno preko sestavin, običajno rastlinskega izvora. V nekaj primerih so bile pretirane navedbe na izdelkih oblikovane s strani distributerja, medtem ko originalne navedbe proizvajalca niso bile sporne. Največkrat kršena zakonodajna načela Uredbe (EU) št. 655/2013 o določitvi skupnih meril za utemeljitev navedb, uporabljenih v zvezi s kozmetičnimi izdelki, so bila verodostojnost, dokazno gradivo in ozaveščeno odločanje. Zavezanci so običajno takoj pristopili k odpravi spornih navedb o kozmetičnih izdelkih pri predstavljanju na spletnih straneh.

V okviru akcije navedbe o učinkovitosti je bilo izvedenih 27 pregledov. Izdanih je bilo 12 upravnih in 12 prekrškovnih ukrepov.

V okviru akcije 'CMR sestavine v kozmetičnih izdelkih' je bilo opravljenih 20 inšpekcijskih pregledov. Izdanih je bilo 11 upravnih in šest prekrškovnih ukrepov. V času nadzora je bilo ugotovljeno, da so zavezanci večinoma izdelke kupili še pred veljavnostjo Uredbe (EU) 2021/1902 z dne 29. oktobra 2021. Najdeni so bili posamezni izdelki iz stare zaloge, s pretečenim rokom uporabe, ki so jih zavezanci umaknili iz prodaje. V posameznih primerih je šlo pri spletnem predstavljanju za neposodobljene podatke in so zavezanci posredovali dokazila o dejanski sestavi. V nekaterih primerih je bila uporabljena embalaža še iz stare zaloge in vsebuje navedbo CMR sestavine, proizvajalci pa so dokazovali, da je formulacija izdelka spremenjena, skladna z zakonodajo. Inšpektorji so posamezne primere reševali glede na pridobljena dokazila. Obravnavani slovenski proizvajalci / odgovorne osebe so bili z spremembo zakonodaje, ki se nanaša na CMR sestavine v kozmetičnih izdelkih seznanjeni in so k iskanju menjave sestavin že predhodno pristopili ali pa sestavin CMR kategorije sploh niso uporabljali v svojih izdelkih.

V okviru akcije metil salicilat v kozmetičnih izdelkih je bilo izvedenih 22 pregledov. Izdanih je bilo devet upravnih in osem prekrškovnih ukrepov. V okviru akcije so bili obravnavani različni kozmetični izdelki za kopanje, izdelki za masažo, izdelki za nego nog, kremni/hladilni geli, tako imenovane aktivne kreme, zobna pasta... Metil salicilat se uporablja kot dišavna sestavina, aroma in pomirjujoče sredstvo v različnih kozmetičnih izdelkih in pred zakonodajno spremembo še ni bil omejen oziroma naveden v prilogah k Uredbi (ES) št. 1223/2009. Od 17. decembra 2022 je dovoljen v posameznih skupinah izdelkov, v določeni koncentraciji in pod določenimi pogoji. Ob pridobivanju dodatnih pojasnil s strani predhodnikov v verigi mogoče je moč zaključiti, da so odgovorne osebe seznanjene z zakonodajnimi spremembami. Na samih izdelkih z metil salicilatom ni zdravstvenih navedb, drugače je na spletnih straneh.

V okviru akcije sejmi/tržnice je bilo izvedenih osem pregledov, izdan je bil en upravni in en prekrškovni ukrep. Pregledane so bile kreme in razna mazila. Neskladnosti so se nanašale na pomanjkljivo označevanje npr. manjka odgovorna oseba, neustrezne zdravstvene navedbe in navodila, ki niso prevedena v slovenski jezik. Zgodi se tudi, da prigrasitev kozmetičnih izdelkov v bazo CPNP ni izvedena. Ugotovitve kažejo, da so nadzori na sejmih

potrebni, saj se tu pojavljajo novi zavezanci, ki jih v okviru rednega nadzora ali spletnih trgovinah drugače ne bi našli.

Letni program nadzora je poleg inšpekcijskih pregledov vključeval tudi vzorčenje. O programu vzorčenja in rezultatih analiz je podrobneje poročano v 6.21 poglavju poročila - Program vzorčenja na področju kozmetičnih proizvodov.

6.15 INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU IGRAČ

Igrača je izdelek, ki je namenjen otrokom od rojstva pa vse do starosti 14 let in je oblikovan tako, da je namenjen igri, ki je eno izmed ključnih orodij za otrokov razvoj. Cilj predpisov na področju varnosti igrač je opredelitev zahtev za igrače z namenom zaščite otrok pred nevarnostmi, ki bi jim bili izpostavljeni zaradi uporabe igrače, ki bi imela neustrezno obliko, zgradbo, sestavo in/ali funkcijo. Osnovni predpis²³, ki opredeljuje varnost igrač, je evropska Direktiva o varnosti igrač 2009/48/ES, ki jo v celoti vsebinsko povzema Uredba o varnosti igrač. Podrobne zahteve so opredeljene v harmoniziranih standardih.

Zakonodaja določa zahteve glede varnosti, ki jih morajo igrače izpolnjevati pred dajanjem na trg, ter opredeljuje obveznosti gospodarskih subjektov, postopke ugotavljanja skladnosti s predpisanimi zahtevami, določbe glede tehnične dokumentacije in listin, ki se prilagajo igračam ob dajanju na trg, ter obveznosti in načine označevanja igrač. Vse igrače, ki se tržijo v Evropski uniji, morajo biti opremljene z oznako skladnosti (CE), ki jo proizvajalec lahko namesti le, če igrača izpolnjuje vse varnostne zahteve.

Usmerjenost nadzora nad igračami temelji v nadzoru obvladovanja sistema zagotavljanja kakovosti proizvodnje igrač in spremljanja njihove varnosti na trgu vse do potrošnika. V okviru inšpekcijskega nadzora zdravstveni inšpektorji lahko glede na vlogo, ki jo ima gospodarski subjekt, pregledajo in ocenijo postopke zagotavljanja izpolnjevanja zahtev glede varnosti, izvedbe predpisanega postopka ugotavljanja skladnosti, izdelave in hranjenja tehnične dokumentacije v predpisanem obsegu in označevanja igrač s predpisanimi znaki skladnosti in drugimi oznakami. Poleg tega preverijo, če zavezanci obveščajo gospodarske subjekte in Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije o igračah, ki pomenijo tveganje, oziroma o sprejetih ukrepih za umik/odpoklic takih igrač s trga ter vodijo register pritožb.

Del nadzora se izvaja tudi v obliki akcij, katerih namen je preveriti stanje na trgu glede ponudbe posameznih skupin izdelkov, ponudbe na sejnih, pri specifičnih gospodarskih subjektih in podobno. Usmerjenost akcijskih pregledov se vsako leto spreminja glede na rezultate pregledov iz prejšnjih let, spremembe predpisov na področju, morebitna nova tveganja in najnovejša spoznanja stroke.

Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023

V letu 2023 so zdravstveni inšpektorji pri gospodarskih subjektih, ki opravljajo dejavnost proizvodnje, uvoza, distribucije, maloprodaje opravili 248 inšpekcijskih pregledov. Odvzeli so 50 vzorcev igrač za laboratorijske analize na relevantne kemijske fizikalne, mehanske, mikrobiološke in/ali električne parametre.

Na podlagi ugotovitev nadzora je bilo izrečenih skupaj 204 ukrepov, od tega 93 upravnih ukrepov (osem upravnih odločb in 85 upravnih opozoril) in 111 prekrškovnih sankcij/ukrepov (štiri plačilne naloge, 30 odločb z izrekom opomina in 77 opozoril za storjen prekršek po ZP-1).

Preglednica 12 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora

ŠTEVILO OPRAVLJENIH INŠPEKCIJSKIH PREGLEDOV	ŠTEVILO ODVZETIH VZORCEV	ŠTEVILO IZREČENIH UKREPOV/SANKCIJ										
		Upravni ukrepi				Prekrškovne sankcije/ukrepi						SKUPAJ
		Upravnih odločba	Upravno opozorilo po ZIN	Sklep o denarni kazni	SKUPAJ	Odločba o prekršku (globa)	Plačilni nalog	Odločba o prekršku (opomin)	Opozorilo za storjen prekršek po ZP-1	SKUPAJ		
248	50	8	85	0	93	0	4	30	77	111	204	

²³ Seznam predpisov, ki urejajo področje, je del osmega poglavja Zakonodaja in predpisi v pristojnosti Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije.

Pri proizvajalcih in uvoznikih so inšpektorji ugotavljali največ neskladnosti zaradi neizpolnjevanja zahtev zakonodaje glede vsebine zahtevane tehnične dokumentacije, zlasti v zvezi z opisom načrtovanja in proizvodnje (v 22 %), neustrezne izjave ES o skladnosti (v 19 %) in ocene varnosti (v 19 %). Pomemben delež neskladnosti, in sicer v 39 % obravnav, se ugotavlja tudi zaradi neskladnega označevanja, zlasti opozoril in navodil v slovenskem jeziku.

Poleg pregledov iz letnega plana nadzora, katerih osnova je razvrstitev gospodarskih subjektov v različne kategorije, je potekal nadzor tudi v obliki usmerjenih akcij, na podlagi prijav in na slovenskem trgu najdenih izdelkov iz Safety Gate RAPEX obvestil.

V okviru akcije pustne igrače je bilo izvedenih 39 pregledov, izdanih je bilo 13 upravnih in 15 prekrškovnih ukrepov. Akcija pustne igrače se izvaja že več let in zavezanci, ki tržijo tovrstne izdelke dalj časa, so seznanjeni z varnostnimi zahtevami. Pregledani so bili pustni kostumi, pustni dodatki in pustne barve za obraz in telo.

V trgovinah, kjer je bilo v preteklosti najdenih največ neskladnih izdelkov se odločajo za nakup pri slovenskih uvoznikih / distributerjih. Ugotovljene neskladnosti se nanašajo predvsem na trajne označbe na izdelku ter opozorila in navodila v slovenskem jeziku.

Pri pregledu spletne prodaje, predvsem pri novih zavezancih je v nadaljevanju postopkov na sedežu podjetja ugotovljeno, da zavezanci v večini za tovrstne izdelke zagotavljajo ustrezna opozorila in navodila v slovenskem jeziku ter jih tudi ustrezno namestijo. Glede vrvic na pustnih oblačilih za otroke je ugotovljeno, da so proizvajalci vrvice večinoma nadomestili s sprijemalnimi zapirali, ježki, zadrgami in elastiko, ki je pripeta na oba konca. Pustne igrače vsebujejo vedno več dodatkov, kot so npr baterije, izstrelki...

V okviru akcije igrače z baterijami je bilo izvedenih 20 pregledov, izdanih je bilo 10 upravnih in osem prekrškovnih ukrepov.

Pregledane so bile igrače z zamenljivimi baterijami (npr. glasbene igrače, igrače, ki se premikajo itd.). Proizvajalci / uvozniki so večinoma seznanjeni z zahtevami zakonodaje in pripadajočimi standardi, saj imajo izdelki s strani proizvajalca/uvoznika navedene zahtevane označbe v obliki teksta ali fotografij, prav tako navodila in opozorila. Še vedno pa gre v večini ugotovljenih neskladnostih za pomanjkljive prevode opozoril / navodil predvsem pri manjših zavezancih, ki sami prevajajo, ne poznajo pa dovolj varnostnih zahtev in terminologije. Ugotavljala se je pomanjkljiva predstavitev električnih igrač v spletni prodaji. Ni navedenih opozoril glede na zahteve standarda, iz fotografij ob predstavitvi izdelka tudi ni razvidno ali se določeni podatki o izdelku nahajajo na deklaraciji, ali embalaži izdelka, predstavitev na spletu nima aktivne povezave na navodila za uporabo in vzdrževanje in predstavitev ne zajema navedbe varnostnih opozoril. Glede na navedeno ni jasno ali je ob nakupu izdelka potrošnik deležen vseh potrebnih informacij v fizični obliki niti ali so na voljo v slovenskem jeziku. V takih primerih je potrebno nadaljevati inšpekcijski pregled na sedežu podjetja.

V okviru akcije igrače s projektili je bilo izvedenih 10 pregledov, zdani so bili štirje upravni in pet prekrškovnih ukrepov. Pregledane so bile pištole z raznovrstnimi izstrelki, frače, policijski seti, leteče igrače.

Neskladnosti so se nanašale na pomanjkljive označbe ter opozorila in navodila v slovenskem jeziku.

V okviru akcije igrače za otroke pod in nad tremi leti starosti je bilo izvedenih 58 pregledov, izdanih je bilo 30 upravnih ukrepov in 25 prekrškovnih. Pregledane so bile punčke, sestavljanke, igralni kompleti, preproste lesene igrače, mehke tekstilne igrače, ninice, didaktične igrače, daljnogled, skiro... Poleg skladnosti označevanja, opozoril in navodil se

je presojala njihova pravilna starostna razvrstitev glede na igralno vrednost, izgled, material, barve, podrobnosti izdelave, realističnost izdelave ter velikost delov igrače.

Ugotovljena je neskladnost med opredeljeno starostno omejitvijo in priporočljivo starostjo za igranje navedeno na igrači, ki je velikokrat tudi odločitev uvoznika, ki pa ne pozna dovolj dobro zakonodajnih zahtev.

Glede skladnosti pri predstavljanju izdelkov na spletnih straneh trgovcev obstajajo velike razlike. V posameznih spletnih trgovinah so nekatere igrače slabo označene glede navajanja primerne starosti, z opozorili, ki niso prevedena v slovenski jezik na samih izdelkih, oziroma sploh niso navedena na spletnih straneh. So pa so tudi številne spletne trgovine pri katerih so najdene le manjše neskladnosti pri predstavljanju izdelkov, predvsem pri navajanju ustreznih opozoril.

V okviru akcije sejmi / tržnice je bilo izvedenih devet pregledov, izdani so bili trije upravni in osem prekrškovnih ukrepov. Ponudnikov na sejmih ni veliko, vendar večina teh ponudnikov igrače prodaja samo na sejmih (nimajo svojih prodajalnih ali spletnih strani), je pa igrač na sejmih vedno manj.

Letni program nadzora je poleg inšpekcijskih pregledov vključeval tudi vzorčenje. O programu vzorčenja in rezultatih analiz je podrobneje poročano v 6.21 poglavju poročila - Program vzorčenja na področju igrač.

6.16 INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU MATERIALOV TER IZDELKOV, NAMENJENIH ZA STIK Z ŽIVILI; NJIHOVE UPORABE V POSTOPKIH PROIZVODNJE IN DISTRIBUCIJE PREHRANSKIH DOPOLNIL TER ŽIVIL, NAMENJENIM DOJENČKOM IN MAJHNIM OTROKOM, ŽIVIL ZA POSEBNE ZDRAVSTVENE NAMENE TER POPOLNIH PREHRANSKIH NADOMESTKOV ZA NADZOR NAD TELESNO TEŽO

Materiali in izdelki, namenjeni za stik z živili, lahko v živila sproščajo sestavine v količinah, ki lahko škodljivo vplivajo na zdravje ljudi. Namen Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1935/2004 z dne 27. oktobra 2004 o materialih in izdelkih, namenjenih za stik z živili, in razveljavitvi direktiv 80/590/ES in 89/109/EGS²⁴ je zagotoviti varnost materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živili.

Zakonodaja zahteva, da je vsak material ali izdelek, ki prihaja z živili v neposreden ali posreden stik, dovolj inerten, da njegove sestavine ne prehajajo v živila v takih količinah, ki bi lahko ogrožale zdravje ljudi ali povzročale nesprejemljive spremembe v sestavi živil oziroma ki bi lahko poslabšale njihove organoleptične lastnosti. Poleg tega zakonodaja vsebuje določila v zvezi s sledljivostjo in označevanjem materialov in izdelkov ter daje podlago za izjavo o skladnosti, ki jo opredeljujejo nekateri vertikalni predpisi. Pri trženju je pomembno tudi določilo, da označevanje, oglaševanje in predstavitev materiala ali izdelka ne sme zavajati potrošnikov. Vsi nosilci dejavnosti, ki prvi dajejo na trg materiale in izdelke, namenjene za stik z živili, morajo upoštevati določila zakonodaje glede dobre proizvodne prakse in se morajo pri zdravstvenem inšpektoratu registrirati.

Zdravstveni inšpektorji pri nadzoru preverjajo izvajanje dokumentiranega sistema za zagotavljanje kakovosti tako, da pregledajo dokumentirane postopke, ki zagotavljajo skladnost materialov in izdelkov s predpisi ter dokazujejo varnost končnih materialov in izdelkov. Inšpektorji se tudi prepričajo o delovanju sistema sledljivosti, preverijo vsebino izjave o skladnosti, ustreznost označevanja v posameznih stopnjah distribucijske verige ter ustreznost navodil za varno uporabo, priloženih h končnemu izdelku. Izvajajo se tudi inšpekcijski pregledi pošiljk iz tretjih držav. Z laboratorijskimi analizami odvzetih vzorcev se naključno preveri varnost materialov in izdelkov ter njihova primernost za uporabo za stik z živili.

Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023

V letu 2023 so inšpektorji opravili 7.269 inšpekcijskih pregledov, od tega je bilo 6.929 pregledov opravljenih ob uvozu pošiljk iz tretjih držav. Inšpektorji so odvzeli 188 vzorcev za laboratorijske analize na kemijske parametre od tega 131 ob uvozu pošiljk iz tretjih držav.

Na podlagi ugotovitev nadzora je bilo izrečenih skupaj 100 ukrepov, od tega 58 upravnih ukrepov (šest upravnih odločb in 52 upravnih opozoril) in 42 prekrškovnih sankcij/ukrepov (šest odločb iz zirekom opomina in 36 opozoril za storjen prekršek po ZP-1).

Preglednica 13 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora

ŠTEVILO OPRAVLJENIH INŠPEKCIJSKIH PREGLEDOV	ŠTEVILO ODVZETIH VZORCEV	ŠTEVILO IZREČENIH UKREPOV/SANKCIJ									
		Upravni ukrepi				Prekrškovne sankcije/ukrepi					
		Upravnih odločba	Upravno opozorilo po ZIN	Sklep o denarni kazni	SKUPAJ	Odločba o prekršku (globa)	Plačilni nalog	Odločba o prekršku (opomin)	Opozorilo za storjen prekršek po ZP-1	SKUPAJ	SKUPAJ
7.269	188	6	52	0	58	0	0	6	36	42	100

²⁴ Seznam predpisov, ki urejajo področje, je del osmega poglavja Zakonodaja in predpisi v pristojnosti Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije.

Največji delež neskladnosti so inšpektorji ugotovili v povezavi z razpoložljivostjo izjave o skladnosti pri keramičnih izdelkih (23 % obravnav), v štirih odstotkih obravnav pa izjava o skladnosti ni bila popolna. Pri izdelkih iz plastičnih mas je bila navedena neskladnost ugotovljena pri treh odstotkih obravnav, več pa je bilo primerov, ko izjava o skladnosti ni bila popolna (sedem odstotkov obravnav). Pomanjkljivosti pri sistemu zagotavljanja kakovosti, kot ga je potrebno vzpostaviti v okviru dobre proizvodne prakse za materiale in izdelke, namenjene za stik z živili, so bile pri nadzoru plastičnih mas ugotovljene v sedmih odstotkih obravnav, v enakem deležu pa so bile te pomenjivosti ugotovljene tudi pri kovinah in zlitinah ter pri keramiki.

V povezavi z vlogo za registracijo podjetij, ki proizvajajo, predelujejo in prva dajejo v promet materiale in izdelke, namenjene za stik z živili, so bile neskladnosti ugotovljene pri dveh odstotkih obravnav. V treh odstotkih obravnav so inšpektorji ugotovili neskladnosti v povezavi z opredelitvijo oziroma poznavanjem postopkov umika in odpoklica, v štirih odstotkih pa neskladnosti v povezavi z izvajanjem umika in odpoklica.

Pri uvozu iz tretjih držav je bila velika večina pregledov dokumentacijskih, v 45 primerih pa so inšpektorji opravili tudi identifikacijski oz. fizični pregled. Zaradi ugotovljenih neskladnosti sta bili dve pošiljki materialov oz. izdelkov, namenjenih za stik z živili, s strani uvoznika uničeni oziroma vrnjeni pošiljatelju.

Letni program nadzora je poleg inšpekcijskih pregledov vključeval tudi vzorčenje. O programu vzorčenja in rezultatih analiz je podrobneje poročano v 6.21 poglavju poročila - Program vzorčenja na področju materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živili.

6.17 INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU PREHRANSKIH DOPOLNIL; ŽIVIL, NAMENJENIH DOJENČKOM IN MAJHNIM OTROKOM; ŽIVIL ZA POSEBNE ZDRAVSTVENE NAMENE TER POPOLNIH PREHRANSKIH NADOMESTKOV ZA NADZOR NAD TELESNO TEŽO

Oskrba z varno hrano, ki ne ogroža zdravja potrošnikov preko kemičnih, bioloških ali drugih vrst onesnaževal, je temelj zdrave prehrane in pomemben dejavnik varovanja zdravja kot javnega interesa. Preprečevanje bolezni, povezanih z živilo oziroma hrano, in varstvo interesov potrošnikov sta zato dva bistvena elementa živilske zakonodaje²⁵.

Živilska zakonodaja opredeljuje splošne zahteve, biološko in kemijsko varnost živil ter nosilec živilske dejavnosti postavlja zahteve glede označevanja, predstavljanja in oglaševanja živil, vključno z zdravstvenimi in prehranskimi trditvami na živilih.

Zdravstveni inšpektorji opravljajo inšpekcijski nadzor na področju prehranskih dopolnil in živil za posebne skupine. Živila za posebne skupine so, v skladu z določili Uredbe (EU) št. 609/2013 Evropskega parlamenta in sveta, živila, namenjena dojenčkom in majhnim otrokom (začetne formule za dojenčke in nadaljevalne formule, živila na osnovi predelanih žit in otroška hrana), živila za posebne zdravstvene namene ter popolni prehranski nadomestki za nadzor nad telesno težo.

Z inšpekcijskimi pregledi se inšpektorji prepričajo, da nosilci dejavnosti izpolnjujejo zahteve zakonodaje glede sestave in označevanja prehranskih dopolnil in živil za posebne skupine. Ustrezno predstavljanje oziroma oglaševanje se preverja s spremljanjem različnih medijev s poudarkom na spletu. V proizvodnji in pri skladiščenju inšpektorji preverijo, ali objekti izpolnjujejo higienske pogoje in so vzpostavljeni postopki, ki temeljijo na načelih HACCP. Izvajajo se tudi inšpekcijski pregledi pošiljk iz tretjih držav.

Z laboratorijskimi analizami odvzetih vzorcev se preverja zdravstvena ustreznost prehranskih dopolnil in živil za posebne skupine.

V okviru inšpekcijskih pregledov se inšpektorat srečuje tudi z izdelki, ki bi se lahko zaradi svoje sestave ali predstavljanja uvrščali med zdravila. V takih primerih se inšpektorat poveže z Javno agencijo za zdravila in medicinske pripomočke, ki je v skladu z Zakonom o zdravilih pristojna za razvrstitev takih izdelkov, in NIJZ, ki v primeru odločitve agencije, da se izdelek ne razvršča med zdravila, za inšpektorat pripravi oceno tveganja za zdravje ljudi.

Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023

V letu 2023 so zdravstveni inšpektorji opravili 1.160 inšpekcijskih pregledov, od tega je bilo 568 pregledov opravljenih ob uvozu pošiljk iz tretjih držav. Inšpektorji so odvzeli 134 vzorcev za laboratorijske analize na mikrobiološke in/ali kemijske parametre, od tega 49 vzorcev ob uvozu pošiljk iz tretjih držav.

Na podlagi ugotovitev nadzora je bilo izrečenih skupaj 551 ukrepov, od tega 183 upravnih ukrepov (14 upravnih odločb, 167 upravnih opozoril in dva sklepa o izrečenih denarni kazni po Zakonu o splošnem upravnem postopku) ter 368 prekrškovnih sankcij/ukrepov (143 odločb z izrekom globe, 43 plačilnih nalogov, 49 odločb z izrekom opomina in 133 opozoril za storjen prekršek po ZP-1).

---

²⁵Seznam predpisov, ki urejajo področje, je del osmega poglavja Zakonodaja in predpisi v pristojnosti Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije.

Preglednica 14 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora

ŠTEVILO OPRAVLJENIH INŠPEKCIJSKIH PREGLEDOV	ŠTEVILO ODVZETIH VZORCEV	ŠTEVILO IZREČENIH UKREPOV/SANKCIJ									
		Upravni ukrepi				Prekrškovne sankcije/ukrepi					
		Upravna odločba	Upravno opozorilo po ZIN	Sklep o denarni kazni	SKUPAJ	Odločba o prekršku (globa)	Plačilni nalog	Odločba o prekršku (opomin)	Opozorilo za storjen prekršek po ZP-1	SKUPAJ	SKUPAJ
1.160	134	14	167	2	183	143 ²⁶	43 ²⁷	49 ²⁸	133	368	551

Na področju prehranskih dopolnil so bile ugotovljene neskladnosti pri spoštovanju zakonodajnih zahtev pri oglaševanju v 21 % obravnav, glede sestave pa pri štirih odstotkih obravnav.

Pri obravnavi prehranskih trditev na živilih so bile neskladnosti ugotovljene v šestih odstotkih obravnav. Pri obravnavi zdravstvenih trditev, ki se sklicujejo na vlogo hranil ali drugih snovi pri rasti, razvoju in telesnih funkcijah, so bile neskladnosti ugotovljene v 32 % obravnav, pri obravnavi zdravstvenih trditev v zvezi z zmanjšanjem tveganja za bolezni in trditev v zvezi z razvojem in zdravjem otrok pa v petih odstotkih obravnav. Prepovedane trditve, ki se sklicujejo na stopnjo ali količino izgubljene teže ali na priporočila posameznih zdravnikov, so bile ugotovljene v 11 % obravnav, neskladne zdravstvene trditve, ki so še v statusu čakanja na odobritev, pa so bile ugotovljene v sedmih odstotkih obravnav.

V okviru zakonodaje o označevanju živil, ki se uporablja tudi za oglaševanje in predstavljanje, je bil največji delež neskladnosti (26 % obravnav) ugotovljen zaradi pripisovanja lastnosti preprečevanja, zdravljenja ali ozdravljenja bolezni. Neskladnosti so se nanašale tudi na napačno označevanje sestavin, prakse poštenega informiranja (navajanje različnih zavajajočih informacij o živilu), na razpoložljivost obveznih informacij o živilih pri prodaji na daljavo in pomanjkljivo navajanje imena živila.

V 17 % obravnav so bile ugotovljene neskladnosti zaradi neodobrene uporabe novih živil, v deset odstotkih obravnav pa neskladnosti zaradi uporabljene kemijske oblike vitaminov in mineralov.

V povezavi z registracijo živilskih obratov so bile neskladnosti ugotovljene v deset odstotkih obravnav, neskladnosti v zvezi z vzpostavitvijo, izvajanjem in vzdrževanjem postopkov, ki temeljijo na načelih HACCP, pa v devetih odstotkih obravnav.

Trženje prehranskih dopolnil na spletu je v porastu, večja pa se tudi število primerov, ko spletnega prodajalca ni možno identificirati. Ukrepanje inšpektorata v takih primerih ni možno, [zato preko spletne strani o spornih praksah neznanih ponudnikov potrošnike obveščamo](#) in jim nakup odsvetujemo.

Pri uvozu iz tretjih držav je bila velika večina pregledov dokumentacijskih, v 27 primerih pa so inšpektorji opravili tudi identifikacijski pregled. Zaradi ugotovljenih neskladnosti je bilo 25 pošiljk prehranskih dopolnil s strani uvoznika uničenih oziroma vrnjenih pošiljateljju.

Letni program nadzora je poleg inšpekcijskih pregledov vključeval tudi vzorčenje. O programu vzorčenja in rezultatih analiz je podrobneje poročano v 6.21. poglavju poročila - Program vzorčenja na področju prehranskih dopolnil in živil za posebne skupine.

²⁶ Vrednost vsebuje stek prekrškov.

²⁷ Vrednost vsebuje stek prekrškov.

²⁸ Vrednost vsebuje stek prekrškov.

6.18 INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU OMEJEVANJA PORABE ALKOHOLA

Alkohol velja v mednarodnem prostoru za enega najpomembnejših vzrokov za prezgodnjo umrljivost in obolevnost. Ker se v Sloveniji, podobno kot v evropskem prostoru, beleži visoka poraba alkohola ter izražena zdravstvena in socialna problematika, ki je povezana s škodljivim pitjem alkohola, so se ukrepi za preprečevanje škodljivih posledic rabe alkohola ter ukrepi in načini omejevanja porabe alkohola opredelili z Zakonom o omejevanju porabe alkohola²⁹ (v nadaljnjem besedilu: ZOPA) .

Zdravstveni inšpektorji z inšpekcijskimi pregledi v gostinskih obratih preverjajo spoštovanje prepovedi prodaje in ponudbe alkoholnih pijač in pijač, ki so jim dodane alkoholne pijače, osebam, mlajšim od 18 let; prodajo žganih pijač, ki vključuje tudi dodajanje žganih pijač brezalkoholnim pijačam in drugim napitkom, od začetka dnevnega obratovalnega časa do 10. ure dopoldan; objavo prepovedi prodaje alkoholnih pijač in časovne omejitve prodaje alkoholnih pijač ter ponudbo vsaj dveh različnih vrst brezalkoholnih pijač, ki sta cenovno enaki ali cenejši od najcenejše alkoholne pijače.

V stavbah in na pripadajočih funkcionalnih zemljiščih, kjer se opravlja dejavnost vzgoje, izobraževanja in zdravstvene dejavnosti, preverjajo spoštovanje prepovedi prodaje oziroma ponudbe alkoholnih pijač, na javnih mestih pa prepoved omogočanja pitja alkoholnih pijač osebam, mlajšim od 18 let.

Del nalog predstavlja tudi nadzor nad predpisanim označevanjem predpakiranih živil, ki vsebujejo alkohol. Ta nadzor se izvaja z inšpekcijskimi nadzori pri zavezancih, ki dajejo na trg predpakirana živila oziroma z odvzemom vzorcev za laboratorijske analize na vsebnost alkohola.

Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023

V letu 2023 so inšpektorji opravili 2.517 inšpekcijskih pregledov in odvzeli 22 vzorcev.

Na podlagi ugotovitev nadzora je bilo izrečenih skupaj 251 ukrepov, od tega 15 upravnih ukrepov (15 upravnih opozoril) ter 236 prekrškovnih sankcij/ukrepov (12 odločb z izrekom globe, 21 plačilnih nalogov, 13 odločb z izrekom opomina in 190 opozoril za storjen prekršek po ZP-1).

Preglednica 15 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora

ŠTEVILO OPRAVLJENIH INŠPEKCIJSKIH PREGLEDOV	ŠTEVILO ODVZETIH VZORCEV	ŠTEVILO IZREČENIH UKREPOV/SANKCIJ								
		Upravni ukrepi		Prekrškovne sankcije/ukrepi						SKUPAJ
		Upravno opozorilo po ZIN	SKUPAJ	Odločba o prekršku (globa)	Plačilni nalog	Odločba o prekršku (opomin)	Opozorilo za storjen prekršek po ZP- 1	Obdolžilni predlog	SKUPAJ	
2.517	22	15	15	12	21	13 ³⁰	190	0	236	251

Redni inšpekcijski nadzor se je tekom leta ves čas izvajal v gostinski dejavnosti. Odzivali smo se na prijave in tudi aktivno sodelovali v organiziranih skupnih akcijah s Policijo ob koncu in začetku šolskega leta. Poostren nadzor se je izvajal pri tistih zavezancih, pri katerih smo v preteklih letih že ugotavljali kršitve oziroma zoper katere smo prejeli prijave.

Največji delež neskladnosti pri nadzoru gostinske dejavnosti so inšpektorji ugotavljali zaradi neizpolnjevanja zahtev glede objav prepovedi nudenja, prodaje in časovne omejitve prodaje

²⁹ Seznam predpisov, ki urejajo področje, je del osmega poglavja Zakonodaja in predpisi v pristojnosti Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije.

³⁰ Vrednost vsebuje stek prekrškov.

alkoholnih pijač na vidnem mestu, in sicer v nekaj več v 9,3 %. Z 2,3 % sledijo kršitve prepovedi prodaje žganih pijač pred 10. uro dopoldan in z 1,2 % neskladnosti glede zagotavljanja vsaj dveh različnih vrst brezalkoholnih pijač, ki sta cenovno enaki ali cenejši od najcenejše alkoholne pijače.

Prekršek, storjen zaradi prodaje ali ponudbe alkoholnih pijač mladoletnim osebam oziroma omogočanja pitja alkoholnih pijač mlajšim od 18 let, so inšpektorji ugotovili v 12 primerih. Ugotovitev prekrška, storjenega zaradi prodaje ali ponudbe alkoholnih pijač mladoletnim osebam oziroma omogočanje pitja alkoholnih pijač mlajšim od 18. let, je odvisna od prisotnosti inšpektorja v času takšne kršitve na mestu kršitve. Z namenom dokazati kršitev prodaje alkoholnih pijač mladoletnim osebam, sta bila odvzeta tudi dva vzorca pijač. Pri obeh vzorcih je analiza sum potrdila in omogočila uspešno izvedbo prekrškovnega postopka.

V prvi polovici leta 2023 se je nadaljevala akcija poostrelega nadzora iz 2022 glede spoštovanja prepovedi prodaje oziroma ponudbe alkoholnih pijač v objektih in na pripadajočih zemljiščih, kjer se opravlja dejavnost vzgoje, izobraževanja. Obiskanih je bilo nekaj več kot 160 osnovnih, srednjih šol in fakultet. Neskladnosti ni bilo ugotovljenih, iz česa lahko sklepamo, da se vodstva šol, ter uporabniki šolskih prostorov zavedajo obveznosti spoštovanja določil zakona tako v času, ko je na šolah pouk kot tudi v času, ko pouka ni in se v prostorih šole odvijajo druge dejavnosti, kot so razne popoldanske dejavnosti, prireditve in športna tekmovanja.

Po nekajletnem premoru je potekal tudi redni usmerjen nadzor po 6. členu Zakona o omejevanju porabe alkohola in sicer vzorčenje predpakiranih živil, ki bi lahko vsebovala alkohol. Redni usmerjen nadzor je predstavljal nadaljevanje in nadgradnjo nadzorov iz let 2016, 2017, 2018 in 2019, ki je bil prekinjen za tri leta zaradi nalezljive bolezni COVID 19. Vzeti je bilo 20 vzorcev živil. Vsa živila so bila skladna z določili 6. člena zakona, ki pravi, da morajo živila, ki vsebujejo alkohol, imeti na embalaži označeno vsebnost alkohola in opozorilo, da živilo ni primerno za otroke. Opozorilo iz prejšnjega odstavka mora biti natiskano s tiskanimi črkami, ki so jasno vidne, čitljive in se razločno barvno razlikujejo od podlage.

6.19 INŠPEKCIJSKI NADZOR NA PODROČJU OMEJEVANJA UPORABE TOBAČNIH IN POVEZANIH IZDELKOV

Nadzor inšpektorata se izvaja v skladu z določili Zakona o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov³¹ (v nadaljnjem besedilu: ZOUTPI) prioritetno v delu zagotavljanja in spoštovanja prepovedi kajenja v javnih prostorih, ki se poleg tobačnih izdelkov nanaša tudi na povezane izdelke kot so: elektronske cigarete (v nadaljevanju e-cigarete) z ali brez nikotina, zeliščne izdelke za kajenje in na nove tobačne izdelke. Kjer so kadihnice, inšpektorji opravljajo nadzor nad pogoji za kadihnice. V kadihnicu je prepovedno vnašati hrano in pijačo, pri čemer je kršitelj poleg gostinca lahko tudi posameznik.

Inšpektorat ima nadzor tudi nad prepovedjo dajanja na trg tobačnih izdelkov z značilno aromo, nad prepovedjo dajanja na trg tobačnih izdelkov, ki vsebujejo dodatke, nad obveznostjo poročanja in obveščanja proizvajalcev in uvoznikov o sestavinah in emisijah tobačnih izdelkov in povezanih izdelkov, nad obveznostmi, ki jih morajo izpolnjevati proizvajalci, uvozniki in distributerji e-cigaret in nad pogoji, ki jih morajo izpolnjevati e-cigarete.

Inšpektorat izvaja nadzor tudi nad ognjevarnostjo cigaret in varnostjo kadilskih izdelkov. Nadzor obsega preverjanje spoštovanja Zakona o splošni varnosti proizvodov in se izvaja v glavnem na podlagi prijav in obvestil iz evropskega sistema Safety Gate RAPEX. V primeru, da obstaja sum na prisotnost neskladnih izdelkov na slovenskem trgu, se nadzor lahko izvede tudi v okviru usmerjenih akcij.

Obseg in ugotovitve nadzora, opravljenega leta 2023

Zdravstveni inšpektorji so opravili 2.569 inšpekcijskih pregledov in odvzeli 20 vzorcev e-cigaret oziroma tekočin v posodicah za ponovno polnjenje.

Na podlagi ugotovitev nadzora je bilo izrečenih skupaj 265 ukrepov, od tega osem upravnih ukrepov (sedem upravnih odločb in eno upravno opozorilo) in 257 prekrškovnih sankcij / ukrepov (88 odločb z izrekom globe, 55 plačilnih nalogov, 72 odločb z izrekom opomina, 13 obdolžilnih predlogov zoper mladoletnike in 29 opozoril za storjen prekršek po ZP-1).

Preglednica 16 - Inšpekcijski pregledi, vzorčenje in ukrepanje na podlagi inšpekcijskega nadzora

ŠTEVILO OPRAVLJENI H INŠPEKCIJS KIH PREGLEDOV	ŠTEVILO ODVZETI H VZORCEV	ŠTEVILO IZREČENIH UKREPOV/SANKCIJ										
		Upravni ukrepi			Prekrškovne sankcije/ukrepi						SKUP AJ	SKUPAJ
		Upravna odločba	Upravno opozorilo po ZIN	SKUPAJ	Odločba o prekršku (globe)	Plačilni nalog	Odločba o prekršku (opomin)	Obdolžil ni predlog	Opozorilo za storjen prekršek po ZP-1			
2.569	20	7	1	8	88	55	72	13	29	257	265	

Največ inšpekcijskih obravnav je bilo izvedeno v zaprtih javnih prostorih predvsem v gostinskih obratih, kjer so inšpektorji kršitve ugotavljali v 3,5 % obravnav.

Inšpektorji so v svojih nadzorih ugotavljali, da so bili nekateri lastniki, najemniki, upravitelji in uporabniki gostinskih in drugih javnih prostorov, v katerih je kajenje prepovedano, še

³¹ Seznam predpisov, ki urejajo področje, je del osmega poglavja Zakonodaja in predpisi v pristojnosti Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije.

vedno zmotno prepričanih, da za "nove" izdelke prepoved kajenja oziroma prepoved uporabe v zaprtih prostorih ne velja. ZOUTPI uvršča e-cigarete (vejpe, pufte), e-cigarete brez nikotina, nove tobačne izdelke, v katerih se tobak segreva in zeliščne izdelke za kajenje, vključno z vodnimi pipami oziroma "šišami", v skupino povezanih izdelkov. Za te pa je v ZOUTPI prav tako določena prepoved kajenja oziroma prepoved uporabe v zaprtih prostorih.

V prvi polovici leta 2023 je bila izvedena akcija poostrelega nadzora glede spoštovanja prepovedi kajenja oziroma uporabe tobaka, tobačnih in povezanih izdelkov v objektih in na pripadajočih funkcionalnih zemljišč objektov, v katerih se opravlja dejavnost vzgoje ali izobraževanja. Obiskanih je bilo nekaj več kot 160 osnovnih, srednjih šol, fakultet in preverjena obveznost spoštovanja določil zakona tudi v času, ko na šolah ni pouka in se v prostorih in funkcionalnih površinah šole odvijajo druge dejavnosti, kot so razne prireditve in športna tekmovanja. V času nadzorov sami inšpektorji sicer niso ugotavljali neskladnosti, smo pa prejeli kar nekaj predlogov za uvedbo prekrškovnih postopkov s strani Policije glede kajenja mladoletnih oseb na pripadajočih funkcionalnih zemljišč objektov, v katerih se opravlja dejavnost vzgoje ali izobraževanja. V teh primerih so bili vloženi obdolžilni predlogi na Okrajno sodišče.

Obravnavano je bilo tudi 12 kadirnic, pri delovanju treh so bile ugotovljene nepravilnosti. V vseh treh primerih so bili izrečeni prekrškovni ukrepi, v enem primeru pa še Odločba o prepovedi uporabe prostorov.

V začetku leta 2023 je inšpektorat prejel dve prijavi, ki sta se nanašali na pogoje glede trženja elektronskih cigaret za enkratno uporabo. Ob tem je bila v obeh primerih ugotovljena odsotnost predložitve uradnega obvestila NLZOH za elektronske cigarete za enkratno upotabo kakor to določata prvi in drugi odstavek 26. člena ZOUTPI. V obeh primerih sta bili izdani Odločbi o prepovedi dajanja na trg elektronskih cigaret, za katere ni bila izpolnjena obveznost poročanja ali obveščanja o izdelkih pri NLZOH. Zaradi teh dveh primerov in suma, da je takih primerov še več, je inšpektorat izvedel usmerjeno akcijo glede spoštovanje določil ZOUTPI, ki se nanašajo na pogoje, ki morajo biti izpolnjeni za prodajo elektronskih cigaret. Skladno s prvim in drugim odstavkom 26. člena ZOUTPI morajo proizvajalci in uvozniki za vsako blagovno znamko elektronske cigarete za enkratno rabo oziroma tekočine za posodice za ponovno polnjenje, ki vsebujejo nikotin izpolniti obveznosti poročanja ali obveščanja o izdelkih pri NLZOH.

Podatke o zvezancih t.j. uvoznikih e-cigaret smo pridobili od Finančne uprave RS. Akcija je bila izvedena v dveh delih. V prvem delu so bili zavezanci pozvani, da podredujejo podatke o elektronskih cigaretah za enkratno uporabo in tekočinah za posodice za ponovno polnjenje, ki jih tržijo. Inšpektorji so nato zaprosili NLZOH, ki je skladno z ZOUTPI pristojen za ugotavljanje izpolnjevanja določbe, ali so za navedene blagovne znamke povezanih izdelkov (e-cigaret in tekočin v posodicah za ponovno polnjenje) njihovi proizvajalci in uvozniki izpolnili obveznosti poročanja ali obveščanja o izdelkih skladno z določili 26. člena ZOUTPI, natančneje ali je bilo predloženo uradno obvestilo NLZOH za navedene posodice s tekočino za ponovno polnjenje, skladno s prvim in drugim odstavkom 26. člena ZOUTPI.

Od 27 zavezancev, smo pri sedmih ugotovili, da te določbe niso izpolnjevali (26 %). Trem zavezancem so bile izdane Odločbe o prepovedi dajanja na trg elektronskih cigaret za enkratno uporabo, za katere ni bila izpolnjena obveznost poročanja ali obveščanja o izdelkih pri NLZOH. Štirim zavezancem so bila izrečena opozorila po ZP-1. Dva sta že v času nadzora umaknila elektronske cigarete iz prodaje in prenehala s trženjem do izpolnitve pogoja. Dva zavezanca pa sta v celoti prenehala z dejavnostjo trženja e-cigaret. V jesenskem času je nato sledilo še vzorčenje elektronskih cigaret in sicer na vsebnost nikotina in na volumen elektronskih cigaret za enkratno uporabo. Vsebnost koncentracije nikotina je bila pri vseh vzorcih skladna in ni nikjer preseгла mejne vrednosti 20 mg/ml. Vsebnost volumna pa je bila presežena pri treh vzorcih e-cigaret za enkratno rabo, ki so

vsebovale več kot 2 ml tekočine. Ob inšpekcijskem pregledu pri zavezancih je bilo ugotovljeno, da teh izdelkov ni več na zalogi. Zavezancem je bilo tako naloženo, da morajo poostri svoj nadzor nad proizvajalci / dobavitelji in skladnostjo elektronskih cigaret, ki jih tržijo. Zračunani so jim tudi bili stroški analiz. Zaradi visokega odstotka neskladnosti, bo akcija v letu 2024 ponovno izvedena.

Sredi leta 2023 smo prejeli tudi prijavo glede nedovoljenega trženja elektronskih cigaret za enkratno uporabo z vsebnostjo nikotina nad 20 mg/ml. Prijava je bila utemeljena. Zavezancu je bila izdana Odločba o prepovedi dajanja na trg in izrečena prekrškovna sankcija.

Iz sistema Safety Gate RAPEX je bilo prejetih in obravnavanih 22 obvestil, ki so se nanašala na e-cigarete. Izdelkov na slovenskem trgu nismo našli.

6.20 AKTIVNOSTI INŠPEKTORATA NA PODROČJU PREPREČEVANJA DELA IN ZAPOSLOVANJA NA ČRNO

Na področju sive ekonomije inšpektorat opravlja nadzor nad preprečevanjem dela in zaposlovanja na črno oziroma nad določbami Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (v nadaljnjem besedilu: ZPDZC-1), ki se nanašajo na izpolnjevanje posebnih pogojev za opravljanje tistih dejavnosti, ki spadajo v delokrog inšpektorata. Naše aktivnosti potekajo na različne načine; preko postopkov registracije, ugotovitev na terenu, preko prijav in obvestil drugih nadzornih organov. V okviru pregledov se je med drugim ugotavljalo izvajanje dela v zdravstveni dejavnosti brez izpolnjevanja pogojev in opravljanje zdravstvene dejavnosti brez ustreznega dovoljenja po določilih Zakona o zdravstveni dejavnosti. V skladu z Zakonom o zdravniški službi so se pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti ugotavljale okoliščine v zvezi s predpisanimi pogoji za samostojno opravljanje zdravniške službe. Na področju zdravilstva pa so inšpektorji v skladu z Zakonom o zdravilstvu preverjali pridobitev dovoljenja in licence za zdravilca.

Zdravstveni inšpektorji so v zvezi s posebnimi pogoji za opravljanje dejavnosti na področjih zdravstvene dejavnosti, zdravniške službe in zdravilstva opravili skupno 1.401³² pregledov, pri čemer so večino pregledov opravili na področju zdravstva.

Zaradi neizpolnjevanja pogojev so inšpektorji izdali skupno 15³³ odločb o prepovedi opravljanja dejavnosti.

Na področju zdravstvene dejavnosti so v zvezi izpolnjevanja pogojev oziroma dovoljenj izdali 13 odločb o prepovedi opravljanja zdravstveni dejavnosti.

Na področju zdravniške službe je bila izdana ena odločba o prepovedi.

Na področju zdravilstva je bila izdana ena odločba o prepovedi opravljanja dejavnosti zaradi neizpolnjevanja pogojev za opravljanje zdravilstva.

Na podlagi določil Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno je bila izdana ena odločba o prekršku z izrekom opomina.

---

³² Ti pregledi so izvedeni znotraj področjih zdravstvene dejavnosti, zdravniške službe in zdravilstva.

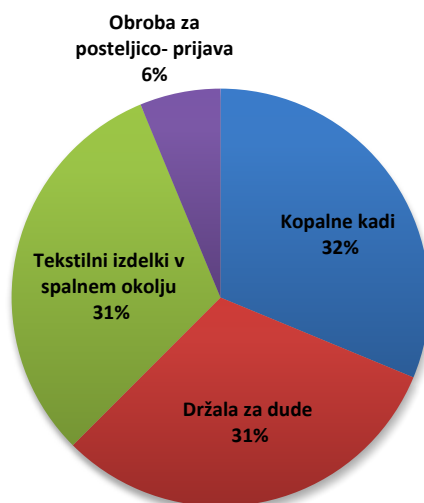
³³ Izrečene odločbe o prepovedi opravljanja dejavnosti /metode so navedene tudi na področjih zdravstvene dejavnosti, zdravniške službe, zdravilstva in higienske nege.

6.21 IZVAJANJE PROGRAMOV VZORČENJA

a) Program vzorčenja na področju splošne varnosti proizvodov

V letu 2023 je bilo po letnem programu uradnega nadzora analiziranih petnajst vzorcev in sicer pet vzorcev držal za dude, pet vzorcev izdelkov za otroke iz tekstila v spalnem okolju (spalne vreče, ščitniki za posteljico) ter pet iz skupine kopalnih pripomočkov in kopalnih kadi, v okviru dodatnega nadzora pa je bil na podlagi prijave analiziran en vzorec obrobe za posteljico.

Graf 1 - Program vzorčenja glede na tip izdelka

Vzorci so bili analizirani glede na splošne, mehanske in kemijske lastnosti.

Glede mehanskih in fizikalnih lastnosti so bile ugotovljene neskladnosti pri petih vzorcih. Trije vzorci izdelkov za otroke iz tekstila v spalnem okolju so bili neskladni glede zahtev dizajna ter mehanskih in fizikalnih lastnosti predvsem zaradi predolghih vrvic in zank, ki jih tvorijo všite oznake, dva vzorca držal za dude pa sta bila neskladna zaradi prisotnosti trdih delov, neustreznih ventilacijskih odprtin, problematična je bila tudi dolžina držala. Glede mehanskih lastnosti je bil neskladen tudi vzorec iz dodatnega nadzora.

Vsi vzorci so bili skladni glede kemijskih lastnosti.

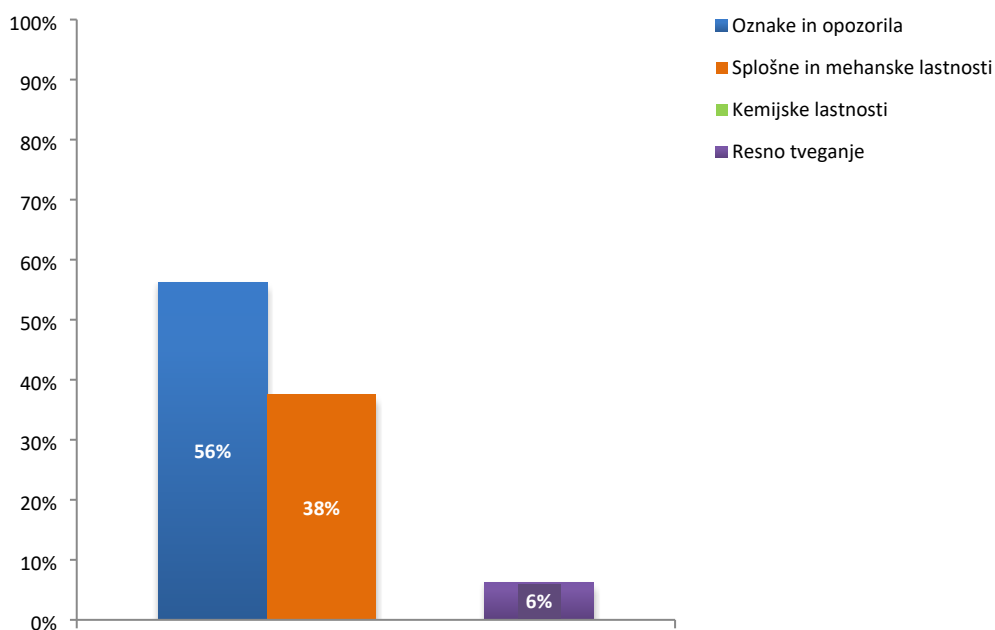
Neskladnosti so ugotovljene glede označevanja z opozorili in drugimi zahtevanimi informacijami; tako na izdelku trajno, kot embalaži, navodilih pri desetih izdelkih. Varnostna opozorila in navodila za uporabo so bila pomanjkljivo navedena ali pa ponekod niso bila navedena. Ponekod so bile ugotovljene nedoslednosti navedb simbolnih oznak čiščenja. Opozorila niso bila na vidnem mestu ali pa je manjkala navedba ustreznega standarda.

Z oceno tveganja je bilo, ob upoštevanju najbolj strogih kriterijev ter predvidenega namena uporabe, je pri enem vzorcu držala za dude ugotovljeno resno tveganje za varnost otroka. Za izdelek je bil izvršen umik in odpoklic.

Pregled vzorcev glede na neskladen parameter mehanskih in fizikalnih lastnosti, oznak in opozoril je prikazan v grafu 2.

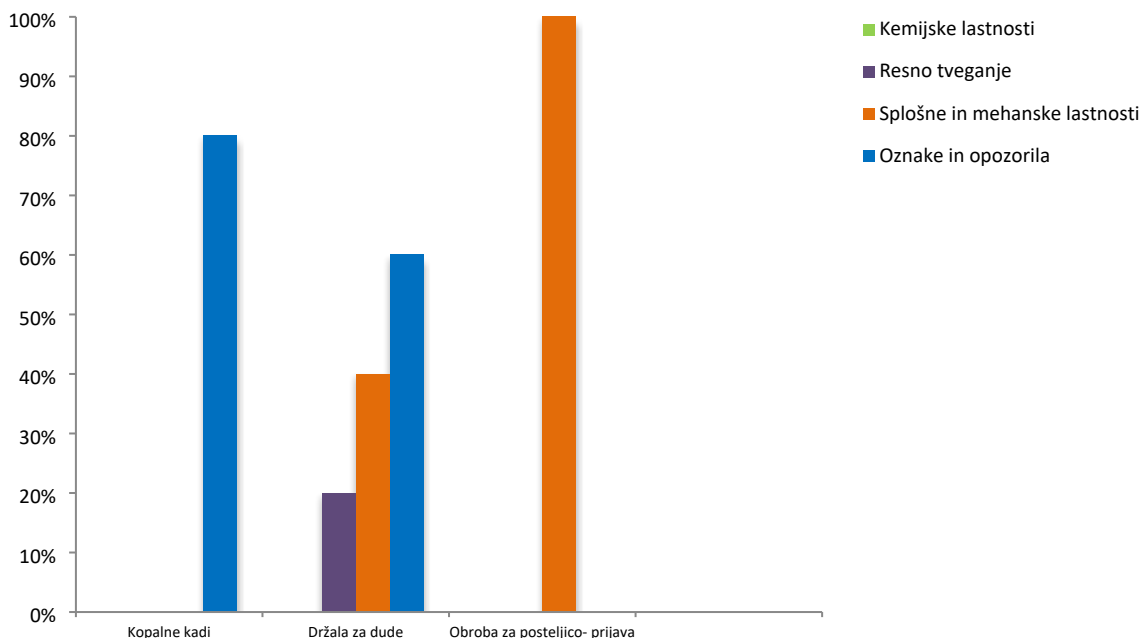
Graf 2 - Pregled vzorcev glede na neskladne parametre

V celoti so bili skladni trije vzorci, po eden iz posamične skupine.

Pregled parametrov po skupinah izdelkov, kjer so bile ugotovljene neskladnosti je prikazan v grafu 3.

Graf 3 - Pregled parametrov po skupinah izdelkov, kjer so bile ugotovljene neskladnosti

b) Program vzorčenja na področju kozmetičnih proizvodov

V letu 2023 je bilo v okviru letnega programa rednega nadzora analiziranih 35 vzorcev kozmetičnih izdelkov in sicer pet vzorcev naravnih barv za lase, deset vzorcev vlažilnih robčkov, deset vzorcev odišavljenih izdelkov, pet vzorcev izdelkov za nego po športu in pet izdelkov za beljenje kože.

Graf 4 - Program vzorčenja glede na tip izdelka

Vzorci so bili analizirani na izbrane kemijske in mikrobiološke parametre, izveden je bil pregled označevanja kozmetičnih izdelkov in pregled navedb na izdelkih.

Skupino vzorcev naravnih barv za lase in obrvi so sestavljale štiri barve za lase na osnovi kane in ena oksidativna barva za lase z dodatkom rastlinskih sestavin.

V vzorcih je bila izvedena mikrobiološka analiza in analiza kemijskih parametrov – barvil. Izveden je bil pregled oznak, opozoril, sestavin in navedb.

Neskladnosti so bile ugotovljene pri vseh vzorcih, razen glede kemijskih parametrov, ki v vzorcih niso bile ugotovljene.

Neskladnosti glede mikrobioloških parametrov so bile ugotovljene pri treh vzorcih. Preiskava je potrdila prisotnost aerobnih mezofilnih bakterij v številu, ki presega dovoljeno mejo iz Uredbe o izvajanju Uredbe o kozmetičnih izdelkih, vendar je glede na dejstvo, da rastlinske barve za lase vsebujejo naravne sestavine, prisotnost skupnega števila mikroorganizmov v številu 10^5 do 10^7 CFU/g v tovrstnih izdelkih pričakovana, in je v teh primerih ob upoštevanju kriterijev iz Evropske farmakopeje za sprejemljivost mikrobiološke kvalitete rastlinskih medicinskih izdelkov, ki sestojijo iz enega ali večih rastlinskih zdravil, potrebno z opozorilom seznaniti potrošnike, da se barve lahko uporabljajo le na nepoškodovani koži. Pri analiziranih vzorcih naravnih barv za lase, kjer je bila ugotovljena prisotnost aerobnih mezofilnih bakterij v številu, ki presega dovoljeno mejo iz Uredbe o izvajanju Uredbe o kozmetičnih izdelkih, to število ni preseglo 10^5 CFU/g, dva vzorca pa sta bila označena z opozorilom.

Skupino vzorcev vlažilnih robčkov so sestavljali predvsem vlažilni robčki namenjeni za otroke, dva vzorca sta bila glede na oznake namenjena za odrasle uporabnike.

Vzorci so bili analizirani na izbrane kemijske parametre (konzervanse, alergene, kovine) in mikrobiološke parametre. Izveden je bil pregled označevanja kozmetičnih izdelkov (oznake odgovorne osebe, vsebine, namena in načina uporabe, sestavin, varnostnih opozoril...) in pregled navedb na izdelkih. Šest vzorcev je bilo glede analiziranih parametrov v celoti skladnih. Vsi vzorci so bili skladni glede analiziranih kemijskih in mikrobioloških parametrov. Neskladnosti glede označevanja so bile ugotovljene pri treh vzorcih.

Večina neskladnosti označevanja je bila povezana z označevanjem varnostnih opozoril, ostale neskladnosti označevanja so zajemale še označevanje sestavin, namena uporabe in odgovorne osebe.

Skupino vzorcev odišavljenih izdelkov in parfumov je sestavljalo osem parfumov in dve odišavljeni kremi.

V vzorcih je bila izvedena kemijska analiza alergenov in v enem od vzorcev še analiza konzervansov. Izveden je bil pregled označevanja in navedb. Trije vzorci so bili skladni glede vseh preskušanih parametrov, glede označevanja in navedb.

Neskladnost glede kemijskih parametrov je bila ugotovljena pri enem vzorcu zaradi prisotnosti alergena 2-(4-terc-butilbenzil) propionaldehida, ki se nahaja na seznamu spojin v Prilogi II Uredbe (ES) 1223/2009 o kozmetičnih izdelkih (s spremembami), ki so v kozmetičnih izdelkih prepovedane.

Neskladnosti glede označevanja so bile ugotovljene pri šestih vzorcih. Pri treh vzorcih v seznamu sestavin niso bili označeni posamezni alergeni, pri dveh vzorcih varnostna opozorila niso bila označena v slovenskem jeziku. Pri enem vzorcu sestavine v seznamu niso bile označene z enotnimi imeni sestavin iz glosarja INCI.

Skupino vzorcev izdelkov za nego po športu so sestavljale kreme in mazila za nego kože po športnih aktivnostih.

Vzorci so bili analizirani na izbrane kemijske parametre (aktivne sestavine kafro, mentol, evkaliptusovo olje, metil salicilat) in mikrobiološke parametre. Izveden je bil pregled označevanja kozmetičnih izdelkov in navedb na izdelkih. En vzorec je bil glede vseh preskušanih parametrov, glede označevanja in navedb skladen. Neskladnosti glede mikrobioloških parametrov pri vzorcih niso bile ugotovljene.

Trije vzorci so bili glede analiziranih kemijskih parametrov skladni, za dva vzorca z visokimi koncentracijami mentola, evkaliptusovega olja in kafe pa je bilo podano priporočilo, da se glede na rezultate izvedenih kemijskih analiz in glede na predstavitev (označen namen uporabe, navedbe) preveri dokazila o ustreznosti razvrstitve vzorca med kozmetične izdelke oziroma, da pristojna institucija poda opredelitev izdelka, ki je lahko predmet predpisov za kozmetične izdelke ali za zdravila.

Neskladnosti glede označevanja so bile ugotovljene pri treh vzorcih, ki niso imeli jasno označenega namena uporabe.

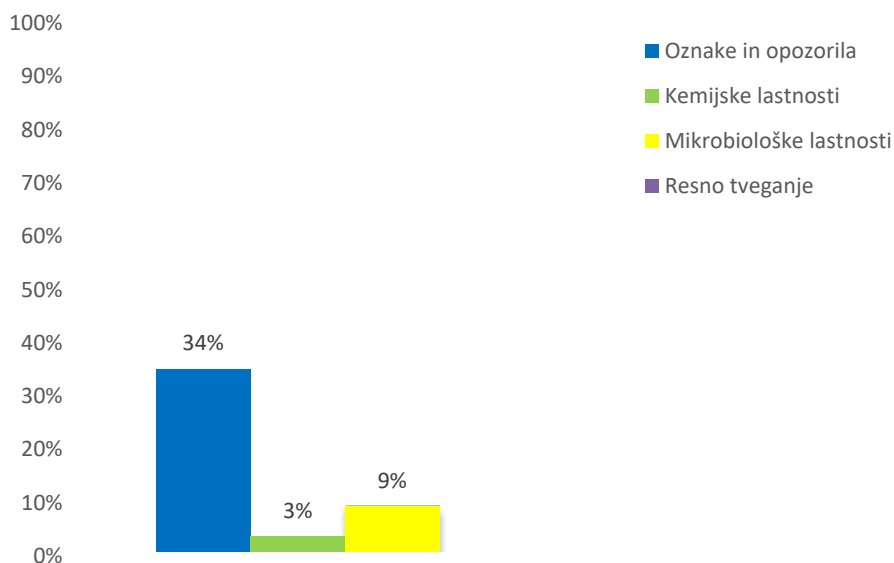
Skupino vzorcev izdelkov za beljenje kože so sestavljali trije serumi, en piling in ena krema za zmanjševanje pigmentacije kože.

V vzorcih je bila izvedena analiza izbranih kemijskih parametrov (aktivne sestavine z belilnim učinkom alfa-arbutina, konzervansov, alergenov) in analiza mikrobioloških parametrov. Izveden je bil pregled označevanja in navedb na izdelkih. Dva vzorca sta bila v celoti skladna.

Neskladnosti glede kemijskih in mikrobioloških parametrov pri vzorcih izdelkov za beljenje kože niso bile ugotovljene. Neskladnosti glede označevanja so bile ugotovljene pri treh vzorcih. Vzorci so imeli pomanjkljiva varnostna opozorila v slovenskem jeziku, en vzorec poleg tega ni imel označenega namena uporabe in navodila za uporabo.

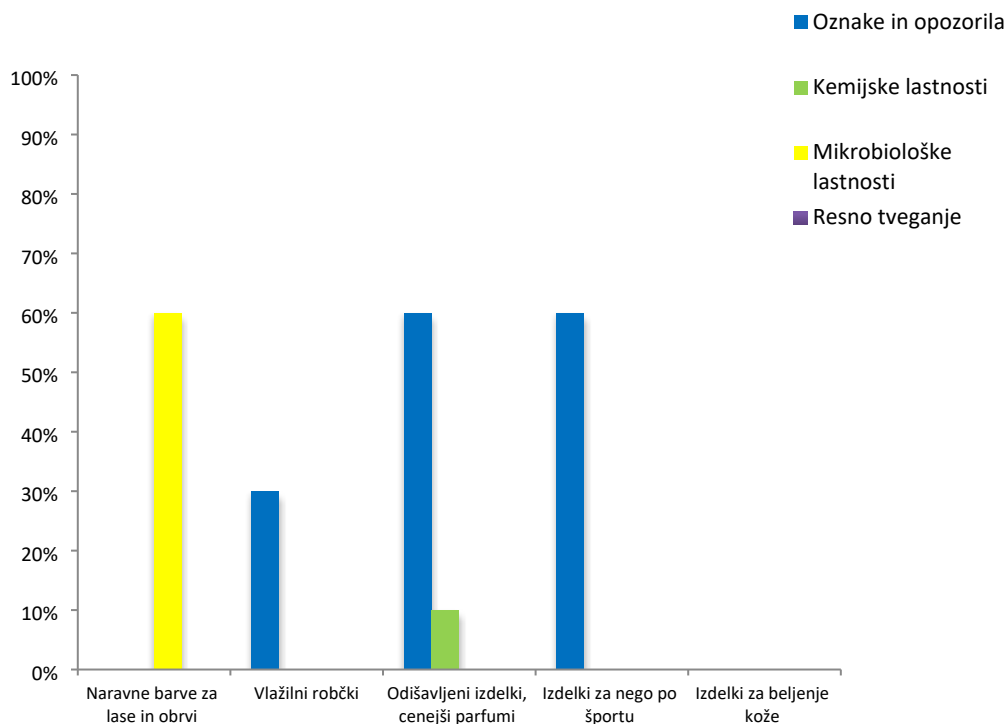
Pregled neskladnih vzorcev glede na parametre je prikazan v grafu 5.

Graf 5 - Neskladni vzorci glede na parameter

Pregled parametrov po skupinah izdelkov, kjer so bile ugotovljene neskladnosti, je prikazan v grafu 6.

Graf 6 - Pregled parametrov po skupinah izdelkov, kjer so bile ugotovljene neskladnosti

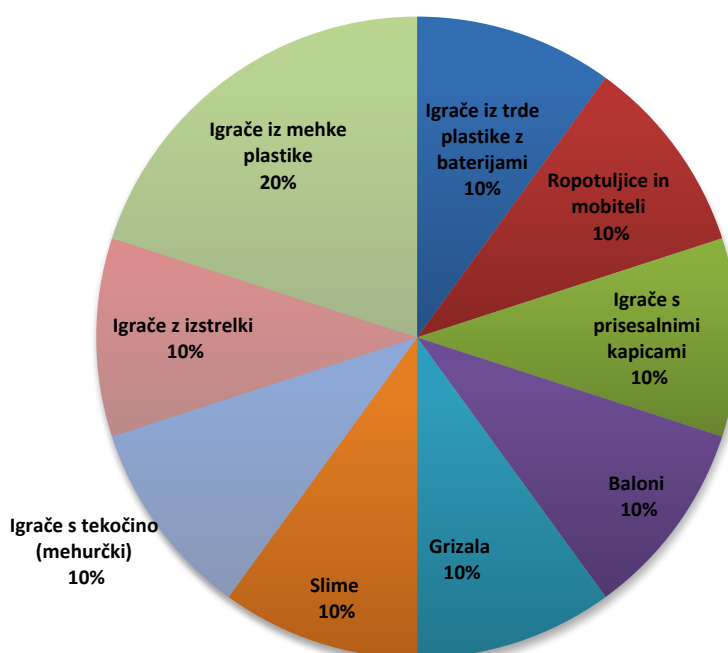

c) Program vzorčenja na področju igrač

V okviru rednega nadzora je bilo analiziranih ter ocenjenih 50 vzorcev igrač, in sicer: pet igrač iz trde plastike z baterijami, pet vzorcev ropotuljic, pet igrač s prisesalnimi kavicami, pet vzorcev balonov z baterijami, pet vzorcev grizal, pet vzorcev igrač »slime«-sluzi, pet vzorcev igrač s tekočino, pet vzorcev igrač z izstrelki in deset vzorcev igrač iz mehke plastike. Vzorci so bili pregledani glede oznak in opozoril ter analizirani smiselno glede na materiale, izdelavo in namen; na mehanske, mikrobiološke in izbrane kemijske parametre (migracija elementov, PAO, ftalati, bisfenol A, N-nitrozamini in N-nitrozabilne snovi, primarni aromatski amini, alergene dišave).

Pregled naštetih skupin vzorcev glede na tip igrače so prikazane v grafu 7.

Graf 7 – Pregled vzorcev glede na tip igrače

Odvzetih je bilo pet vzorcev igrač iz trde plastike z baterijami. V celoti so bili skladni štirje vzorci. En vzorec je bil neskladen glede pomanjkljivih navedb kot je zahtevano v standardu EN ISO 62115 ter glede presežene emisijske ravni zvočnega tlaka.

Od petih odvzetih vzorcev ropotuljic / mobitelov sta bila skladna dva vzorca. Dva sta bila neskladna zaradi pomanjkljivih navedb v slovenskem jeziku, saj ni bilo navedenih navodil, informacij, opozoril, kot je navajal proizvajalec v drugih tujih jezikih. Pri enem vzorcu igrače, namenjene <3 leta, je bila ugotovljena neskladnost zaradi ločitve majhnih trdih delov (po izvedbi nateznega preskusa), ki so se prilegali v valj za majhne dele. Glede na izvedeno oceno tveganja je ta neskladnost bila ocenjena kot resno tveganje. Vsi vzorci so bili skladni glede kemijskih lastnosti..

Odvzetih je bilo tudi pet vzorcev igrač s prisesalnimi kavicami. V tej skupini igrač je bil skladen en vzorec igrače. Pri štirih so bile neskladne oznake in opozorila, pri dveh dodatno še mehanske in fizikalne lastnosti, pri enem od teh dveh pa še vsebnost ftalatov v prisesalni katici. Dva vzorca sta bila neskladna glede mehanskih in fizikalnih lastnosti, zaradi ločitve

majhnih delcev, predolge vrvice. En vzorec pa je tudi vseboval di-2-etilheksil ftalat (DEHP) v koncentraciji višji od mejne vrednosti 0,1%. Glede na izvedeno oceno tveganja, je bilo pri obeh vzorcih ugotovljeno resno tveganje.

V skupini baloni z baterijami sta bila od petih vzorcev v celoti skladna dva vzorca. Ostali trije so bili neskladni zaradi pomanjkljivih navedb v slovenskem jeziku, saj ni bilo navedenih navodil, informacij, opozoril, kot je navajal proizvajalec v drugih tujih jezikih (LED, gumbne baterije...).

Od petih vzorcev grizal so bili glede kemijskih in mehanskih lastnosti skladni vsi vzorci. Dva vzorca sta bila neskladna zaradi navedb oznak, navodil in opozoril v slovenskem jeziku.

Od petih vzorcev igrač »slime«-sluzi so bili v celoti skladni trije vzorci. En je bil neskladen zaradi navedb oznak, navodil in opozoril v slovenskem jeziku (prav tako ni bilo oznak v tujem jeziku). Ta vzorec je bil glede na videz vsebine sluzi dveh kosov vzorca preiskan tudi glede mikrobioloških lastnosti. Ugotovljeno je bilo povečano skupno število mikroorganizmov, pri kosu odvzetega vzorca »motnega« videza sluzi (več kot je priporočena mejna vrednost). Patogeni mikroorganizmi niso bili prisotni. En vzorec je bil neskladen glede migracije bora, za skupino igrač kategorije II.

V skupini igrač s tekočino je bilo vzorčeno pet izdelkov, v tej skupini je bil skladen en vzorec igrače. Pri štirih so bile neskladne oznake in opozorila zaradi nečitljivih, nerazumljivih ali nejasno vidnih navedb (bodisi napisanih »z roko«, ali na nalepki zbrisanih, kot posledica slabše kvalitete tiska, prekritih z nalepko s ceno) ali pa so bila opozorila pomanjkljiva, glede na navedbe proizvajalca v tujih jezikih; en vzorec ni imel nobenih navedb opozoril, navodil in informacij v slovenskem jeziku.

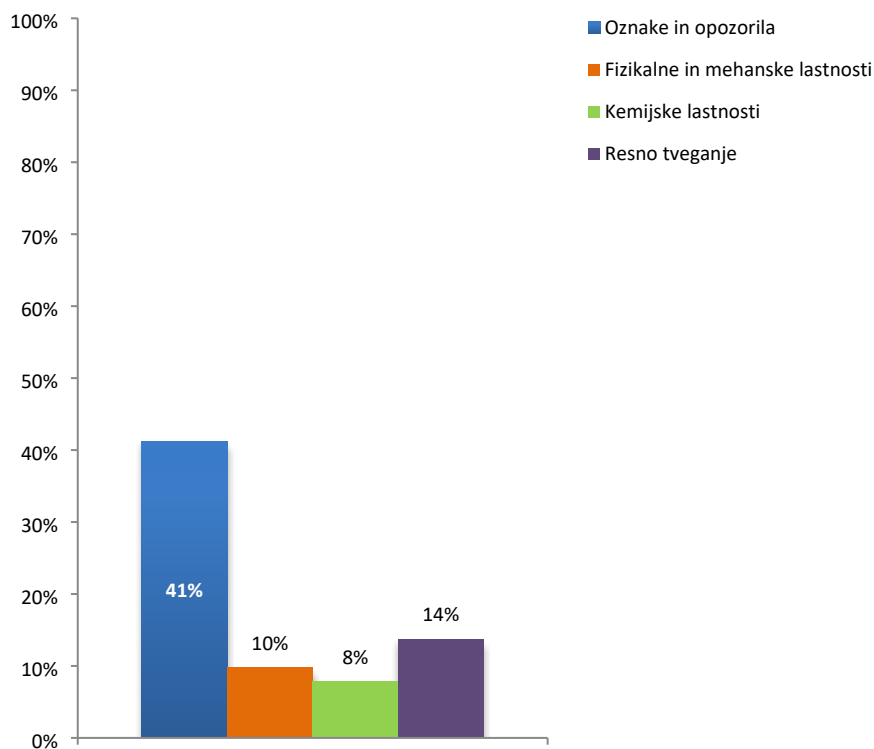
Od petih igrač iz skupine Igrače z izstrelki so bili v celoti skladni trije vzorci. Pri enem vzorcu igrače, je bila ugotovljena neskladnost zaradi premajhne dolžine projektila s prisesalno kapici, ki je tako majhna, da prehaja skozi testno šablono. Glede na izvedeno oceno tveganja, je bila ta neskladnost ocenjena kot resno tveganje. En vzorec je imel pomanjkljive navedbe opozoril v slovenskem jeziku (opis nevarnosti majhnih delcev, da se ne meri projektila v obraz, oči).

Odvzetih je bilo 10 igrač iz mehke plastike. V celoti je bilo skladnih šest vzorcev. Dva vzorca sta bila neskladna zaradi pomanjkljivih navedb opozoril v slovenskem jeziku (nečitljiva navedba starosti z »ročnim« zapisom, odsotnost navedbe vrste nevarnosti), en vzorec pa je imel v slovenskem jeziku navedbe, ki jih proizvajalec v tujem ni navajal, glede na izvedbo igrače (prisotnost funkcionalnih ostrih konic in robov). Dva vzorca sta v mehkih plastičnih delih vsebovala povišane koncentracije ftalatov (DEHP, DBP), eden od teh je bil neskladen tudi zaradi navedb oznak in opozoril.

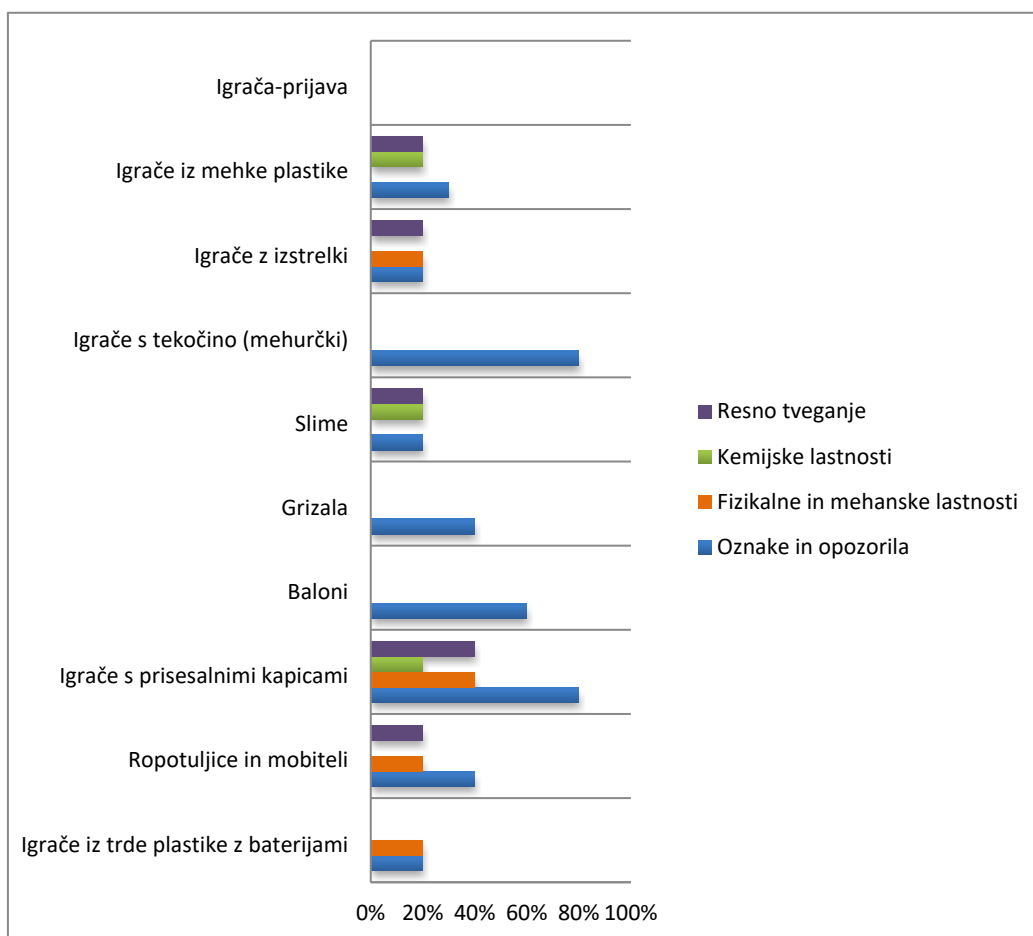
Glede na klasifikacijo di-2-etilheksil ftalata in dibutil ftalata (spojine s CMR lastnostmi) sta bila vzorca ocenjena kot nevarna, saj takšna vsebnost ugotovljene vsebnosti ftalatov predstavlja resno tveganje.

Skupen pregled parametrov, kjer so bile ugotovljene neskladnosti, je prikazan v grafu 8, pregled parametrov po skupinah izdelkov, kjer so bile ugotovljene neskladnosti, pa v grafu 9.

Graf 8 - Pregled parametrov, kjer so bile ugotovljene neskladnosti

Graf 9 - Pregled parametrov po skupinah izdelkov, kjer so bile ugotovljene neskladnosti

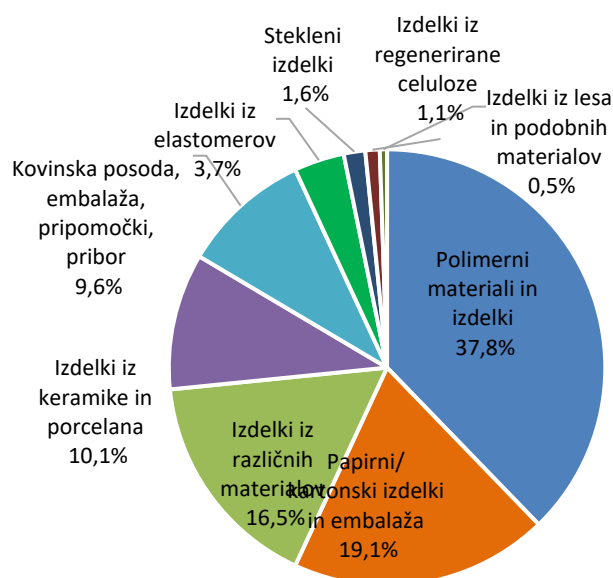

d) Program vzorčenja na področju materialov in izdelkov, namenjenih za stik z žvili

V letu 2023 je Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije v okviru uradnega nadzora odvzel 188 vzorcev materialov in izdelkov, namenjenih za stik z žvili iz naslednjih skupin: 71 vzorcev polimernih (plastičnih) materialov in izdelkov, 36 vzorcev papirnih/kartonskih izdelkov in embalaže, 31 vzorcev izdelkov iz različnih materialov (emajlirani izdelki, kovinski izdelki s premazi, izdelki iz polimernih in kovinskih materialov, laminati različnih materialov itd), 19 vzorcev izdelkov iz keramike in porcelana, 18 vzorcev iz skupine kovinska posoda, embalaža, pripomočki, pribor, sedem vzorcev izdelkov iz elastomerov, tri vzorce izdelkov iz stekla, dva vzorca izdelkov iz regenerirane celuloze in en vzorec iz skupine izdelkov iz lesa in podobnih materialov.

Naštete skupine odvzetih vzorcev so prikazane v grafu 10.

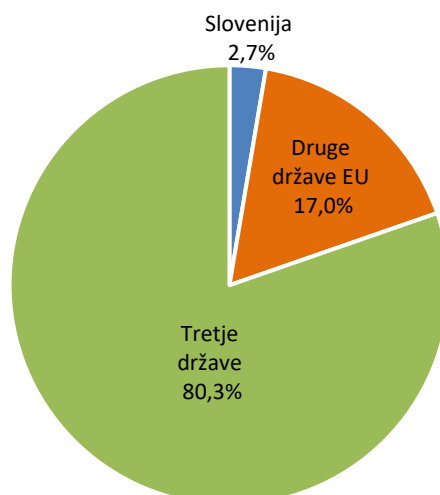
Graf 10 - Vzorci glede na vrsto materiala

151 vzorcev je bilo po poreklu iz tretjih držav, 32 vzorcev iz ostalih držav članic Evropske unije in pet vzorcev iz Slovenije. Podatek o dejanskem poreklu izdelka ni vedno na voljo. Če poreklo ni posebej navedeno, se podatek nanaša na sedež proizvajalca ali dobavitelja. Deleži analiziranih vzorcev po poreklu so prikazani v grafu 11.

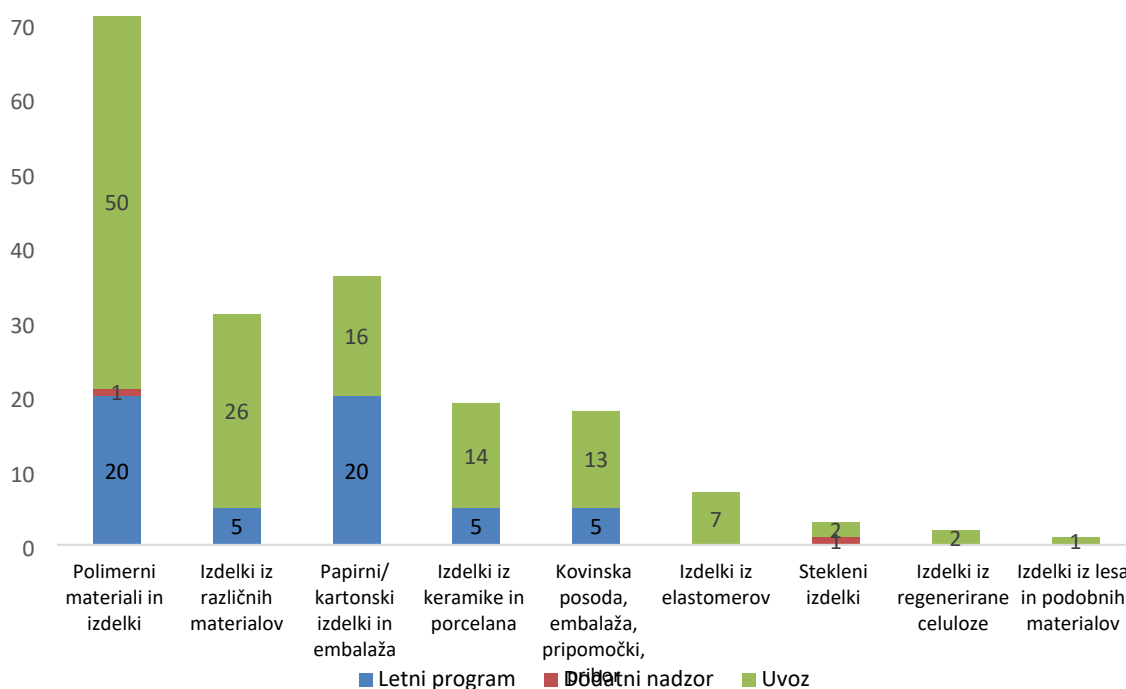

Graf 11 - Delež analiziranih vzorcev po poreklu

Od skupno 188 vzorcev jih je bilo 55 odvzetih v okviru letnega programa vzorčenja, dva v okviru dodatnega nadzora in 131 v okviru uradnega nadzora ob vnosu (uvoz). Število odvzetih vzorcev po skupinah vzorcev in povodu vzorčenja je prikazano v grafu 12.

Graf 12 - Število odvzetih vzorcev po skupinah in povodu vzorčenja

Izbira vrste preskušanja je odvisna od vrste materiala, njegove kemijske sestave ter od namena in načina uporabe vzorca.

Z identifikacijo materiala se določa ali potrjuje sestava materiala oz. izdelka, namenjenega za stik z živili. Kot samostojna analiza se uporablja tudi za preverjanje skladnosti sestave materiala ob sumu uporabe nedovoljenih aditivov in za preverjanje ustreznosti dokumentacije.

Z določanjem specifične migracije se ugotavlja prehajanje (migracija) posamezne spojine ali skupine spojin, ki bi lahko predstavljale tveganje za zdravje.

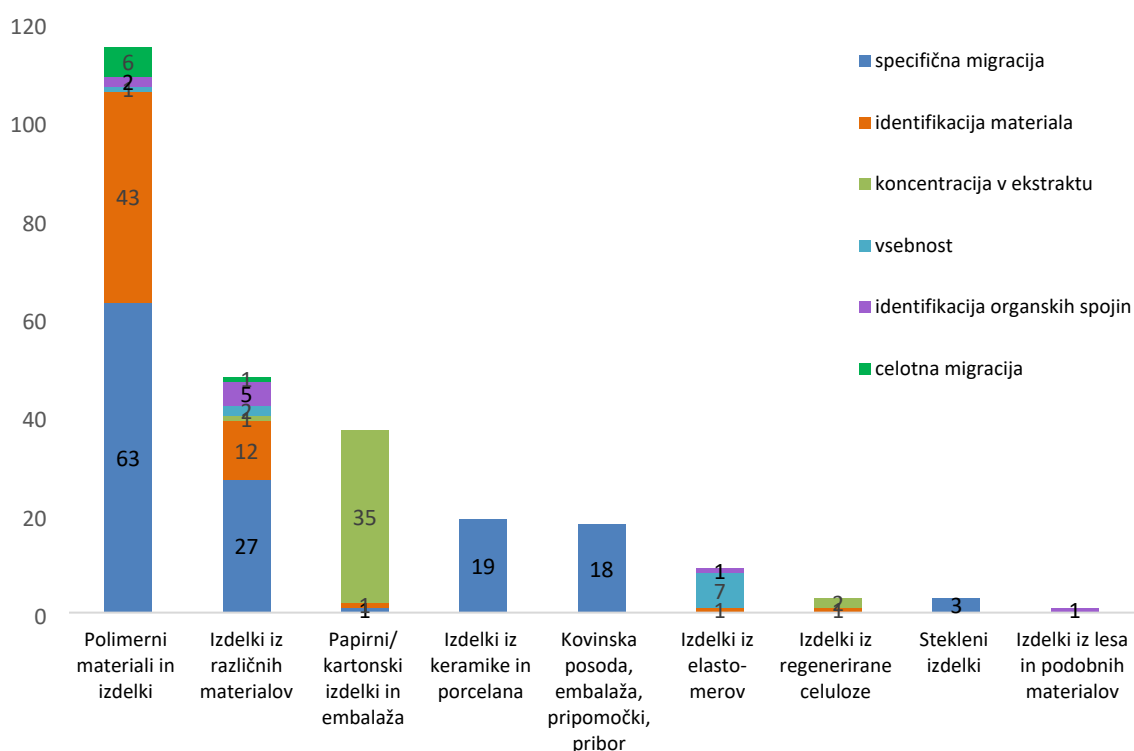
Celotna migracija, ki se ugotavlja pri polimernih materialih, predstavlja skupno količino ne hlapnih snovi, ki prehajajo iz materiala v simulant za živila. S to analizo ne dobimo podatka o posameznih snoveh, ki migirajo, zato je to indikacijski parameter in merilo inertnosti materiala.

Določanje vsebnosti snovi v vzorcu se izvaja glede na predpisane omejitve za nekatere spojine v posameznih vrstah materialov. Pri vzorcih iz papirja/kartona se določa koncentracija spojine v ekstraktu vzorca, ki predstavlja oceno potencialne migracije v živila.

S preskušanjem identifikacije organskih spojin pa se ugotavlja morebitna prisotnost spojin, ki niso odobrene za uporabo pri izdelavi materialov namenjenih za stik z živilo.

Odvzeti vzorci so bili preskušani na eno ali več skupin preskušanj. Pri 131 vzorcih se je določala specifična migracija ene ali več snovi v modelno raztopino (monomeri, kovine, razgradni produkti, aditivi itd), pri 58 vzorcih identifikacija materiala, pri 38 vzorcih koncentracija spojine v ekstraktu (aditivi, kovine itd), pri 10 vzorcih vsebnost spojin (hlapne spojine, izocianati), pri devetih vzorcih identifikacija organskih spojin in pri sedmih vzorcih celotna migracija v modelne raztopine oziroma simulante. Nekatere analize so bile izvedene na več podenotah (sestavnih delih) vzorcev. Število vzorcev iz posameznih skupin materialov, ki so bili preskušani na posamezne skupine preskušanj, je prikazano v grafu 13.

Graf 13 - Število vzorcev po skupinah materialov in skupinah preskušanj

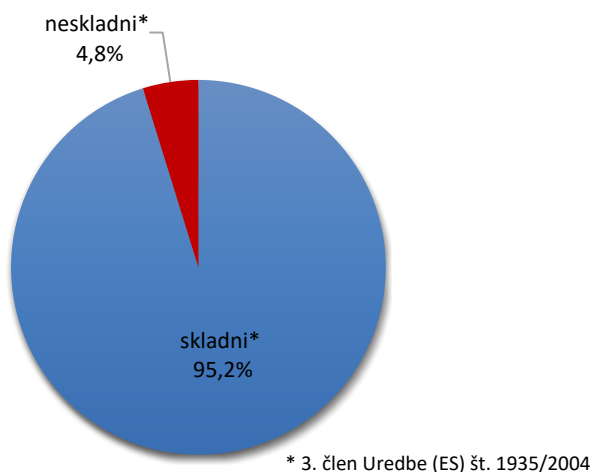
Od skupnega števila odvzetih vzorcev je bilo kot neskladnih ocenjenih devet vzorcev, in sicer en vzorec, odvzet v okviru programa vzorčenja in osem v okviru uradnega nadzora ob uvozu.

Iz skupine polimernih materialov in izdelkov je bil kot neskladen ocenjen en vzorec izdelka iz poliamida (zajemalka) zaradi specifične migracije primarnih aromatskih aminov. Dva

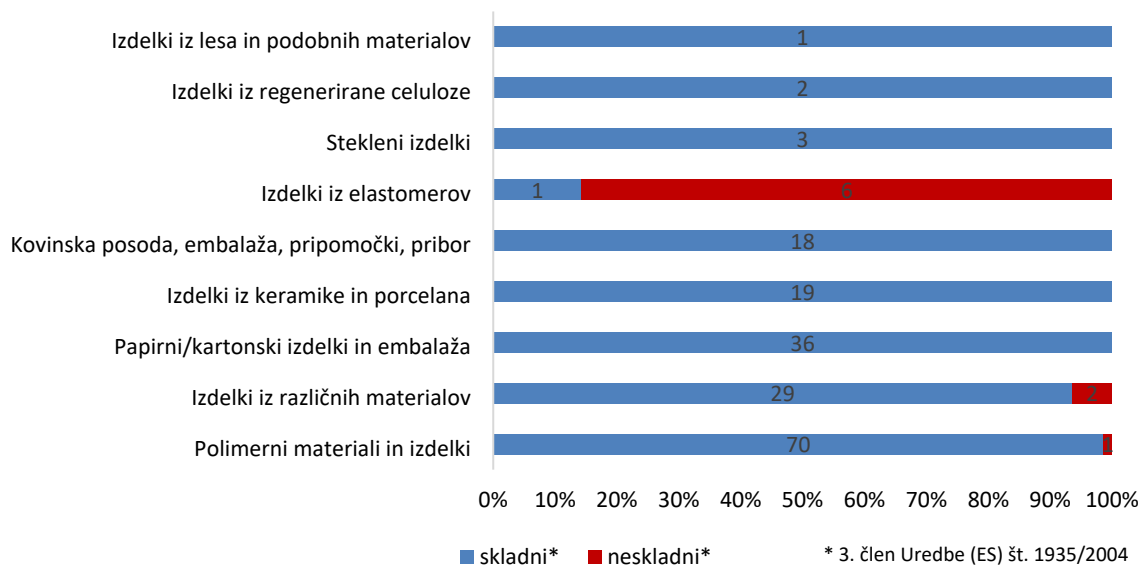
neskladna vzorca sta bila tudi iz skupine izdelkov iz različnih materialov, in sicer kuhinjski robot, ki je vključeval spatulo, zaradi previsoke vsebnosti hlapnih snovi ter navojni pokrov zaradi neustreznih organoleptičnih lastnosti, ki lahko vplivajo na organoleptične lastnosti živila.

Kot neskladnih je bilo ocenjenih tudi šest vzorcev izdelkov iz elastomerov (model in pladenj za peko, krožnik, skodelica, kuhalnica in spatula) zaradi prevelike vsebnosti hlapnih snovi. Delež neskladnih vzorcev glede na celotno število odvzetih vzorcev je prikazan v grafu 14, število in delež neskladnih vzorcev glede na skupine materialov pa v grafu 15.

Graf 14 - Delež neskladnih vzorcev glede na celotno število odvzetih vzorcev

Graf 15 - Število in delež neskladnih vzorcev glede na skupine materialov

Delež neskladnih vzorcev v letu 2023 (4,8 %) je v primerjavi z letom 2022 (3,0 %) višji, kar je predvsem posledica večjega števila neskladnih vzorcev izdelkov iz silikona. Med leti 2013 in 2023 se je delež neskladnih vzorcev gibal med 1,2 % in 5,8 %, trendna črta pa kaže rahlo naraščanje.

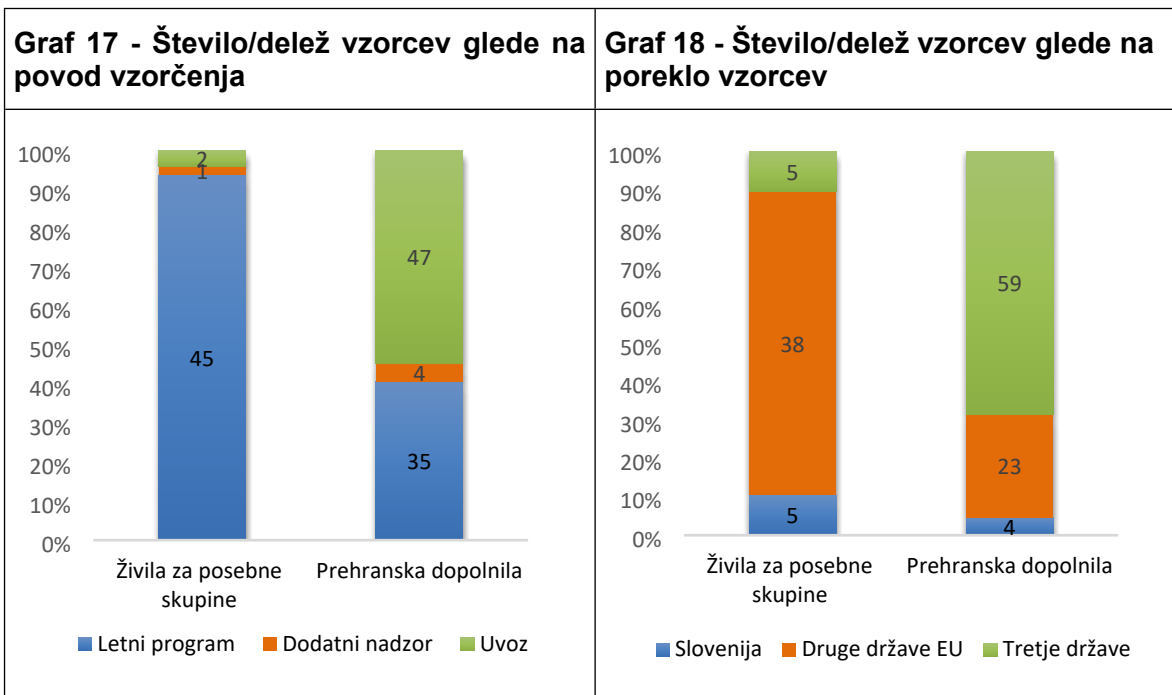
e) Program vzorčenja na področju prehranskih dopolnil in živil za posebne skupine

V letu 2023 so zdravstveni inšpektorji v okviru uradnega nadzora odvzeli 134 vzorcev živil, in sicer 86 vzorcev prehranskih dopolnil in 48 vzorcev živil za posebne skupine; od tega 39 vzorcev živil, namenjenih dojenčkom in majhnim otrokom (otroška hrana) in devet vzorcev živil za posebne zdravstvene namene. Delež vzorcev po skupinah živil je prikazan v grafu 16.

Graf 16 - Vzorci po skupinah živil

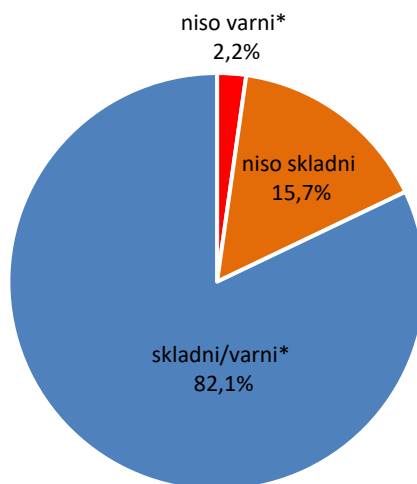

Od skupnega števila vzorcev jih je bilo 80 odvzetih v okviru letnega programa vzorčenja (delno tudi z nakupom prek sredstev za komuniciranje na daljavo), pet v okviru dodatnega nadzora in 49 v okviru uradnega nadzora ob uvozu. Slovenskega porekla je bilo devet vzorcev, iz drugih držav članic Evropske unije je bilo 61 vzorcev, 64 vzorcev pa je izviralo iz tretjih držav. Navedba porekla za tovrstna živila ni obvezen element označbe. Nosilec dejavnosti se za navedbo porekla lahko odloči prostovoljno, v kolikor pa tega podatka na označbi ni in ni naveden proizvajalec ali podatek, kje je izdelek proizveden, se za namen poročanja o izvoru odvzetih vzorcev upošteva podatek o državi nosilca dejavnosti, ki je odgovoren za izdelek in je naveden na označbi. Število oziroma delež vzorcev glede na povod vzorčenja in glede na poreklo vzorcev je prikazano v grafih 17 in 18.

Od 134 odvzetih vzorcev živil je bilo za tri vzorce ocenjeno, da niso v skladu z določili 14. člena Uredbe (ES) št. 178/2002 oz. da niso varni, 21 vzorcev je bilo ocenjenih kot neskladnih. Deleži vzorcev živil glede na oceno varnosti oziroma skladnosti so prikazani v grafu 19.

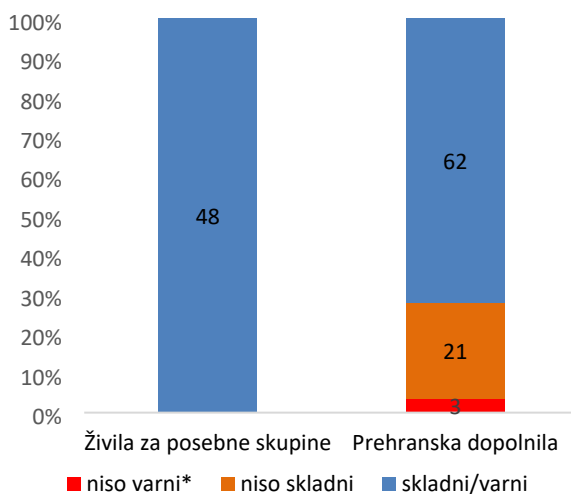
Graf 19 - Deleži vzorcev živil glede na oceno varnosti/skladnosti

* 14. člen Uredbe (ES) št. 178/2002

Vsi vzorci živil za posebne skupine (otroška hrana in živila za posebne zdravstvene namene) so bili glede na analizirane parametre ocenjeni kot skladni in varni. Od 86 vzorcev prehranskih dopolnil je bilo za tri vzorce ocenjeno, da niso varni, 21 pa je bilo ocenjenih kot neskladnih. Število oziroma delež vzorcev po skupinah živil glede na oceno skladnosti in varnosti je prikazan v grafu 20.

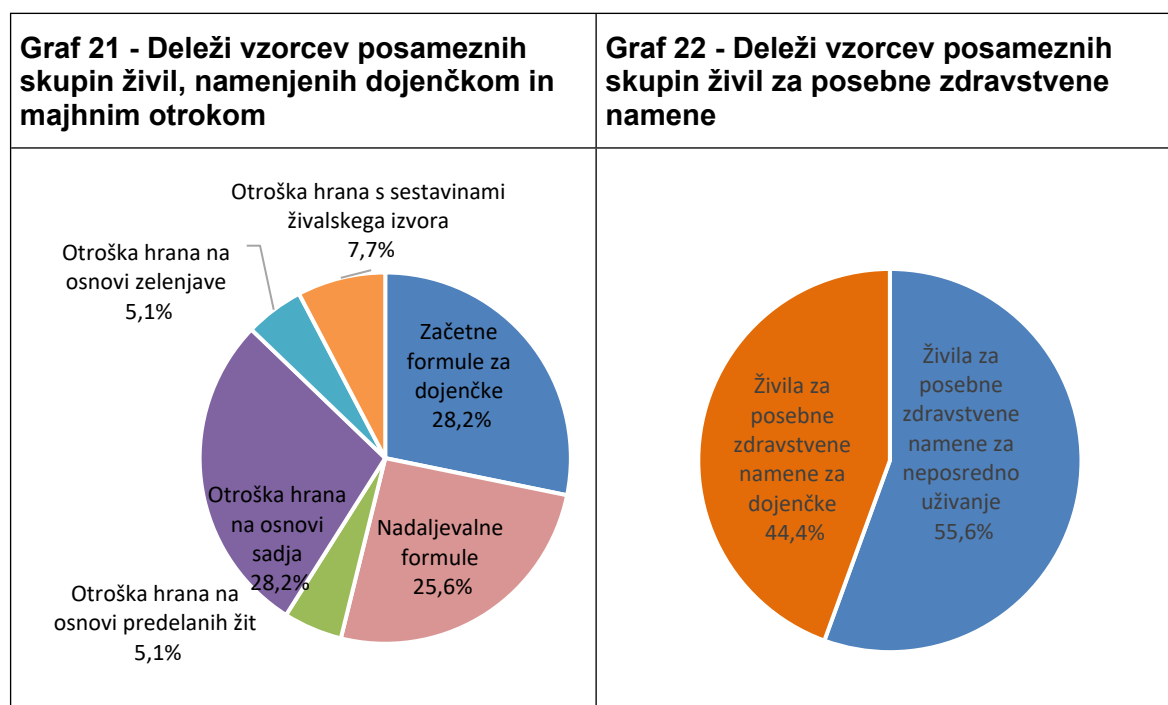
Graf 20 - Število/delež vzorcev po skupinah živil glede na oceno skladnosti/varnosti

* 14. člen Uredbe (ES) št. 178/2002

48 vzorcev živil za posebne skupine je sestavljalo 11 vzorcev začetnih formul za dojenčke, 10 vzorcev nadaljevalnih formul, dva vzorca otroške hrane na osnovi predelanih žit ter 16 vzorcev ostale otroške hrane - od tega 11 vzorcev na osnovi sadja, dva vzorca na osnovi zelenjave in trije vzorci obrokov za dojenčke s sestavinami živalskega izvora. Odvzeti so bili tudi štirje vzorci živil za posebne zdravstvene namene, namenjeni dojenčkom in pet vzorcev živil za posebne zdravstvene namene za neposredno uživanje za ostalo populacijo.

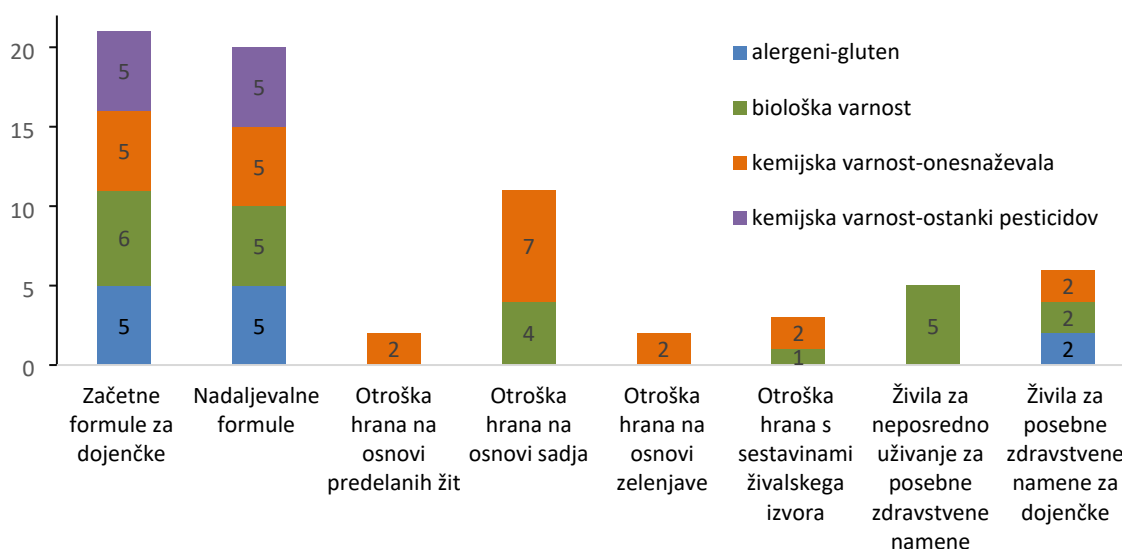
Deleži vzorcev posameznih skupin živil, namenjenih dojenčkom in majhnim otrokom ter živil za posebne zdravstvene namene so prikazani v grafih 21 in 22.

16 vzorcev živil, namenjenih dojenčkom in majhnim otrokom, je bilo analiziranih glede biološke varnosti (*Salmonella spp.*, *Cronobacter spp.*, *Listeria monocytogenes*); 23 vzorcev glede vsebnosti onesnaževal (kovine, policiklični aromatski ogljikovodiki, mikotoksini, tropanski alkaloidi, akrilamid, nitrati); pet vzorcev začetnih formul za dojenčke in pet vzorcev nadaljevalnih formul pa dodatno še glede vsebnosti ostankov pesticidov in glede prisotnosti alergena (gluten).

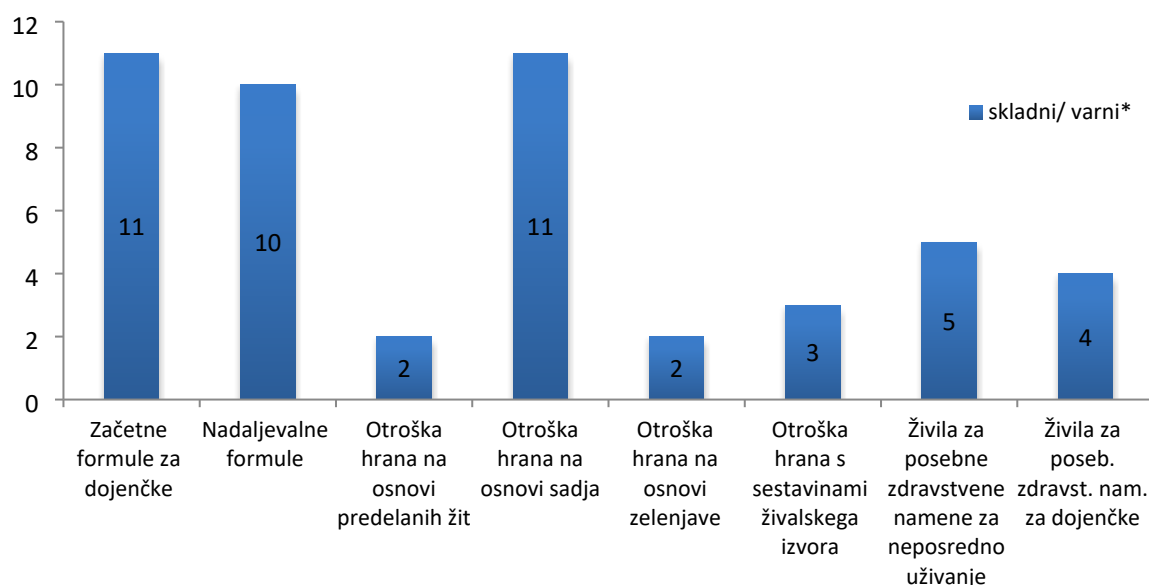
Sedem vzorcev živil za posebne zdravstvene namene je bilo analiziranih na mikrobiološke parametre, ki opredeljujejo mikrobiološko varnost živil (*Salmonella spp.*, *Cronobacter spp.*, *Listeria monocytogenes*), dva vzorca živil za posebne zdravstvene namena za dojenčke pa glede vsebnosti onesnaževal (kovine, policiklični aromatski ogljikovodiki) in glede prisotnosti alergena (gluten). Število analiziranih vzorcev po skupinah živil in parametrih preskušanja je prikazano v grafu 23.

Graf 23 - Število vzorcev po skupinah živil in parametrih preskušanja

Vsi vzorci živil za posebne skupine so bili ocenjeni kot skladni in varni. Število vzorcev živil po skupinah in oceni skladnosti oziroma varnosti je prikazano v grafu 24.

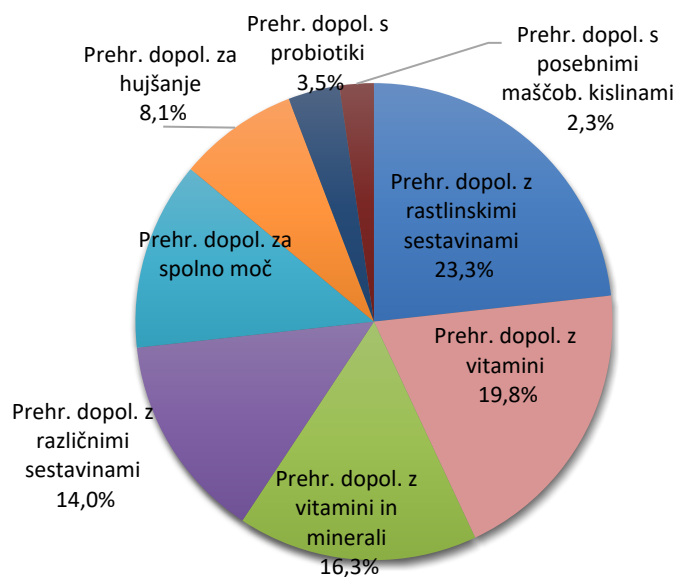
Graf 24 - Število vzorcev po skupinah živil in oceni skladnosti/varnosti*

* 14. člen Uredbe (ES) št. 178/2002

V letu 2023 je bilo odvzetih in preskušanih 86 vzorcev prehranskih dopolnil, od tega 20 vzorcev prehranskih dopolnil z rastlinskimi sestavinami, 17 vzorcev prehranskih dopolnil z vitamini, 14 vzorcev prehranskih dopolnil z vitamini in minerali, 12 vzorcev prehranskih dopolnil z različnimi sestavinami, 11 vzorcev prehranskih dopolnil za spolno moč, sedem vzorcev prehranskih dopolnil za hujšanje, trije vzorci prehranskih dopolnil s probiotiki in dva vzorca prehranskih dopolnil, ki vsebujejo posebne maščobne kisline. Deleži preskušanih vzorcev prehranskih dopolnil glede na sestavo oziroma namen so prikazani v grafu 25.

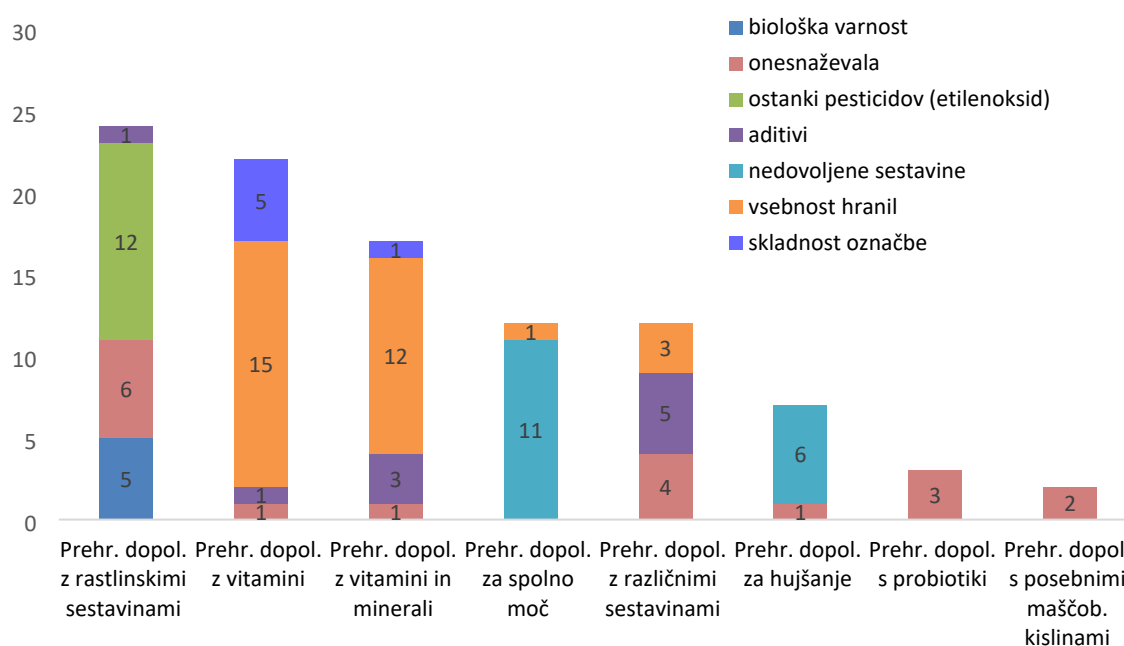
Graf 25 - Deleži preskušanih vzorcev prehranskih dopolnil glede na sestavo/namen

Pri petih vzorcih se je preverjala biološka varnost (*Salmonella spp.*), pri 36 vzorcih pa kemijska varnost; od tega pri 18 vzorcih vsebnost onesnaževal (kovine, policiklični aromatski ogljikovodiki), pri 12 vzorcih vsebnost ostanka pesticida (etilen oksid), pri 10

vzorcih pa skladnost uporabe aditivov (konzervansi, barvila). Pri 17 vzorcih se je preverjala skladnost sestave v smislu prisotnosti nedovoljenih sestavin (učinkovine zdravil in njihovi analogi), pri 31 vzorcih pa glede vsebnosti deklariranih hranil (vitamini, minerali). Pri šestih vzorcih prehranskih dopolnil se je dodatno preverjala še skladnost označbe. Število analiziranih vzorcev prehranskih dopolnil po posameznih skupinah glede na sestavo oziroma namen in po skupinah preskušanj je prikazano v grafu 26.

Graf 26 - Število vzorcev prehranskih dopolnil glede na skupine vzorcev in skupine preskušanj

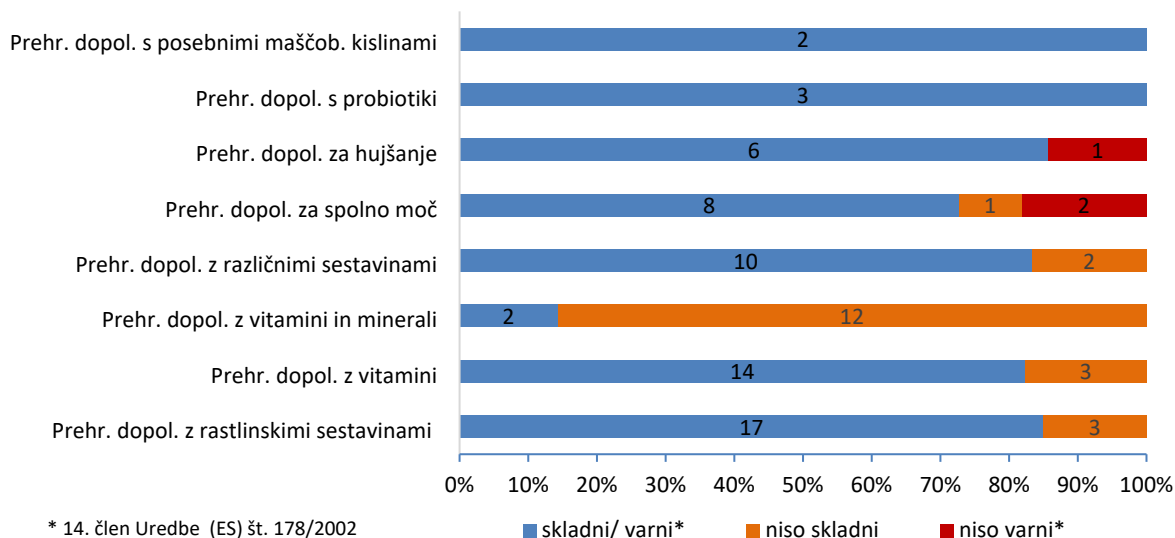
Vseh pet vzorcev, ki so bili preskušani glede biološke varnosti (*Salmonella spp.*), je bilo ocenjenih kot varnih, saj prisotnost salmonеле ni bila odkrita v nobenem vzorcu.

Od 18 vzorcev, ki so bili preskušani glede vsebnosti onesnaževal, so bili trije ocenjeni kot neskladni zaradi presežene vsebnosti živega srebra. Neskladni vzorci so bili odvzeti v okviru uradnega nadzora ob uvozu, zato so bile pošiljke zavrjene. Ocena tveganja za namen ocene varnosti zato ni bila izdelana. Vsi vzorci, ki so bili analizirani glede ostankov pesticidov in skladne rabe aditivov, so bili ocenjeni kot skladni.

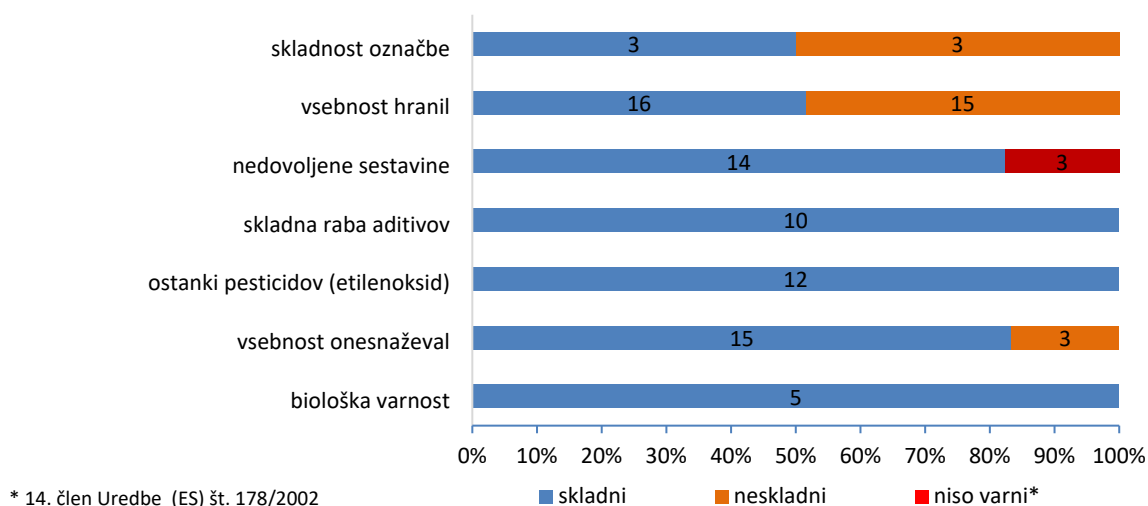
Od 17 vzorcev, ki so bili preskušani glede vsebnosti nedovoljenih sestavin (učinkovine zdravil in njihovi analogi), je bilo za tri vzorce ocenjeno, da niso varni, in sicer eden zaradi vsebnosti sibutramina, eden zaradi vsebnosti tadalafila in eden zaradi vsebnosti analogov zaviralcev PDE-5, katerih vsebnost ni bila navedena na seznamu sestavin. Od 31 vzorcev, ki so bili preskušani glede vsebnosti hranil (vitamini, minerali), je bilo pri 15 vzorcih ugotovljeno, da je odstopanje analizirane vsebnosti, glede na deklarirano količino, presegalo predpisano tolerančno mejo, zato so bili vzorci ocenjeni kot neskladni. Kot neskladni so bili ocenjeni tudi trije vzorci prehranskih dopolnil zaradi ugotovljenih neskladnosti v označbi. Pregled števila oziroma deleža vzorcev prehranskih dopolnil glede na oceno skladnosti in varnosti po skupinah prehranskih dopolnil in po skupinah preskušanj je prikazan v grafih 27 in 28.

Graf 27 - Pregled števila/deleža vzorcev glede na oceno skladnosti/varnosti po posameznih skupinah prehranskih dopolnil

Graf 28 - Pregled števila/deleža vzorcev glede na oceno skladnosti/varnosti po posameznih skupinah preskušanj

V skupini živil za posebne skupine (otroška hrana in živila za posebne zdravstvene namene) neskladnosti, na podlagi katerih bi bilo ocenjeno, da vzorci niso varni, ne beležimo že več let. Ker gre za živila, ki so namenjena najbolj občutljivi populaciji, so redno vključena v letni program vzorčenja. V letu 2023 so bili vsi odvzeti vzorci glede preiskovanih parametrov skladni z zahtevami zakonodaje.

V skupini prehranskih dopolnil neskladnosti ugotavljamo vsako leto. Da prehransko dopolnilo ni varno, je bilo v letu 2019 ocenjeno za en vzorec (1,3 %), v letu 2020 takih vzorcev ni bilo, v letu 2021 jih je bilo sedem (14,3 %), v letu 2022 eden (2,4 %), v letu 2023 pa trije (3,5 %). Kot neskladnih je bilo ocenjenih 21 vzorcev (24,4 %), od tega kar 15, ker je odstopanje med analizirano vsebnostjo hranil (vitamini, minerali) in vsebnostjo navedeno na označbi, presevalo dovoljene tolerančne meje.

7. OBVEŠČANJE IN SODELOVANJE

7.1 OBVEŠČANJE JAVNOSTI IN ČLANIC EVROPSKE UNIJE O NEVARNIH IZDELKIH

Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije je o tistih neskladnih proizvodih, ki so predstavljali tveganje za zdravje ljudi, obveščal javnost z objavami podatkov na svojih spletnih straneh.

Na spletni strani Nevarni proizvodi | GOV.SI je inšpektorat leta 2023 objavil 56 obvestil o nevarnih proizvodih in sicer štiri splošna obvestila in 52 obvestil v zbirki Nevarni in neskladni izdelki.

7.2 SISTEM HITREGA OBVEŠČANJA ZA ŽIVILA IN KRMO - RASFF

Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF) je sistem hitrega obveščanja za živila in krmo. V RASFF je vključenih vseh 28 držav članic Evropske unije, Evropska komisija in Evropska agencija za varnost hrane (EFSA). Polnopravne članice RASFF so tudi Islandija, Liechtenstein in Norveška.

RASFF je glavno orodje za hiter odziv na nevarnost v zvezi z živilom in krmo v Evropski uniji. Če se ugotovi nevarnost za zdravje, se s sistemom RASFF informacije med Evropsko komisijo, EFSA in organi za nadzor živil in krme v državah, ki so vključene v sistem, širijo hitro in učinkovito.

Tako se lahko države hitro in usklajeno odzovejo ter s tem preprečijo, da bi tveganje, povezano z varnostjo živil, ogrozilo potrošnike. Sistem sestavljajo kontaktne točke v vseh državah članicah RASFF, članskih organizacijah in pri Evropski komisiji, ki si izmenjujejo informacije o vsakršnem tveganju za zdravje. Sistem deluje nepretrgoma, s čimer se zagotavlja, da so nujna obvestila poslana in sprejeta v čim krajšem času ter se pristojni organi nanje čim prej odzovejo.

Država članica RASFF, ki ima kakršen koli podatek o resnem tveganju za zdravje v zvezi s hrano ali krmo, mora preko sistema RASFF nemudoma obvestiti Evropsko komisijo. Evropska komisija nato takoj obvesti druge članice, da sprejmejo ustrezne ukrepe. To lahko pomeni tudi, da se izdelek umakne s trga, da se zaščiti zdravje potrošnikov. Komisija oceni vsa prejeta obvestila in jih z eno od štirih vrst obveščanja (opozorilo, informacija, zavrnitev na meji, novica) posreduje vsem članicam RASFF. Članice ukrepajo glede na vrsto obvestila in o sprejetih ukrepih takoj obvestijo Komisijo. Članice lahko na primer umaknejo ali odpokličejo izdelek s trga. Zavrnitev na meji se poleg tega prenese na vse mejne kontrolne točke, tj. prehode vseh 28 držav članic EU, Liechtensteina, Norveške in Švice. S tem se prepreči, da bi se zavrnjeni izdelek znova vnesel v EU prek druge mejne kontrolne točke.

Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije je do 15. aprila 2010 sodeloval v sistemu RASFF kot nacionalna kontaktna točka, od takrat dalje sodeluje kot kontaktna točka.

V letu 2023 je Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije obravnaval skupaj 564 obvestil, ki jih je prejel iz sistema RASFF, od tega se je 20 obvestil nanašalo na nevarne izdelke, posredovane na slovensko tržišče (14 obvestil na področju živil in šest obvestil na področju materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živilom). Inšpektorat je v sistem RASFF na področju živil posredoval 26 obvestil za prehranska dopolnila, od katerih se jih je 14 nanašalo na neodobrena nova živila, tri na neodobren aditiv, tri na prisotnost učinkovine zdravila, dve na odsotnost zdravstvenega certifikata, dve na prenizko vsebnost vitaminov oz. mineralov, ena na nedovoljene sestavine in ena na previsoko vsebnost živega srebra. Na področju materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živilom, smo posredovali deset obvestil o ugotovljenih neskladnih izdelkih, in sicer se jih je sedem nanašalo na preseženo migracijo hlapnih organskih snovi, ena na preseženo migracijo primarnih aromatskih aminov, ena na uporabo nedovoljenega aditiva in ena na neustrezno dokumentacijo.

7.3 EVROPSKI SISTEM UPRAVNE POMOČI IN SODELOVANJA V SKLADU Z UREDBO (EU) 2017/625 – AAC IN FF

Administrative Assistance and Cooperation (AAC) je sistem za izvedbo postopka upravne pomoči in sodelovanja med državami članicami in Komisijo. Uporablja se v skladu z Uredbo (EU) 2017/625 o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmaceutskih sredstvih. Omogoča izmenjavo informacij v primerih neskladnosti, ki ne pomenijo tveganja za zdravje ljudi.

Sumi goljufij z živil se obravnavajo v okviru mreže Food Fraud (FF).

Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije se vključuje v sistem v skladu s pravili, ki jih je določila Komisija.

V letu 2023 je inšpektorat obravnaval 13 obvestil, ki jih je prejel iz sistema AAC oz. FF. Večina obvestil se je nanašala na nedovoljene zdravstvene trditve pri predstavitvi prehranskih dopolnil v spletnih trgovinah, ki so namenjene potrošnikom v različnih državah članicah EU in jih upravljajo slovenski izvajalci dejavnosti. Inšpektorat je v sistem AAC/FFN posredoval osem obvestil, od katerih se jih je sedem nanašalo na prehranska dopolnila (neskladne predstavitve, neskladna sestava) in eno na otroško hrano (prisotnost tujka).

7.4 EVROPSKI SISTEM IZMENJAVE INFORMACIJ – SAFETY GATE RAPEX

Safety Gate Rapid Alert System for Non-Food Consumer Products (Safety Gate RAPEX) je sistem za hitro izmenjavo informacij med nadzornimi organi držav članic in Evropsko komisijo o ukrepih za preprečitev ali omejitev trženja ali uporabe proizvodov, namenjenih potrošnikom, ki ogrožajo zdravje in varnost potrošnika v Evropski Uniji (izjema so hrana, zdravila in medicinski pripomočki, za katere obstajajo drugi sistemi izmenjave informacij).

Pravna podlaga za vzpostavitev sistema Safety Gate RAPEX je Direktiva o splošni varnosti proizvodov 2001/95/ES. Sistem zajema tako informacije o prisilnih ukrepih, ki jih odredi pristojni nadzorni organ, kot tudi o ukrepih, ki jih prostovoljno izvedejo gospodarski subjekti.

Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije v sistemu Safety Gate RAPEX sodeluje v okviru nacionalne mreže, ki vključuje Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo in organe, pristojne za nadzor izvajanja zakona o splošni varnosti proizvodov, med njimi Finančno upravo Republike Slovenije, Urad Republike Slovenije za kemikalije in Tržni inšpektorat Republike Slovenije; slednji je tudi nacionalna kontaktna točka. Vloga nacionalne kontaktne točke je pošiljanje informacij Evropski komisiji in prejemanje le-teh od nje.

V letu 2023 je inšpektorat iz sistema prejel in obravnaval 1615 obvestil o različnih vrstah proizvodov. Obvestila so se nanašala na proizvode, ki so v večini primerov predstavljali resno tveganje za zdravje. Inšpektorji so pri preverjanju prisotnosti teh proizvodov na slovenskem trgu identificirali 19 takih proizvodov.

Na področju splošne varnosti proizvodov je inšpektorat iz sistema prejel in obravnaval 64 obvestil. Na njihovi podlagi ni bilo na slovenskem trgu najdenih izdelkov iz teh obvestil. Na podlagi rezultatov analiz vzorcev proizvodov iz programa vzorčenja inšpektorat je v sistem Safety Gate RAPEX v letu 2023 posredoval dve obvestili iz tega področja, ki sta se nanašali na zaključene postopke iz preteklega leta za dva kopalna sedeža za otroke.

Na področju kozmetičnih proizvodov je inšpektorat iz sistema prejel in obravnaval 1084 obvestil. Pri nadzoru na podlagi obvestil na slovenskem trgu sta bila najdena dva izdelka. Na podlagi rezultatov analiz vzorcev proizvodov iz programa vzorčenja inšpektorat v sistem Safety Gate RAPEX v letu 2023 ni posredoval obvestil o kozmetičnih izdelkih.

Na področju igráč je inšpektorat iz sistema prejel in obravnaval 445 obvestil. Pri nadzoru na podlagi teh obvestil je bilo na slovenskem trgu najdenih 17 igráč, ocenjenih za neskladne zaradi mehanskih in kemijskih lastnosti ter vnetljivosti. Na podlagi rezultatov analiz vzorcev proizvodov iz programa vzorčenja igráč je inšpektorat v sistem posredoval šest obvestil.

Na področju tobaka in povezanih izdelkov je inšpektorat iz sistema prejel in obravnaval 22 obvestil, ki so se nanašala na e-cigarete. Na slovenskem trgu izdelkov ni bilo najdenih.

7.5 SPLETNE STRANI INŠPEKTORATA

Namen spletnih strani inšpektorata je obveščati javnost o nevarnih izdelkih in drugih ugotovitvah inšpektorata, posredovati informacije o organiziranosti in delu inšpektorata ter omogočiti hiter dostop do informacij javnega značaja.

Portal GOV.SI je osrednje spletno mesto državne uprave, na katerem so predstavitvene vsebine vlade, ministrstev, organov v sestavi, vladnih služb in upravnih enot. Namen spletnega mesta je uporabniku na enoten, razumljiv in jasen način podati čim bolj celostne informacije o delovanju državne uprave na različnih vsebinskih področjih.

Portal GOV.SI ima tri vsebinske sklope:

- predstavitvene informacije o posameznem organu državne uprave, o njihovih pristojnostih in organiziranosti;
- vsebinska področja, ki uporabnika vodijo do podrobnih in celostnih informacij o posameznih temah. Tak način predstavitve vsebin uporabniku olajša iskanje želenih informacij, saj le-te išče po vsebini in ne na podlagi védenja, kateri organ je pristojen;
- zbirke (na primer: Nevarni in neskladni izdelki, Javne objave, Prosta delovna mesta, projekti), kjer so na enem mestu zbrane vse javne objave organov državne uprave, kar zagotavlja večjo preglednost in dostopnost informacij.

Vsebinsko prispevajo vsa ministrstva, organi v sestavi, vladne službe in upravne enote. Vsak organ je odgovoren za točnost, pravočasnost in pravilnost objavljenih informacij. Na dnu vsake strani je označeno, kateri organ je odgovoren za objavljene informacije. Pri tem vsi organi vsebine objavljajo skladno z enotnimi standardi, za katere skrbi osrednje uredništvo, ki deluje v okviru Urada vlade za komuniciranje.

7.6 SODELOVANJE PRI PRIPRAVI PREDPISOV

Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije je z Ministrstvom za zdravje in drugimi ministrstvi sodeloval pri pripravi novih predpisov ter podajal pripombe in predlagal spremembe v okviru medresorskih usklajevanj predpisov ter spremembe že obstoječih predpisov z namenom povečanja učinkovitosti inšpekcijskega nadzora. V letu 2023 je inšpektorat sodeloval pri pripravi predpisov s področja zdravstvene dejavnosti, omejevanja uporabe tobačnih in povezanih izdelkov, kozmetičnih izdelkov ter uradnega nadzora na področju živil.

Inšpektorat je med drugim sodeloval pri medresorskem usklajevanju naslednjih predpisov:

- Zakona o interventnih ukrepih na področju zdravstva, dela in sociale ter z zdravstvom povezanih vsebin,
- predloga Zakona o medicinskih pripomočkih,
- predloga Zakona o digitalizaciji zdravstva,
- Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov,
- predloga Zakona o javnih uslužbencih,

- Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o izvajanju Uredbe (ES) o kozmetičnih izdelkih,
- Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o izvajanju uredbe (EU) o uradnem nadzoru in drugih uradnih dejavnostih na področju živil, krme, zdravja in dobrobiti živali ter zdravja rastlin in fitofarmaceutskih sredstev in
- Resolucije o nacionalnem programu varstva potrošnikov 2023 - 2028 in 2024 – 2029.

7.7 SODELOVANJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI, SLUŽBAMI IN ORGANI

Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije je skladno s strategijo delovanja inšpekcijskih služb tudi v letu 2023 aktivno sodeloval z različnimi inšpekcijskimi službami; predvsem z aktivno udeležbo v Inšpekcijskem svetu ter načrtovanjem in izvedbo skupnih inšpekcijskih nadzorov v okviru regijskih koordinacij inšpekcijskih služb.

Na področjih kozmetike in prehranskih dopolnil je glede trženja mejnih izdelkov z zdravili potekalo sodelovanje z Javno agencijo RS za zdravila in medicinske pripomočke. Na področju splošne varnosti proizvodov, na katerem veljajo določila Zakona o splošni varnosti proizvodov in deljene pristojnosti, je potekalo sodelovanje s Tržnim inšpektoratom RS in Uradom RS za kemikalije.

Inšpektorat je izmenjal informacije glede dobrih praks nadzora skladnosti proizvodov na spletu s Tržnim inšpektoratom RS in Finančno upravo RS.

Sodelovalo se je pri nadzoru prodaje izdelkov iz pristojnosti inšpektorata na sejnih in tržnicah skupaj z Finančno upravo RS, Upravo RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, Inšpektoratom RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo, Tržnim inšpektoratom RS in medobčinskimi inšpekcijami.

Sodelovanje je potekalo tudi na področju varnosti živil in sicer v okviru Odbora za obravnavo Nacionalnega večletnega nadzornega programa za ostanke pesticidov in delovne skupine za pripravo programa monitoringa zoonoz.

Z Upravo RS za varno ohrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, Finančno upravo RS, Inšpektoratom RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo in Tržnim Inšpektoratom RS je inšpektorat sodeloval v Medresorski delovni skupini za preprečevanje goljufivih in zavajajočih praks v RS na področju agroživilske verige.

Na področju omejevanja uporabe tobanih in povezanih izdelkov je v okviru Strategije za zmanjševanje posledic rabe tobaka potekalo sodelovanje pri nadzoru s Tržnim inšpektoratom RS, Finančno upravo RS, Inšpektoratom RS za delo in Uradom RS za kemikalije.

S Tržnim inšpektoratom RS, Policijo, Finančno upravo RS, Inšpektoratom RS za delo ter z Upravo RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin je inšpektorat sodeloval v skupnih akcijah, ki so bile usmerjene v spoštovanje določil zakonodaje na področjih omejevanja porabe alkohola na javnih prireditvah in v gostinskih lokalih.

Inšpektorat je v letu 2023 nadaljeval s prakso odstopanja ugotovljenih kršitev, ki ne sodijo v stvarno pristojnost inšpektorata, ter s posvetovanjem o predmetnih zadevah z drugimi inšpekcijskimi organi in službami tudi na ostalih področjih.

7.8 SODELOVANJE Z ORGANI EVROPSKE UNIJE IN TRETJIMI DRŽAVAMI

Inšpektorat na področjih iz svojih pristojnosti sodeluje tudi v evropskih in mednarodnih zadevah. V okviru sodelovanja z organi Evropske unije inšpektorat sodeluje v skupinah predstavnikov organov držav članic in ekspertnih skupinah, sodeluje pri pripravi stališč Republike Slovenije k zakonodajnim predlogom. Inšpektorat je vključen v sisteme hitrega obveščanja, izmenjave informacij in upravne pomoči (RASFF, AAC, FF, ICSMS in Safety Gate RAPEX) ter projekte tehnične pomoči tretjim državam (TALEX). V okviru sodelovanja na širšem mednarodnem področju se inšpektorat odziva na posamezne pobude mednarodnih organizacij, ki se nanašajo na vprašanja iz pristojnosti inšpektorata (npr. Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj in Svetovne zdravstvene organizacije), vključen pa je tudi v delo odborov v okviru Sveta Evrope.

V okviru Evropske unije je inšpektorat sodeloval v skupinah predstavnikov nadzornih organov držav članic in ekspertnih skupinah na področju kozmetičnih proizvodov in varnosti igrac (PEMSAC, ADCO in Toys Expert Group on Toys Safety) in v komitološkem odboru, ustanovljenem v skladu z direktivo o varnosti igrac. V teh skupinah je potekala obravnava problematike nadzora, metod, ukrepov. Cilj njihovega delovanja je pospeševanje sodelovanja med članicami, koordinacija dejavnosti, priprava smernic, izmenjava podatkov, mnenj in izkušenj ter izvedba skupnih projektov. Predstavnik inšpektorata je vključen preko Ministrstva za zdravje v delo Odbora za kozmetiko in varstvo potrošnikov (CD-P-COS), ki deluje v okviru Sveta Evrope.

7.9 SODELOVANJE Z JAVNOSTMI

Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije sodeluje z različnimi javnostmi, med katerimi so tudi občani, nosilci dejavnosti, združenja, strokovne organizacije in mediji. Sodelovanje z omenjenimi javnostmi poteka preko zahtev do dostopa do informacij javnega značaja in vprašanj, posredovanih na glavno pisarno inšpektorata ali neposredno inšpektorjem oziroma zaposlenim na inšpektoratu.

V skladu z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja je inšpektorat v letu 2023 obravnaval 12 zahtev za dostop do informacij javnega značaja. Prosilcem je bila njihova zahteva v celoti odobrena in dostop v celoti omogočen v petih primerih, v šestih primerih je bil odobren le delni dostop, v enem primeru pa je bila prosilcu zahteva v celoti zavrnjena. Razlogi za zavrnitev zahtev so bili, da je šlo je za osebne podatke, ki jih je treba prikriti oziroma dejstvo, da je šlo za podatke, glede katerih je dostop v skladu z zakonom prepovedan. Pri vseh zavrnitvah je bilo skladno z zakonom odločeno z odločbo, zoper odločbe ni bilo podanih pritožb na Informacijskega pooblaščenca.

Na podlagi Zakona o medijih je inšpektorat prejel in odgovoril na 79 novinarskih vprašanj.

Na spletni strani Nevarni proizvodi | GOV.SI je inšpektorat objavil 52 obvestil potrošnikom, ki so se večinoma nanašala na neskladne oziroma nevarne proizvode, v kategorijah: igrače, kozmetika, predmeti za nego in varstvo otrok ter otroška oprema, materiali, namenjeni za stik z živili, prehranska dopolnila in živila za posebne skupine. Na spletni strani organa pa so bile objavljene štiri novice, ki pa so se nanašale na obveščanje potrošnikov o zavajajočem oglaševanju in uporabo lažnih identitet znanih osebnosti za namen promocije in prodaje prehranskih dopolnil in na najavo poostrenih nadzorov inšpektorata.

8. ZAKONODAJA IN PREDPISI V PRISTOJNOSTI ZDRAVSTVENEGA INŠPEKTORATA

8.1 SPLOŠNI PREDPISI

- Zakon o zdravstveni inšpekciji, Uradni list RS, št. 59/06 – uradno prečiščeno besedilo, 40/14 –ZIN-B, 196/21 – ZDOsk in 29/22,
- Zakon o inšpekcijskem nadzoru, Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/14
- Zakon o državni upravi, Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, 51/16, 36/21, 82/21, 189/21, 153/22 in 18/23,
- Zakon o upravnih taksah, Uradni list RS, št. 106/10 – uradno prečiščeno besedilo, 14/15 – ZUUJFO, 84/15 – ZZelP-J, 32/16, 30/18 – ZKZaš in 189/20 – ZFRO,
- Zakon o prekrških, Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16, 15/17 - odl. US, 73/19 - odl. US, 175/20 – ZIUOPDVE in 5/21 – odl. US,
- Uredba o organih v sestavi ministrstev, Uradni list RS, št. 35/15, 62/15, 84/16, 41/17, 53/17, 52/18, 84/18, 10/19, 64/19, 64/21, 90/21, 101/21, 117/21, 78/22, 91/22 , 25/23, 127/23 in 19/24,
- Zakon o splošnem upravnem postopku, Uradni list RS, št. 24/06 - uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS - 1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb,
- Uredba o upravnem poslovanju, Uradni list RS, št. 9/18, 14/20, 167/20, 172/21, 68/22, 89/22, 135/22, 77/23 in 24/24,
- Zakon o varstvu potrošnikov, Uradni list RS, št. 130/22,
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT, 43/19, 121/21 – ZJN-3B in 78/23 – ZORR,
- Zakon o kazenskem postopku, Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo, 96/22 – odl. US in 2/23 – odl. US,
- Zakon o zdravstveni dejavnosti, Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12-ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US, 73/19, 82/20, 152/20 – ZZUOOP, 203/20 – ZIUPOPDVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 100/22 – ZNUZSZS, 132/22 – odl. US, 141/22 – ZNUNBZ, 14/23 – odl. US in 84/23 – ZDOsk-1.

8.2 ZDRAVSTVENA DEJAVNOST

- Zakon o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13 in 84/23 – ZDOsk-1 , 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 - odl. US, 73/19, 82/20, 152/20 – ZZUOOP, 203/20 – ZIUPOPDVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 100/22 – ZNUZSZS, 132/22 – odl. US, 141/22 – ZNUNBZ in 14/23 – odl. US),
- Pravilnik o vrstah zdravstvene dejavnosti (Uradni list RS, št. 58/22, 89/22, 14/23 in 34/23),
- Pravilnik o registru in licencah izvajalcev v dejavnosti zdravstvene ali babiške nege (Uradni list RS, št. 152/20 in 195/21),
- Odredba o seznamu izvajalcev zdravstvenih poklicev, ki morajo biti vpisani v register in imeti veljavno licenco (Uradni list RS, št. 16/13 in 190/21),
- Odredba o seznamu poklicev za zdravstveno dejavnost (Uradni list RS, št. 111/22),
- Pravilnik o registru in licencah izvajalcev fizioterapevtske dejavnosti (Uradni list RS, št. 59/10),
- Pravilnik o registru izvajalcev laboratorijske medicine (Uradni list RS, št. 113/06 in 15/17),

- Pravilnik o vodenju registra zasebnih zdravstvenih delavcev (Uradni list RS, št. 24/92, 98/99 – ZZdrS in 35/00),
- Pravilnik o pripravi in strokovnih izpitih zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev na področju zdravstvene dejavnosti (Uradni list RS, št. 76/22).

8.3 PACIENTOVE PRAVICE

- Zakon o pacientovih pravicah (ZPacP) (Uradni list RS, št. 15/08, 55/17, 177/20 in 100/22 – ZNUZSZS),
- Pravilnik o naročanju in upravljanju čakalnih seznamov ter najdaljših dopustnih čakalnih dobah (Uradni list RS, št. 3/18, 201/20, 103/21 in 132/22),
- Zakon o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (Uradni list RS, št. 65/00, 47/15, 31/18, 152/20 – ZZUOOP, 175/20 – ZIUOPDVE, 203/20 – ZIUPOPDVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 206/21 – ZDUPŠOP, 141/22 – ZNUNBZ in 18/23 – ZDU-10).

8.4 ZDRAVNIŠKA SLUŽBA

- Zakon o zdravniški službi (ZZdrS) (Uradni list RS, 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej-K, 49/18, 66/19, 199/21, 136/23 – ZIUZDS in 35/24),
- Zakon o priznavanju poklicnih kvalifikacij zdravnik, zdravnik specialist, doktor dentalne medicine in doktor dentalne medicine specialist (ZPPKZ) (Uradni list RS, št. 107/10, 40/17 – ZZdrS-F, 203/20 – ZIUPOPDVE in 136/23 – ZIUZDS),
- Pravilnik o vrstah, vsebini, trajanju in poteku specializacij zdravnikov (Uradni list RS, št. 22/18, 187/20 in 87/21),
- Pravilnik o pripravi in strokovnih izpitih zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev na področju zdravstvene dejavnosti (Uradni list RS, št. 76/22),
- Pravilnik o pogojih, ki jih morajo izpolnjevati zdravstveni zavodi in zasebne ordinacije za izvajanje programov pripravištva, sekundariata in specializacij zdravnikov in zobozdravnikov (Uradni list RS, št. 110/00, 112/07 in 40/17 – ZZdrS-F),
- Pravilnik o registru zdravnikov (Uradni list RS, št. 67/22),
- Pravilnik o pogojih, pod katerimi zdravniku ni treba opravljati dežurstva (Uradni list RS, št. 44/09),
- Program pripravištva za poklic zdravnik (Uradni list RS, št. 33/95, 60/95, 59/96, 62/96, 98/99 – ZZdrS in 40/17 – ZZdrS-F),
- Pravilnik o zdravniških licencah (Uradni list RS, št. 48/15 in 58/22).

8.5 DUŠEVNO ZDRAVJE

- Zakon o duševnem zdravju (ZDZdr) (Uradni list RS, št. 77/08, 46/15 – odl. US, 44/19 – odl. US, 109/23 in 136/23 – ZIUZDS),
- Pravilnik o kadrovskih, tehničnih in prostorskih pogojih izvajalcev psihiatričnega zdravljenja ter o postopku njihove verifikacije (Uradni list RS, št. 63/09).

8.6 PRESADITEV DELOV TELESA ZARADI ZDRAVLJENJA

- Zakon o pridobivanju in presaditvi delov človeškega telesa zaradi zdravljenja (Uradni list RS, št. 56/15 in 186/21 – KZ-11),
- Pravilnik o sledljivosti in uničenju človeških organov namenjenih za presaditev ter o nacionalni identifikacijski številki (Uradni list RS, št. 76/15),
- Pravilnik o poročanju in obvladovanju hudih neželenih dogodkov in hudih neželenih reakcij pri ravnanju s človeškimi organi (Uradni list RS, št. 76/15),
- Pravilnik o uvrstitvi oseb na čakalni seznam zaradi zdravljenja s presaditvijo delov človeškega telesa (Uradni list RS, št. 85/16),
- Pravilnik o opredelitvi v zvezi z darovanjem delov človeškega telesa (Uradni list RS, št. 29/17),

- Pravilnik o načinu varstva osebnih podatkov dajalcev in prejemnikov delov človeškega telesa zaradi zdravljenja (Uradni list RS, št. 75/03 in 56/15 – ZPPDČT),
- Pravilnik o načinu povezovanja s sorodnimi tujimi in mednarodnimi organizacijami in izmenjavi delov človeškega telesa z drugimi državami (Uradni list RS, št. 70/03 in 56/15 – ZPPDČT),
- Pravilnik o postopku obveščanja o smrti oseb, ki pridejo v poštev kot dajalci delov človeškega telesa zaradi presaditve (Uradni list RS, št. 85/01 in 56/15 – ZPPDČT),
- Pravilnik o medicinskih merilih, načinu in postopku ugotavljanja možganske smrti ter sestavi komisije za ugotavljanje možganske smrti (Uradni list RS, št. 70/01 in 56/15 – ZPPDČT),
- Pravilnik o načinu konzerviranja in postopkih prevoza človeških organov (Uradni list RS, št. 12/16).

8.7 RAVNANJE Z ODPADKI, KI NASTANEJO PRI OPRAVLJANJU ZDRAVSTVENIH DEJAVNOSTI

- Zakon o varstvu okolja (ZVO - 1) (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08-ZFO-1A, 70/08, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg, 84/18 – ZIURKOE, 158/20 in 44/22 – ZVO-2),
- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22 in 18/23 – ZDU-10)
- Uredba o ravnanju z odpadki, ki nastajajo pri opravljanju zdravstvene in veterinarske dejavnosti in z njima povezanih raziskavah (Uradni list RS, št. 89/08 in 44/22 – ZVO-2),
- Uredba o ravnanju z amalgamskimi odpadki, ki nastanejo pri opravljanju zdravstvene dejavnosti in z njo povezanih raziskavah (Uradni list RS, št. 89/08 in 44/22 – ZVO-2).

8.8 NALEZLJIVE BOLEZNI

- Zakon o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/20 – ZIUZEOP, 142/20, 175/20 – ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP, 82/21, 178/21 – odl. US, in 125/22),
- Zakon o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (Uradni list RS, št. 65/00, 47/15, 31/18, 152/20 – ZZUOOP, 175/20 – ZIUOPDVE, 203/20 – ZIUPOPDVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 206/21 – ZDUPŠOP, 141/22 – ZNUNBZ, 18/23 – ZDU-10 in 84/23 – ZDOsk-1),
- Pravilnik o pogojih za pripravo in izvajanje programa preprečevanja in obvladovanja bolnišničnih okužb (Uradni list RS, št. 74/99, 92/06, 10/11),
- Pravilnik o potrdilih, vodenju evidenc in zagotavljanju podatkov o cepljenju, neželenih učinkih po cepljenju in zdravstvenih napakah pri cepljenju (Uradni list RS, št. 24/17),
- Pravilnik o določitvi Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2023 (Uradni list RS, št. 89/23),
- Pravilnik o prijavi nalezljivih boleznih in posebnih ukrepih za njihovo preprečevanje in obvladovanje (Uradni list RS, št. 16/99 in 58/17),
- Pravilnik o prevozu in pokopu posmrtnih ostankov (Uradni list RS, št. 53/17 in 56/17 – popr.),
- Pravilnik o pogojih, načinu in sredstvih za izvajanje dezinfekcije, dezinfekcije in deratizacije (Uradni list RS, št. 88/00),
- Pravilnik o pitni vodi (Uradni list RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15, 51/17 in 61/23),
- Pravilnik o prezračevanju in klimatizaciji stavb (Uradni list RS, št. 42/02, 105/02, 110/02 – ZGO-1, 61/17 – GZ in 199/21 – GZ-1).

8.9 MINIMALNI SANITARNO ZDRAVSTVENI POGOJI

Javni zdravstveni in socialni zavodi

- Pravilnik o pogojih za opravljanje zasebne zdravstvene dejavnosti (Uradni list RS, št. 24/92, 98/99 – ZZdrS, in 64/17 – ZZDej-K),
- Pravilnik o pogojih, ki jih morajo izpolnjevati laboratoriji za izvajanje preiskav na področju laboratorijske medicine (Uradni list RS, št. 64/04, 1/16, 56/19, 131/20 in 152/20 – ZZUOOP),
- Pravilnik o pogojih, ki jih morajo izpolnjevati laboratoriji za pregledovanje brisov materničnega vratu (Uradni list RS, št. 68/01 in 128/04),
- Prostorska tehnična smernica TSG-12640-001:2008 (Uradni list RS, št. 83/08),
- Pravilnik o kadrovskih, tehničnih in prostorskih pogojih izvajalcev psihiatričnega zdravljenja ter o postopku njihove verifikacije (Uradni list RS št. 63/09).

Higienska nega

- Zakon o nalezljivih boleznih (ZNB) (Uradni list RS, št. 33/06 - uradno prečiščeno besedilo, 49/20 – ZIUZEOP, 142/20, 175/20 – ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP, 82/21, 178/21 – odl. US in 125/22),
- Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (ZTZPUS-1) (Uradni list RS, št. 17/11 in 29/23),
- Zakon o splošni varnosti proizvodov (ZSVP-1) (Uradni list RS, št. 101/03),
- Pravilnik o minimalnih sanitarno zdravstvenih pogojih za opravljanje dejavnosti higienske nege in drugih podobnih dejavnosti (Uradni list RS, št. 104/09 in 17/11 – ZTZPUS – 1),
- Pravilnik o pitni vodi (19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15, 51/17 in 61/23).

Dejavnost otroškega varstva, vzgoje in izobraževanja

- Zakon o nalezljivih boleznih (ZNB), Uradni list RS, št. 33/06 - uradno prečiščeno besedilo, 49/20 – ZIUZEOP, 142/20, 175/20 – ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP, 82/21, 178/21 – odl. US in 125/22,
- Zakon o vrtcih (ZVrt) (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 25/08, 98/09 – ZIUZGK, 36/10, 62/10-ZUPJS, 94/10-ZIU, 40/12-ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 55/17 in 18/21),
- Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca (Uradni list RS, št. 73/00, 75/05, 33/08, 126/08, 47/10, 47/13, 74/16 in 20/17),
- Pravilnik o zdravstveno-higienskih zahtevah, katerim morajo ustrezati poslopja in prostori osnovne šole (Uradni list SRS, št. 20/69 in 5/80),
- Pravilnik o pitni vodi (19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15, 51/17 in 61/23).

Nastanitveni in javni objekti

- Zakon o nalezljivih boleznih (ZNB) (Uradni list RS, št. 33/06 - uradno prečiščeno besedilo, 49/20 – ZIUZEOP, 142/20, 175/20 – ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP, 82/21, 178/21 – odl. US in 125/22),
- Pravilnik o pitni vodi (19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15, 51/17 in 61/23),
- Pravilnik o prezračevanju in klimatizaciji stavb, Uradni list RS, št. 42/02, 105/02, 110/02 – ZGO-1, 61/17-GZ in 199/21 – GZ-1).

8.10 ZDRAVILSTVO

- Zakon o zdravilstvu (ZZdrav) (Uradni list RS, št. 94/07 in 87/11),
- Pravilnik o pogojih za opravljanje zdravilske dejavnosti (Uradni list RS, št. 101/11),

- Pravilnik o opredelitvi zdravilskih sistemov in zdravilskih metod ter o postopku evidentiranja, priznavanja in nadzora zdravilskih sistemov in zdravilskih metod, ki se uvajajo v zdravilsko dejavnost (Uradni list RS, št. 79/08, 115/08, 101/11 in 74/17),
- Pravilnik o preizkusu iz zdravstvenih vsebin za zdravilce, ki nimajo zdravstvene izobrazbe (Uradni list RS, št. 79/08, 101/11 in 55/17).

8.11 KOPALIŠČA IN KOPALNE VODE

- Zakon o varstvu pred utopitvami (ZVU) (Uradni list RS, št. 42/07 - uradno prečiščeno besedilo in 9/11),
- Pravilnik o minimalnih higienskih zahtevah, ki jih morajo izpolnjevati kopališča in kopalna voda v bazenih (Uradni list RS, št. 59/15, 86/15 – popr. in 52/18),
- Pravilnik o opremi in sredstvih za dajanje prve pomoči, usposabljanju in preizkusih iz prve pomoči ter zdravniških pregledih reševalcev iz vode (Uradni list RS, št. 70/03, 34/04 – popr. in 26/07 – ZVU-A),
- Pravilnik o tehničnih ukrepih in zahtevah za varno obratovanje kopališč in za varstvo pred utopitvami na kopališčih (Uradni list RS, št. 88/03, 56/06, 26/07 – ZVU - A in 84/07),
- Pravilnik o ukrepih za varstvo pred utopitvami na kopališčih (Uradni list RS, št. 84/07, 22/13, 33/18 in 47/19).

8.12 PITNA VODA

- Zakon o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živili (ZZUZIS) (Uradni list RS, št. 52/00, 42/02 in 47/04 – ZdZPZ),
- Zakon o vodah (ZV-1) (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20 in [35/23](#) – odl. US in 78/23 - ZUNPEOVE),
- Uredba o pitni vodi (Uradni list RS, št. 61/23)
- Navodilo o načinih obveščanja (Uradni list RS, št. 109/23)
- Pravilnik o pitni vodi (Uradni list RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15, 51/17 in 61/23),
- Sprejete vodovarstvene uredbe po območjih
- Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16),
- Pravilnik o zdravstvenih zahtevah za osebe, ki pri delu v proizvodnji in prometu z živili prihajajo v stik z živili (Uradni list RS, št. 82/03 in 25/09).

8.13 VARNOST NA SMUČIŠČIH

- Zakon o varnosti na smučiščih (ZVSmuč-1) (Uradni list RS, št. 44/16),
- Pravilnik o reševanju na smučiščih (Uradni list RS, št. 22/18),
- Pravilnik o obravnavi nesreče na smučišču (Uradni list RS, št. 30/17),
- Pravilnik o skupnih oznakah ob hkratnem izvajanju nalog nadzornika in reševalca na smučišču (Uradni list RS, št. 30/17).

8.14 SPLOŠNA VARNOST PROIZVODOV

- Zakon o splošni varnosti proizvodov (ZSVP-1) (Uradni list RS, št. 101/03),
- Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2019/1698 z dne 9. oktobra 2019 o evropskih standardih za proizvode, pripravljenih v podporo Direktivi 2001/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta o splošni varnosti proizvodov (s spremembami),
- Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2020/1808 z dne 30. novembra 2020 o spremembi izvedbenega sklepa (EU) 2019/1698 glede evropskih standardov za nekatere izdelke za otroke, otroško pohištvo, nepremično opremo za vadbo in nagnjenost k vžigu cigaret

- Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2022/1401 z dne 12. avgusta 2022 o spremembi Izvedbenega sklepa (EU) 2019/1698 glede evropskih standardov za nekatere izdelke za otroke, pohištvo za otroke, gimnastično opremo, vžigalnike ter opremo za informacijsko in komunikacijsko tehnologijo,
- Uredba (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH) ter o ustanovitvi Evropske agencije za kemikalije in o spremembi Direktive 1999/45/ES ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 793/93 in Uredbe Komisije (ES) št. 1488/94 ter Direktive Sveta 76/769/EGS in direktiv Komisije 91/155/EGS, 93/67/EGS, 93/105/ES in 2000/21/ES (s spremembami),
- Uredba o izvajanju Uredbe (ES) o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH) (Uradni list RS, št. 23/08 in 191/20),
- Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2019/417 z dne 8. novembra 2018 o določitvi smernic za upravljanje sistema Evropske unije za hitro izmenjavo informacij, imenovanega RAPEX, ki je bil vzpostavljen na podlagi člena 12 Direktive 2001/95/ES o splošni varnosti proizvodov, in njegovega sistema obveščanja (notificirano pod dokumentarno številko C(2018) 7334).
-

8.15 KOZMETIČNI PROIZVODI

- Uredba (ES) št. 1223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o kozmetičnih izdelkih (s spremembami),
- Uredba o izvajanju Uredbe (ES) o kozmetičnih izdelkih, Uradni list RS št. 61/13 in 79/23,
- Uredba Komisije (EU) št. 655/2013 z dne 10. julija 2013 o določitvi skupnih meril za utemeljitev navedb, uporabljenih v zvezi s kozmetičnimi izdelki,
-
- UREDBA (EU) 2019/1020 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 20. junija 2019 o nadzoru trga in skladnosti proizvodov ter spremembi Direktive 2004/42/ES in uredb (ES) št. 765/2008 in (EU) št. 305/2011,
- Uredba o izvajanju Uredbe (EU) o nadzoru trga in skladnosti proizvodov (Uradni list RS, št. 194/21),
- Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (ZTZPUS-1) (Uradni list RS, št. 17/11 in 29/23)
- Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2019/417 z dne 8. novembra 2018 o določitvi smernic za upravljanje sistema Evropske unije za hitro izmenjavo informacij, imenovanega RAPEX, ki je bil vzpostavljen na podlagi člena 12 Direktive 2001/95/ES o splošni varnosti proizvodov, in njegovega sistema obveščanja (notificirano pod dokumentarno številko C(2018) 7334).

8.16 IGRAČE

- Uredba o varnosti igrač (Uradni list RS, št. 34/11, 84/11 – popr., 102/12, 62/15, 12/17, 31/18, 68/19, 78/21 in 146/22),
- Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2021/1992 z dne 15. novembra 2021 o harmoniziranih standardih za igrače, pripravljenih v podporo Direktivi 2009/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta,
- Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2023/740 z dne 4. aprila 2023 o harmoniziranih standardih za igrače, pripravljenih v podporo Direktivi 2009/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta,
- UREDBA (EU) 2019/1020 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o nadzoru trga in skladnosti proizvodov ter spremembi Direktive 2004/42/ES in uredb (ES) št. 765/2008 in (EU) št. 305/2011,
- Uredba o izvajanju Uredbe (EU) o nadzoru trga in skladnosti proizvodov (Uradni list RS, št. 194/21),

- Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (ZTZPUS-1) (Uradni list RS, št. 17/11 in 29/23),
- Uredba (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93 (s spremembami),
- Uredba (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH), o ustanovitvi Evropske agencije za kemikalije ter spremembi Direktive 1999/45/ES ter razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 793/93 in Uredbe Komisije (ES) št. 1488/94 ter Direktive Sveta 76/769/EGS in direktiv Komisije 91/155/EGS, 93/67/EGS, 93/105/ES in 2000/21/ES (s spremembami),
- Uredba o izvajanju Uredbe (ES) o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH) (Uradni list RS, št. 23/08 in 191/20),
- Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2019/417 z dne 8. novembra 2018 o določitvi smernic za upravljanje sistema Evropske unije za hitro izmenjavo informacij, imenovanega RAPEX, ki je bil vzpostavljen na podlagi člena 12 Direktive 2001/95/ES o splošni varnosti proizvodov, in njegovega sistema obveščanja (notificirano pod dokumentarno številko C(2018) 7334),
- Pravilnik o obliki in vsebini obvestila o nevarnem proizvodu (Uradni list RS št. 33/05).

8.17 MATERIALI IN IZDELKI, NAMENJENI ZA STIK Z ŽIVILI

- Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1935/2004 z dne 27. oktobra 2004 o materialih in izdelkih, namenjenih za stik z živili, in o razveljavitvi direktiv 80/590/EGS in 89/109/EGS (s spremembami),
- Uredba o izvajanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) o materialih in izdelkih, namenjenih za stik z živili, in o razveljavitvi direktiv 80/590/EGS in 89/109/EGS (Uradni list RS, št. 53/05, 66/06 in 31/08),
- Uredba Komisije (ES) št. 2023/2006 z dne 22. decembra 2006 o dobri proizvodni praksi za materiale in izdelke, namenjene za stik z živili (s spremembami),
- Uredba o izvajanju uredbe Komisije (ES) o dobri proizvodni praksi za materiale in izdelke, namenjene za stik z živili (Uradni list RS, št. 119/07),
- Zakon o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živili (ZZUZIS) (Uradni list RS, št. 52/00, 42/02 in 47/04 – ZdZPZ),
- Uredba o obvezni registraciji in ravnanju podjetij, ki proizvajajo, predelujejo in prva dajejo v promet materiale in izdelke, namenjene za stik z živili, Uradni list RS, št. 57/08,
- Uredba Komisije (EU) št. 10/2011 z dne 14. januarja 2011 o polimernih materialih in izdelkih, namenjenih za stik z živili (s spremembami),
- Uredba Komisije (EU) 2023/1616 z dne 15. septembra 2023 o recikliranih plastičnih materialih in izdelkih, namenjenih za stik z živili, ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 282/2008,
- Pravilnik o keramičnih izdelkih, namenjenih za stik z živili (Uradni list RS, št. 38/06),
- Uredba Komisije (ES) št. 450/2009 z dne 29. maja 2009 o aktivnih in inteligentnih materialih in izdelkih, namenjenih za stik z živili (s spremembami),
- Uredba Komisije (ES) št. 1895/2005 z dne 18. novembra 2005 o omejitvi uporabe nekaterih epoksi derivatov v materialih in izdelkih, namenjenih za stik z živili,
- Uredba o izvajanju Uredbe Komisije (ES) št. 1895/2005 o omejitvi uporabe nekaterih epoksi derivatov v materialih in izdelkih, namenjenih za stik z živili (Uradni list RS, št. 121/06),
- Uredba Komisije (EU) 2018/2013 o uporabi bisfenola A v lakih in premazih, namenjenih za stik z živili, ter o spremembi Uredbe (EU) št. 10/2011 glede uporabe navedene snovi v polimernih materialih, namenjenih za stik z živili,
- Pravilnik o materialih in izdelkih, namenjenih za stik z živili (Uradni list RS, št. 36/05, 38/06, 100/06 in 65/08),

- Pravilnik o preskušanju izdelkov in snovi, ki prihajajo v stik z živili (Uradni list RS, št. 131/03, 38/06 in 65/08),
- Uredba Komisije (EU) št. 284/2011 z dne 22. marca 2011 o posebnih pogojih in podrobnih postopkih za uvoz polimerne kuhinjske posode iz poliamida in melamina, ki je po poreklu ali je bila poslana iz Ljudske republike Kitajske in Kitajskega posebnega upravnega območja Hongkong,
- Priporočilo Komisije (EU) 2017/84 z dne 16. januarja 2017 o spremljanju ogljikovodikov mineralnih olj v živilih ter materialih in izdelkih, namenjenih za stik z živili,
- Priporočilo Komisije (EU) 2019/794 z dne 15. maja 2019 o usklajenem načrtu nadzora z namenom določitve razširjenosti nekaterih snovi, ki prehajajo z materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živili.

8.18 PREHRANSKA DOPOLNILA; ŽIVILA, NAMENJENA DOJENČKOM IN MAJHNIM OTROKOM; ŽIVILA ZA POSEBNE ZDRAVSTVENE NAMENE TER POPOLNI PREHRANSKI NADOMESTKI ZA NADZOR NAD TELESNO TEŽO

- Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (s spremembami),
- Uredba (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmaceutskih sredstvih, ter o spremembi uredb (ES) št. 999/2001, (ES) št. 396/2005, (ES) št. 1069/2009, (ES) št. 1107/2009, (EU) št. 1151/2012, (EU) št. 652/2014, (EU) 2016/429 in (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, uredb Sveta (ES) št. 1/2005 in (ES) št. 1099/2009 ter direktiv Sveta 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES in 2008/120/ES ter razveljavitvi uredb (ES) št. 854/2004 in (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 89/608/EGS, 89/662/EGS, 90/425/EGS, 91/496/EGS, 96/23/ES, 96/93/ES in 97/78/ES ter sklepa Sveta 92/438/EGS (s spremembami),
- Uredba o izvajanju uredbe (EU) o uradnem nadzoru in drugih uradnih dejavnostih na področju živil, krme, zdravja in dobrobiti živali ter zdravja rastlin in fitofarmaceutskih sredstev, Uradni list RS, št. 129/20,
- Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 852/2004 z dne 29. aprila 2004 o higieni živil (s spremembami),
- Uredba o izvajanju delov določenih uredb Skupnosti glede živil, higiene živil in uradnega nadzora nad živili (Uradni list RS, št. 72/2010 in 129/20),
- Zakon o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živili (ZZUZIS) (Uradni list RS, št. 52/00, 42/02 in 47/04-ZdZPZ),
- Pravilnik o zdravstvenih zahtevah za osebe, ki pri delu v proizvodnji in prometu z živili prihajajo v stik z živili (Uradni list RS, št. 82/03 in 25/09),
- Pravilnik o prehranskih dopolnilih (Uradni list RS, št. 66/13),
- Pravilnik o žitnih kašicah ter hrani za dojenčke in majhne otroke (Uradni list RS, št. 25/09),
- Pravilnik o živilih za posebne zdravstvene namene (Uradni list RS, št. 46/02, 54/07, 2/09, 38/14 in 45/19) (uporablja se le še 10. člen),
- Uredba (EU) št. 609/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. junija 2013 o živilih, namenjenih dojenčkom in majhnim otrokom, živilih za posebne zdravstvene namene in popolnih prehranskih nadomestkih za nadzor nad telesno težo ter razveljavitvi Direktive Sveta 92/52/EGS, direktiv Komisije 96/8/ES, 1999/21/ES, 2006/125/ES in 2006/141/ES, Direktive 2009/39/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter uredb Komisije (ES) št. 41/2009 in (ES) št. 953/2009 (s spremembami),

- Delegirana uredba Komisije (EU) 2016/127 z dne 25. septembra 2015 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 609/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede posebnih zahtev za sestavo in informacije pri začetnih formulah za dojenčke in nadaljevalnih formulah ter glede zahtev za informacije o hranjenju dojenčkov in majhnih otrok (s spremembami); uporablja se od 22.02.2020, ,
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2016/128 z dne 25. septembra 2015 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 609/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede posebnih zahtev za sestavo in informacije pri živilih za posebne zdravstvene namene (s spremembami),
- Obvestilo Komisije o razvrščanju živil za posebne zdravstvene namene (2017/C 401/01),
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/1798 z dne 2. junija 2017 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 609/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede posebnih zahtev o sestavi in informacijah za popolne prehranske nadomestke za nadzor nad telesno težo ,
- Uredba (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, spremembah uredb (ES) št. 1924/2006 in (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Komisije 87/250/EGS, Direktive Sveta 90/496/EGS, Direktive Komisije 1999/10/ES, Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Komisije 2002/67/ES in 2008/5/ES in Uredbe Komisije (ES) št. 608/2004 (s spremembami),
- Uredba o izvajanju uredbe (EU) o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom (Uradni list RS, št. 6/14),
- Pravilnik o posebnih zahtevah glede označevanja in predstavljanja predpakiranih živil (Uradni list RS, št. 84/14 in 74/16),
- Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 828/2014 z dne 30. julija 2014 o zahtevah za zagotavljanje informacij potrošnikom o odsotnosti ali zmanjšani prisotnosti glutena v živilih,
- Uredba (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o dodajanju vitaminov, mineralov in nekaterih drugih snovi živilom (s spremembami),
- Uredba o izvajanju Uredbe (ES) Evropskega parlamenta in Sveta o dodajanju vitaminov, mineralov in nekaterih drugih snovi živilom (Uradni list RS, št. 80/07 in 38/10),
- Uredba (ES) št. 1924/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o prehranskih in zdravstvenih trditvah na živilih (s spremembami),
- Uredba o izvajanju Uredbe (ES) Evropskega parlamenta in Sveta o prehranskih in zdravstvenih trditvah na živilih (Uradni list RS, št. 80/07 in 38/10),
- Uredba Komisije (EU) št. 432/2012 z dne 16. maja 2012 o seznamu dovoljenih zdravstvenih trditvev na živilih, razen trditvev, ki se nanašajo na zmanjšanje tveganja za nastanek bolezni ter na razvoj in zdravje otrok (s spremembami),
- Uredba Komisije (ES) št. 2073/2005 z dne 15. novembra 2005 o mikrobioloških merilih za živila (s spremembami),
- Pravilnik o monitoringu zoonoz in povzročiteljev zoonoz, Uradni list RS, št. 114/13,
- Uredba Sveta (EGS) št. 315/93 z dne 8. februarja 1993 o določitvi postopkov Skupnosti za kontaminante v hrani (s spremembami),
- Uredba Komisije (ES) št. 1881/2006 z dne 19. decembra 2006 o določitvi mejnih vrednosti nekaterih onesnaževal v živilih (s spremembami),
- Uredba o izvajanju uredb Sveta in Komisije (ES) o onesnaževalih v živilih, Uradni list RS, št. 27/07, 38/10 in 57/11,
- Uredba Komisije (EU) 2017/2158 z dne 20. novembra 2017 o blažilnih ukrepih in referenčnih ravneh za zmanjšanje prisotnosti akrilamida v živilih,
- Uredba Komisije (ES) št. 1882/2006 z dne 19. decembra 2006 o določitvi metod vzorčenja in analiz za uradni nadzor vsebnosti nitratov v nekaterih živilih,

- Uredba Komisije (EU) 2017/644 z dne 5. aprila 2017 o določitvi metod vzorčenja in analitskih metod za nadzor vsebnosti dioksinov, dioksinom podobnih PCB in dioksinom nepodobnih PCB v nekaterih živilih ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 589/2014,
- Uredba Komisije (ES) št. 333/2007 z dne 28. marca 2007 o določitvi metod vzorčenja in analitskih metod za nadzor vsebnosti elementov v sledovih in onesnaževal iz predelave v živilih (s spremembami),
- Uredba Komisije (ES) št. 401/2006 z dne 23. februarja 2006 o določitvi metod vzorčenja in analiz za uradni nadzor vsebnosti mikotoksinov v živilih (s spremembami),
- Uredba Komisije (EU) 2015/705 z dne 30. aprila 2015 o določitvi metod vzorčenja in meril izvedbe za analitske metode za uradni nadzor vsebnosti eruka kisline v živilih ter razveljavitvi Direktive Komisije 80/891/EGS,
- Priporočilo Komisije št. 2013/711/EU z dne 3. decembra 2013 za zmanjšanje prisotnosti dioksinov, furanov in PCB-jev v krmi in živilih (s spremembami),
- Priporočilo Komisije št. 2012/154/EU z dne 15. marca 2012 o spremljanju prisotnosti alkaloidov rožička v krmi in hrani,
- Priporočilo Komisije št. 2013/165/EU z dne 27. marca 2013 o prisotnosti toksinov T-2 in HT-2 v žitih in žitnih proizvodih,
- Priporočilo Komisije (EU) št. 2015/976 z dne 19. junija 2015 o spremljanju prisotnosti tropanskih alkaloidov v živilih,
- Priporočilo Komisije (EU) št. 2015/1381 z dne 10. avgusta 2015 o spremljanju arzena v živilih,
- Priporočilo Komisije (EU) št. 2016/2115 z dne 1. decembra 2016 o spremljanju prisotnosti Δ^9 tetrahidrokanabinola, njegovih predhodnih sestavin in drugih kanabinoidov v živilih,
- Priporočilo Komisije (EU) št. 2016/1111 z dne 6. julija 2016 o spremljanju niklja v živilih,
- Priporočilo Komisije (EU) št. 2018/464 z dne 19. marca 2018 o spremljanju kovin in joda v morskih algah, halofitih in proizvodih na osnovi morskih alg,
- Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 396/2005 z dne 23. februarja 2005 o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora ter o spremembi Direktive Sveta 91/414/EGS (s spremembami),
- Uredba o metodah vzorčenja proizvodov in izvajanju uredbe (ES) o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora, Uradni list RS, št. 31/17 in 129/20,
- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2022/741 z dne 13. maja 2022 o usklajenem večletnem programu nadzora Unije za leta 2023, 2024 in 2025 za zagotavljanje skladnosti z mejnimi vrednostmi ostankov pesticidov v ali na živilih rastlinskega in živalskega izvora ter za oceno izpostavljenosti potrošnikov ostankom teh pesticidov in o razveljavitvi Izvedbene uredbe (EU) 2021/601,
- Uredba (ES) št. 1333/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o aditivih za živila (s spremembami),
- Uredba o izvajanju uredbe (ES) o aditivih za živila (Uradni list RS, št. 12/11 in 87/12),
- Uredba Komisije (EU) št. 231/2012 z dne 9. marca 2012 o določitvi specifikacij za aditive za živila, navedene v prilogah II in III k Uredbi (ES) št. 1333/2008 Evropskega parlamenta in Sveta (s spremembami),
- Uredba (ES) št. 1332/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o encimih za živila in spremembi Direktive Sveta 83/417/EGS, Uredbe Sveta (ES) št. 1493/1999, Direktive 2000/13/ES, Direktive Sveta 2001/112/ES in Uredbe (ES) št. 258/97 (s spremembami),
- Uredba o izvajanju uredbe (ES) o encimih za živila (Uradni list RS, št. 12/11),
- Uredba (ES) št. 1334/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o aromah in nekaterih sestavinah živil z aromatičnimi lastnostmi za uporabo v

- in na živilih ter spremembi Uredbe Sveta (EGS) št. 1601/91, uredb (ES) št. 2232/96 in (ES) št. 110/2008 ter Direktive 2000/13/ES (s spremembami),
- Uredba o izvajanju uredbe (ES) o aromah za živila (Uradni list RS, št. 12/11 in 103/13),
  - Pravilnik o živilih, obsevanih z ionizirajočim sevanjem, Uradni list RS, št. 71/02, 86/03 in 51/04,
  - Uredba o izvajanju uredb Sveta (ES) in uredb Komisije (ES) o radioaktivnem onesnaženju živil in krme (Uradni list RS, št. 52/06, 38/10 in 76/17 – ZVISJV-1),
  - Uredba (EU) 2015/2283 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o novih živilih, spremembi Uredbe (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 258/97 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Komisije (ES) št. 1852/2001 (s spremembami),
  - Izvedbena Uredba Komisije (EU) št. 2017/2470 z dne 20. decembra 2017 o oblikovanju seznama Unije novih živil v skladu z Uredbo (EU) 2015/2283 Evropskega parlamenta in Sveta o novih živilih (s spremembami),
  - Izvedbena Uredba Komisije (EU) 2018/456 z dne 19. marca 2018 o posameznih stopnjah postopka posvetovanja za določitev statusa novega živila v skladu z Uredbo (EU) 2015/2283 Evropskega parlamenta in Sveta o novih živilih,
  - Uredba (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2003 o gensko spremenjenih živilih in krmi (s spremembami),
  - Uredba o izvajanju Uredbe (ES) o gensko spremenjenih živilih in krmi in Uredbe (ES) o sledljivosti in označevanju gensko spremenjenih organizmov ter sledljivosti živil in krme, izdelanih iz gensko spremenjenih organizmov (Uradni list RS, št. 84/05 in 38/10).

8.19 OMEJEVANJE PORABE ALKOHOLA

- Zakon o omejevanju porabe alkohola (ZOPA) (Uradni list RS, št. 15/03 in 27/17),
- Pravilnik o opozorilih o škodljivosti pitja alkoholnih pijač na javnih športnih prireditvah (Uradni list RS, št. 51/17).

8.20 OMEJEVANJE UPORABE TOBAČNIH IN POVEZANIH IZDELKOV

- Zakon o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov (ZOUTPI) (Uradni list RS, št. 9/17 in 29/17),
- Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati kadilnica (Uradni list RS, št. 52/17),
- Pravilnik o poročanju o tobačnih in povezanih izdelkih (Uradni list RS, št. 9/18),
- Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2015/2186 z dne 25. novembra 2015 o določitvi oblike za predložitev in dajanje na voljo informacij o tobačnih izdelkih,
- Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2016/787 z dne 18. maja 2016 o določitvi prednostnega seznama dodatkov, ki jih vsebujejo cigarete in tobak za zvijanje ter za katere veljajo strožje obveznosti poročanja,
- Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2015/2183 z dne 24. novembra 2015 o določitvi skupne oblike za obveščanje o elektronskih cigaretah in posodicah za ponovno polnjenje,
- Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2016/586 z dne 14. aprila 2016 o tehničnih standardih za mehanizem za ponovno polnjenje elektronskih cigaret,
- Zakon o splošni varnosti proizvodov (ZSVP-1) (Uradni list RS, št. 101/03),
- Odredba o seznamu standardov, ob uporabi katerih se domneva, da je proizvod varen v skladu z Zakonom o splošni varnosti proizvodov (Uradni list RS, št. 22/16),
- Pravilnik o obliki in vsebini obvestila o nevarnem proizvodu, Uradni list RS, št. 33/05,
- Standard SIST EN 16156:2011 Cigarete – Ocenjevanje nagnjenosti k vžigu – Varnostne zahteve,
- Standard EN ISO 12863:2010 Standardna preskusna metoda za ocenjevanje nagnjenosti k vžigu cigaret.

8.21 DELO IN ZAPOSLOVANJE NA ČRNO

- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-1) (Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT, 43/19, 121/21 – ZJN-3B in 78/23 – ZORR),
- Zakon o zdravstveni dejavnost (ZZDej) (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US, 73/19, 82/20, 203/20 – ZIUPOPDVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 100/22 – ZNUZSZS, 132/22 – odl. US, 141/22 – ZNUNBZ, 14/23 – odl. US in 84/23 – ZDOsk-1),
- Zakon o zdravniški službi (ZZdrS) (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej-K, 49/18, 66/19, 199/21, 136/23 – ZIUZDS in 35/24),
- Zakon o priznavanju poklicnih kvalifikacij zdravnik, zdravnik specialist, doktor dentalne medicine in doktor dentalne medicine specialist (ZPPKZ) (Uradni list RS, št. 107/10, 40/17 – ZZdrS-F, 203/20 – ZIUPOPDVE in 136/23 – ZIUZDS) in
- Zakon o zdravilstvu (ZZdrav) (Uradni list RS, št. 94/07 in 87/11).